

Středočeský kraj

Strategie prevence kriminality ve Středočeském kraji na léta 2009 - 2012

OBSAH	2
1. PŘEDMLUVA	3
2. FUNKCE STRATEGIE	3
2.1. Základní principy strategie.....	3
3. VÝCHODISKA STRATEGIE	4
3.1. Kriminalita v ČR.....	4
3.2. Územní rozložení kriminality se zaměřením na Středočeský kraj.....	8
3.3. Prevence kriminality v ČR a státní strategie.....	12
3.4. Prevence kriminality na úrovni vyšších samosprávných celků a krajské strategie.....	15
3.5. Zahraniční zkušenosti.....	17
3.6. Cílové skupiny.....	19
4. BEZPEČNOSTNÍ SITUACE VE STŘEDOČESKÉM KRAJI	22
4.1. Zapojení středočeských obcí a měst do státního systému prevence kriminality.....	23
4.2. Střednědobý vývoj kriminality v kraji od roku 2004.....	24
4.3. Situace v jednotlivých policejních okresech.....	26
4.4. Sociálně vyloučené lokality na území Středočeského kraje.....	41
5. NÁZORY OBČANŮ NA KRIMINALITU A JEJÍ PREVENCI	41
5.1. Názory občanů na prevenci kriminality.....	41
5.2. Zkušenosti občanů s kriminalitou.....	47
6. ÚČINNOST PREVENTIVNÍCH OPATŘENÍ	50
6.1. Kamerové systémy.....	51
6.2. Projekty situační a technické prevence.....	53
6.3. Projekty sociální prevence.....	54
6.4. Projekty založené na informování veřejnosti a komunikaci s veřejností.....	55
6.5. Příklady dobré praxe.....	56
7. KONCEPCE ROZVOJE PREVENCE KRIMINALITY	56
7.1. SWOT analýza.....	56
7.2. Základní principy prevence kriminality ve Středočeském kraji.....	57
7.3. Cíle strategie prevence kriminality Středočeského kraje.....	60
7.4. Úloha policie v krajském systému prevence kriminality.....	65
8. ZÁVĚR	65
9. PŘÍLOHY	66
9. SEZNAM PŘÍLOH	
9.1. Tabulky – stav a vývojové trendy kriminality v roce 2008.....	66
9.2. Použité zdroje informací.....	71

EXTERNÍ PŘÍLOHY

Sociálně demografická analýza Středočeského kraje

Institucionální analýza Středočeského kraje

1. PŘEDMLUVA

Prevence kriminality svou povahou zasahuje do celé řady jednotlivých odvětví. Trestná činnost postihuje téměř každou oblast běžného života, denně jsme nuceni řešit rizika spojená s výskytem krádeží, vandalismu, výtržnictví nebo násilí. Opatření zaměřená na kontrolu kriminality reagují na tuto každodennost a soustředí se na omezování příležitostí k jejímu páchání, odrazení potenciálních pachatelů od rizikové činnosti a ochranu obětí před nimi. Při tvorbě Strategie prevence kriminality Středočeského kraje a formulování východisek a cílů krajské koncepce rozvoje prevence kriminality byly respektovány klíčové principy účinné prevence kriminality a nejnovější vědecké poznatky v dané oblasti. Strategie vychází z doporučení vzniklých na základě dlouholetých místních i zahraničních zkušeností. Poskytuje přehled dlouhodobých cílů, nabízí prostředky vedoucí k jejich naplnění a využívá místní znalosti. Otevírá prostor pro rozvoj metod otevřené koordinace, přesunů příkladů dobré praxe a integrovaného přístupu.

2. FUNKCE STRATEGIE

Strategie prevence kriminality ve Středočeském kraji na období 2009-2012 vychází ze státní Strategie prevence kriminality¹, na tento dokument navazuje a rozvíjí ho v souladu s potřebami a možnostmi kraje. Je základním dokumentem kraje, který aktualizuje předchozí koncepci v souladu se současným stavem vědeckého poznání o fenoménu kriminality, o jeho důsledcích a o účinných řešeních s ním souvisejících problémů. Kraj v něm definuje základní východiska a směry řešení některých problémů s kriminalitou spojených a určuje základní rámec preventivní politiky. Její hlavní funkce jsou:

- 1. VYTYČIT ZÁKLADNÍ PRINCIPY A CÍLE A STANOVIT PRIORITY KRAJSKÉ PREVENTIVNÍ POLITIKY**
- 2. VYMEZIT INSTITUCIONÁLNÍ A ORGANIZAČNÍ RÁMEC PREVENTIVNÍ POLITIKY A NABÍDNOUT INSTITUCÍM A ORGANIZACÍM ZAPOJENÝM DO REALIZACE KRAJSKÉ PREVENTIVNĚ STRATEGICKÉ POLITIKY, ABY SI NAŠLY SVÉ MÍSTO A ROLI PŘI JEJÍM NAPLŇOVÁNÍ**
- 3. PROPOJOVAT VEŘEJNOU SPRÁVU, STÁTNÍ I NESTÁTNÍ, DOBROVOLNICKÉ I SVĚPOMOCNÉ ORGANIZACE**

2.1. Základní principy strategie:

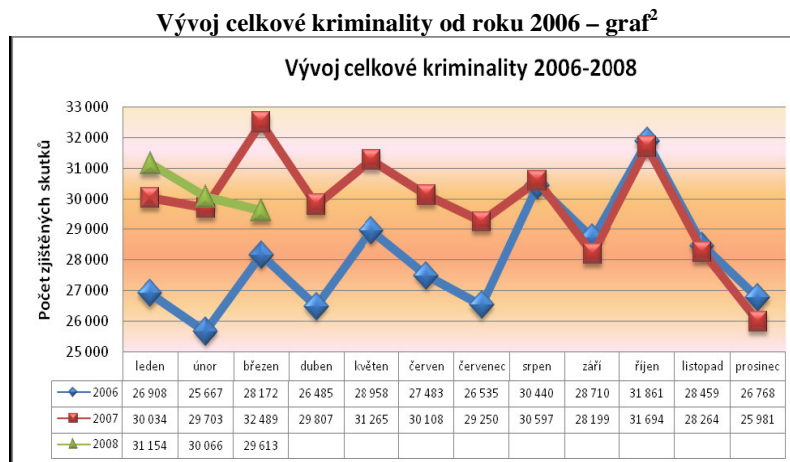
- definování cílových skupin, na které se preventivní aktivity mají zaměřovat;
- definování okruhů kriminálních činů a delikventního jednání, na které se preventivní aktivity mají zaměřovat přednostně;
- definování účinných preventivních opatření, která je ve vztahu k cílovým skupinám a cílovým okruhům doporučené používat;
- zapojení policistů do prevence kriminality na místní úrovni;
- prosazování principů partnerství a společných postupů při vytváření preventivních strategií a volbě preventivních opatření;

¹ Strategie prevence kriminality na léta 2008-2011; zdroj:
<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/dokument/2007/prevence/strategie1016.html>

- hodnocení efektivity;
- posilování komunit a občanské společnosti;
- zkvalitnění vzdělávání v oblasti prevence kriminality.

3. VÝCHODISKA STRATEGIE

Strategie slouží k propojování veřejné správy, státních, nestátních a dobrovolnických organizací, soukromých subjektů a občanských iniciativ v oblasti prevence kriminality. Zajišťuje vymezení institucionálního a organizačního rámce prevence kriminality a stanovuje odpovědnosti a kompetence. Vytyčuje základní principy a cíle kraje v oblasti prevence kriminality a určuje priority prevenci kriminality v daném období.

3.1. Kriminalita v České republice

V České republice³ postupně dochází ke snižování počtu zjištěných trestných činů. V roce 2006 byl jejich počet nejnižší od roku 1993. V roce 2007⁴ byl zaznamenán opětovný nárůst zjištěných trestných činů. Zvýšil se o 6,2 % na celkový počet 357 391, nicméně i tak byl za posledních deset let čtvrtý nejnižší. K **nárůstu došlo v kategorii zbývající kriminalita**, což bylo způsobeno zejména novým trestným činem řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění. Na nárůstu se dále podílela majetková kriminalita, a to zejména krádeže věcí z automobilů a krádeže vloupáním do ostatních objektů – sklepů, skladů, kanceláří, výrobních a provozních míst, garáží atp.

Dlouhodobě do roku 2006 klesal počet hospodářských, majetkových, násilných i mravnostních trestných činů. Spolu s poklesem kriminality docházelo i k meziročnímu poklesu škody způsobené trestnou činností.

² Měsíční analýza stavu a vývojových trendů kriminality v ČR k 31. březnu 2008; zdroj: http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/statistiky/krim_stat/2008/situacni_zprava03_08.pdf

³ Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku a na území ČR v roce 2007, 2006, 2005.

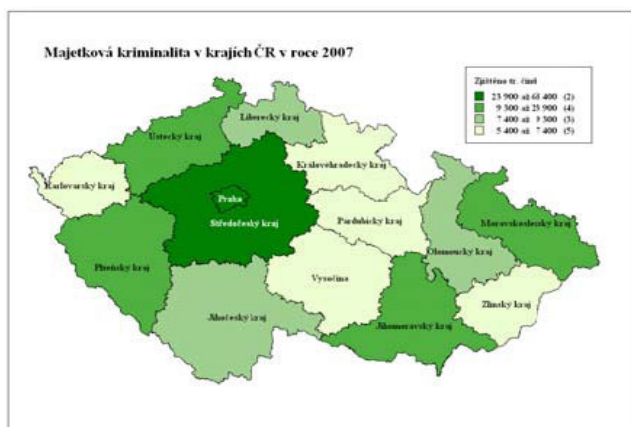
⁴ V roce 2007 zjištěno trestných činů celkem 357.391 (+6,2 %, +20.945). Zjištěno trestných činů na 10 tis. obyvatel 349 (+21) 99.186 (+11,2 %, +9.992);objasněno trestných činů 138.852 (+3,9 %, +5.157);objasněnost 38,9 % (-0,8 %);výše zjištěných škod 22,782.465 tis. Kč (-6,1 %, -1,479.689 tis. Kč);výše zajištěných škod 161.536 tis. Kč (-80,7 %, -673.407 tis. Kč);dodatečně objasněno trestných činů 6.919 (+8,9 %, +563).

Vývoj kriminality ČR a kraje (VÚSC) v letech 2003 - 2007 - celková kriminality⁵
(evidovaná celková TČ - abs. počet)

kraj	2003	2004	2005	2006	2007
ČR	357 740	351 629	344 060	336 266	357 461
PHA	99 119	97 433	95 731	89 618	87 319
STČ	38 567	37 776	37 208	37 188	43 956
JČ	15 837	16 494	16 850	16 025	15 834
PL	16 236	16 935	15 236	13 986	15 421
KV	10 609	10 374	10 107	9 492	10 583
ÚST	30 934	32 375	32 773	32 837	34 663
LB	15 667	15 357	15 074	14 778	16 050
KH	12 822	12 692	11 373	11 557	13 648
PA	10 540	10 519	10 288	9 587	10 483
VY	8 693	8 526	7 933	8 184	9 612
JM	34 463	32 094	30 923	32 042	33 437
OL	15 822	15 352	14 841	14 092	15 734
MS	37 391	35 163	35 145	36 993	39 729
ZL	11 040	10 639	10 181	9 887	10 992

Majetková kriminalita

V roce 2007 byl počet zjištěných majetkových trestných činů 228 266 (+3 %, +6 559)⁶. V souvislosti s nimi bylo 33 826 (-5 %, -1 648) stíhaných a vyšetřovaných osob. Počet objasněných majetkových trestných činů byl 40 424 (-4 %, -1 674), stabilně nízká výše objasněnosti je 17,7 % (-1,3 %).

Počet majetkových trestných činů v roce 2007⁷ byl **druhý nejnižší za posledních deset let**, oproti roku 2006 vzrostl o 3 %. K meziročnímu nárůstu došlo jak u krádeží vloupáním, tak u krádeží prostých. Na nárůstu se podílely zejména krádeže věcí z automobilů a krádeže vloupáním do ostatních objektů – sklepů, skladů, kanceláří, výrobních a provozních míst, garáží atp. **Nejčastěji se vyskytujícím trestným činem jsou trvale krádeže věcí z automobilů.** Poklesl počet krádeží motorových vozidel dvoustopých a krádeží jízdních kol.

⁵ zdroj - Policie ČR, Správa Středočeského kraje.

⁶ Jde o meziroční nárůsty 2006-2007.

⁷ Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku a na území ČR v roce 2007.

Pokud jde o krádeže vloupáním, vzrostl počet krádeží vloupáním do rodinných domků, naproti tomu dlouhodobě dochází k poklesu krádeží vloupáním do bytů. Stagnoval počet zjištěných kapesních krádeží.

Převážná část krádeží aut je organizována na vysoké profesionální úrovni (zejména pokud se týká překonávání zabezpečovacích prvků vozidel, překódování elektronických řídicích systémů, ale i druhotných identifikačních znaků). Pokračoval dlouhodobý trend demontování odcizených osobních vozidel na náhradní díly a jejich následný prodej. Přetrvávajícím problémem je legalizace odcizených vozidel v evidencích a jejich následný prodej a pojistné podvody v souvislosti s krádežemi vozidel. V oblasti kriminality na movitém kulturním dědictví došlo k poklesu, a to jak krádeží vloupáním do objektů, kde se nacházejí starožitnosti a umělecké předměty, tak krádeží prostých v objektech se starožitnostmi a uměleckými předměty.

Hospodářská kriminalita

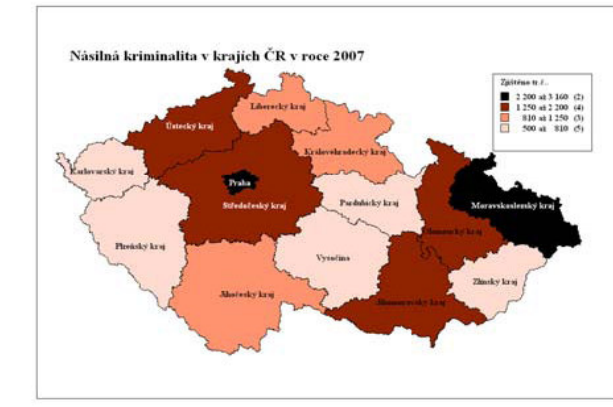
V roce 2007 byl počet zjištěných hospodářských trestných činů 37 981 (-3,8 %, -1 492). V souvislosti s nimi bylo stíháno a vyšetřováno 22 668 (-14,5 %, -3.832) osob. Počet objasněných hospodářských trestných činů byl 22 393 (-17,5 %, -4.749) a míra objasněnosti byla 59 % (-9,8 %). Oproti roku 2006 poklesl počet zjištěných hospodářských trestných činů o 3,8 % (-1 492). **Největší podíl na hospodářské trestné činnosti mají stále úvěrové podvody, podvody, zpronevěry a neoprávněná držení platební karty.** Poklesl počet trestných činů porušování autorského práva. Formy páchaní trestné činnosti jsou velmi rozmanité. Jedná se například o machinace s finančními prostředky, vylákání zboží s úmyslem je nezaplatit nebo o podvody při uzavírání obchodních smluv. Stále častěji dochází k podvodnému **zneužívání platebních karet formou tzv. skimmingu**⁸, na kterém se podílejí zejména cizinci.

V roce 2007 byly zjišťovány různé druhy her, při kterých byli občané kontaktováni telefonicky, internetem nebo dopisy, ve kterých jsou uvedené podmínky výhry (telefonické zavolání na číslo v nabídce, zaslání čísla účtu, bankovní karty apod.). Určitý problém nastal na úseku provozování výherních automatů v souvislosti se snahou některých obcí zakázat tuto činnost. Takto uvolněná místa jsou však obsazována jinou formou hazardu, a to videoterminály, na jejichž provozování se vyhlášky obcí nevztahují a není podmíněno poplatkem na veřejně prospěšné účely. Zjištěné škody hospodářské kriminality se podílejí na celkových škodách 47 %.

Násilná kriminalita

V roce 2007 byl počet zjištěných násilných trestných činů 19 551 (+2 %, +380). V souvislosti s nimi bylo stíháno a vyšetřováno 13 297 (-6,3 %, -899) osob. Počet objasněných násilných trestných činů byl 13 047 (-7 %, -981) a míra objasněnosti je stabilně vysoká 66,7 % (-6,5 %).

⁸ Skimming je forma ilegální činnosti, jejíž podstatou je skutečnost, že zloději umístí skimmingové zařízení – čtečku - na bankomat a vyčkají, až někdo přijde využít jeho služeb. Pokud si nainstalovaného zařízení nikdo nevšimne a výběr se uskuteční, podvodníci z této čtečky, která se zaměřuje na magnetický proužek karty, zloději snadno získají veškeré informace potřebné k tomu, aby mohli uskutečnit podvodný výběr a připravit oběť o úspory na kontě. Výjimkou nebývá ani miniaturní kamera umístěná na vhodném místě, odkud se dá PIN kód a další data vypořizovat.

Počet zjištěných násilných trestných činů je druhý nejnižší za posledních deset let, oproti roku 2006 vzrostl o 2 %. Pachatelé násilné kriminality se často rekrutují z řad recidivistů s podílem 37,3 %. Podíl cizinců je 7,8 %, podíl dětí 4 % a mladistvých 7,5 %. Motivace pachatelů je stejná, **především jde o řešení osobních vztahů, získání finančních prostředků nebo návaznost na vydírání a prostituci**. Zvyšuje se brutalita pachatelů vůči obětem. Poklesl počet nebezpečných vyhrožování na nejnižší míru za posledních deset let.

Počet trestných činů loupeží ve srovnání s předchozím obdobím stagnoval a to i loupeží na benzinových čerpadlech, které byly v předchozích letech na vzestupu a tzv. pouličních loupeží. Z celkového počtu trestných činů bylo spácháno 3 488 se zbraní. Celkem bylo zaznamenáno 17 událostí spojených s nálezy nástražných výbušných systémů nebo jejich atrap.

Mravnostní kriminalita

V roce 2007 byl počet zjištěných mravnostních trestných činů 1 689 (+4,6 %, +74). V souvislosti s nimi bylo stíháno a vyšetřováno 1 212 (+2,4 %, +28) osob. Počet objasněných mravnostních trestných činů byl 1 274 (-4,3 %, -57) a míra objasněnosti je 75,4 % (-7 %). Počet zjištěných mravnostních trestných činů je za **posledních deset let druhý nejnižší**. Vzrostl počet zjištěných trestných činů znásilnění, poklesl počet odhalených trestných činů kuplířství. U ostatních mravnostních trestných činů nebyly zaznamenány změny. Jedná se zejména o komerční formy sexuálního zneužívání, ohrožování mravnosti a obchodování s lidmi. Charakteristická je **vysoká latence této kriminality**. Zejména trestná činnost spojená se zneužíváním dětí je v ČR latentním jevem. Pachatelé jsou převážně cizí státní příslušníci. Nadále dochází k šíření dětské pornografie na internetových stránkách.

Bezpečnost silničního provozu

V roce 2007 se stalo 182 736 (-2,8 %, -5.229)⁹ dopravních nehod, při nichž byly usmrceny 1 123 osoby. (+17,5 %, +167), těžce zraněno bylo 3 960 (-0,8 %, -30) osob a 25 382 (+4,8 %, +1 151) osob bylo zraněno lehce. Způsobené hmotné škody byly 8,47 mld. Kč (-7,2 %, -649 mil.). I přesto, že v roce 2007 **byl počet usmrcených při dopravních nehodách druhý nejnižší od roku 1990** (po roce 2006, kdy při dopravních nehodách zahynulo 956 osob), byl vývoj následků dopravních nehod nepříznivý, neboť se nepodařilo snížit počet usmrcených osob na pozemních komunikacích. Naopak, **počet usmrcených osob stoupl**. Hlavní příčinou zůstal **nesprávný způsob jízdy**, který se podílí téměř na 2/3 nehod zaviněných řidiči motorových vozidel. Dalších 19 % nehod připadlo na nedání přednosti v jízdě, necelých 15 %

⁹ Meziroční srovnání 2006 -2007.

nehod připadlo na nepřiměřenou rychlost jízdy a 2 % nehod zavinili řidiči z důvodu nesprávného předjíždění. Nejvíce usmrcených osob při nehodách řidičů motorových vozidel připadlo na nehody zaviněné z důvodu nepřiměřené rychlosti jízdy (492 osob, tj. 49,6 %). **Pod vlivem alkoholu bylo zaviněno 7 466 (+659) nehod** (tj. 4,3 % z celkového počtu), při kterých bylo 36 (-6) osob usmrceno a 3 013 (+132) zraněno.

Přestupky

Služba pořádkové policie a služba železniční policie zjistila v roce 2007 celkem 719 615 (-148 583) přestupků, z toho nejvíce na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, a to 389 500 (-166 280), dále proti majetku 178 975 (+6 011) a na úseku veřejného pořádku a občanského soužití 100 045 (+2 419). Služba dopravní policie zjistila celkem 474 632 přestupků (-169 454) řidičů motorových vozidel a 10 729 dopravních přestupků (-2 683) ostatních účastníků silničního provozu.

Pokles počtu evidovaných trestných činů a výše způsobených škod si státní Strategie prevence kriminality¹⁰ vysvětluje jako důsledek změn, které jsou zaváděny do stylu práce Police ČR a dlouhodobě realizovaných preventivních opatření, která jsou v ČR uskutečňována. Státní Strategie prevence kriminality uvádí přesný počet měst, ve kterých je prevence kriminality prováděna a současně i procenta nákladů vynaložená na prevenci v porovnání s počtem škod, které kriminalita způsobuje. Nicméně s těmito údaji nelze zacházet tak jednoznačně. Jednak se prevencí zabývají i jiná města a obce, než ta, která čerpají dotace z programů prevence kriminality vyhlášených Ministerstvem vnitra ČR a celková výše nákladů naložených na prevenci je ve skutečnosti daleko vyšší, neboť města a obce zajišťují preventivní opatření buď z vlastních zdrojů nebo z dalších zdrojů. **Čím je nebo není způsoben pokles nebo nárůst kriminality není v ČR spolehlivě měřeno** a proto uváděné důvody mohou být jen některé z mnoha.

3.2. Územní rozložení kriminality se zaměřením na Středočeský kraj

Středočeský kraj jako vyšší územně samosprávný celek tvoří přes tisíc obcí na jejichž území žije více než milion obyvatel. Zatímco počtem obyvatel (11% celkové populace) **patří mezi čtyři nejlidnatější kraje, rozlohou 11014 km², která reprezentuje téměř 14% území ČR, zaujímá Středočeský kraj první místo.** Poloha kraje ve středu republiky, jeho blízkost a geografická provázanost s hlavním městem významně ovlivňuje jeho ekonomickou strukturu. Po ukončení činnosti okresních úřadů tvoří páteř kraje 26 územně správních celků (obcí) s rozšířenou působností. V kraji je nadprůměrně zastoupena průmyslová výroba a zemědělství, naopak podíl služeb a stavebnictví je nižší. V regionu **existuje v porovnání s republikou vysoká míra přesunu ekonomicky aktivních obyvatel do zaměstnání do jiné obce než bydlí.** Je to způsobeno jednak vysokým procentem menších obcí v kraji, jednak možností dojíždět za lepším pracovním uplatněním i vyššími výdělky do hlavního města. Kraj svojí průměrnou mzdovou hladinou téměř kopíruje celorepublikový průměr, vyšší mzdy má pouze Praha. Rovněž **míra nezaměstnanosti je dlouhodobě nižší proti republikovému průměru.** Existují výrazné rozdíly v nezaměstnanosti uvnitř kraje, které jsou opět ovlivněné blízkostí Prahy.

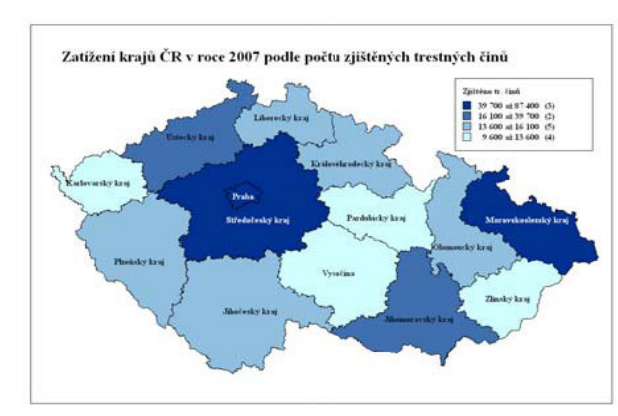
Významnou odlišností v rámci regionálního systému je **absence krajského města.** Krajský úřad Středočeského kraje sídlí v hlavním městě Praze, která má taktéž statut kraje. V Praze rovněž sídlí některé další instituce kraje a jeho obcí. Také výstavba satelitních obytných celků

¹⁰ Strategie prevence kriminality na léta 2008 až 2011 s.4

v okolí Prahy ovlivňuje demografický vývoj kraje. Přestože úbytek obyvatelstva přirozenou měrou je stálý, díky vysoké migraci celkový počet obyvatel kraje trvale vzrůstá.

V roce 2006¹¹ bylo spácháno nejvíce trestných činů na území hl. m. Prahy s 27 % (89 618 trestných činů). Následují kraje **Středočeský** (37 188), Moravskoslezský (36 993), Ústecký a Jihomoravský, dále kraje Jihočeský, Liberecký a Olomoucký, Plzeňský a Královéhradecký. Nejnižší kriminalitou (do 10 tisíc trestných činů za rok 2006) jsou zatíženy kraje Vysočina, Karlovarský, Pardubický a Zlínský. Pořadí krajů po přepočtu trestných činů na 10 tisíc obyvatel, zůstává na prvním místě hl. m. Praha (758 trestných činů), na kterou připadá téměř dvojnásobný počet trestných činů oproti dalším nejvíce zatíženým krajům – Ústeckému (399), Libereckému (344), **Středočeskému** (321) a Karlovarskému (312).

V roce 2007 má z hlediska vyšších územních samosprávných celků nejvyšší podíl na celkové kriminalitě hlavní město Praha s 24,4 %. Po Praze (87 319 trestných činů) následují kraje **Středočeský** (43 956), Moravskoslezský (39 729), Ústecký (34 663) a Jihomoravský (33

¹¹ Zprávy o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku a na území ČR v roce 2007, 2006.

437). Nejnižší kriminalitou jsou zatíženy kraje Vysočina (9.612), Pardubický (10.483), Karlovarský (10.583) a Zlínský (10.922).

Sestavení pořadí zatíženosti v krajích v roce 2007 + porovnání s rokem 2006¹²

POČET OBYVATEL CELKOVÁ TČ - ABS. POČET INDEX NA 10 TIS. OBYVATEL

Kraj	k 31.12. 2006	změna proti roku 2005	rok 2006	k 31.12. 2007	změna 06-07	rok 2006	rok 2007	změna 06-07 (index)	změna 06-07 (%)	pořadí dle indexu 2007
ČR	10287189	+66612	336 266	357 461	21 195	326,9	347,5	20,6	6,3	
PHA	1188812	+17555	89 618	87 319	-2 299	753,8	734,5	-19,3	-2,6	1
STČ	1175254	+31183	37 188	43 956	6 768	316,4	374,0	57,6	18,2	3
JČ	630006	+4294	16 025	15 834	-191	254,4	251,3	-3,0	-1,2	9
PL	554537	+4919	13 986	15 421	1 435	252,2	278,1	25,9	10,3	8
KV	304602	+14	9 492	10 583	1 091	311,6	347,4	35,8	11,5	5
ÚST	823265	+1132	32 837	34 663	1 826	398,9	421,0	22,2	5,6	2
LB	430774	+3211	14 778	16 050	1 272	343,1	372,6	29,5	8,6	4
KH	549643	+2347	11 557	13 648	2 091	210,3	248,3	38,0	18,1	10
PA	507751	+2466	9 587	10 483	896	188,8	206,5	17,6	9,3	12
VY	511645	-5508	8 184	9 612	1 428	160,0	187,9	27,9	17,4	13
JM	1132563	+9362	32 042	33 437	1 395	282,9	295,2	12,3	4,4	7
OL	639894	+4768	14 092	15 734	1 642	220,2	245,9	25,7	11,7	11
MS	1249290	-8264	36 993	39 729	2 736	296,1	318,0	21,9	7,4	6
ZL	589839	-867	9 887	10 992	1 105	167,6	186,4	18,7	11,2	14

Ve srovnání s rokem 2006 došlo k poklesu kriminality na území Prahy (-2.299) a v Jihočeském kraji (-371), v ostatních krajích kriminalita vzrostla, **nejvíce ve Středočeském kraji** (+6.768). Po přepočtu trestných činů na 10 tis. obyvatel zůstává nejzatíženější oblastí hl. m. Praha (739), na kterou připadá téměř dvojnásobný počet trestných činů oproti dalším nejvíce zatíženým krajům – Ústeckému (421), **Středočeskému** (380), Libereckému (374), Karlovarskému (348), nejnižší kriminalitou se vyznačují kraje Zlínský (185) a Vysočina (188). Nejvyšší objasněnosti dosahovaly kraje Karlovarský (56 %) a Ústecký (54,4%). Nejnižší objasněnost je charakteristická pro hl. m. Prahu (20,1 %) a **Středočeský kraj** (31,5 %).

Skladba kriminality ve Středočeském kraji - porovnání s ČR¹³

	ČR - počet	ČR - %	kraj - počet	kraj - %	odchylka kraj - ČR
celková TČ	357 391	100	43 956	100	313 435
z toho					
majetková	228 266	63,9	29 513	67,1	198 753
násilná + mravnostní	21 240	5,9	2 284	5,2	18 956

¹² zdroj - Policie ČR, Správa Středočeského kraje.

¹³ zdroj - Policie ČR, Správa Středočeského kraje.

ostatní kriminalita	18 795	5,3	2 286	5,2	16 509
zbývající kriminalita	51 061	14,3	6 419	14,6	44 642
hospodářská kriminalita	37 981	10,6	3 446	7,8	34 535

Majetková kriminalita

Nejvyšší počet majetkových trestných činů byl z hlediska vyšších územních samosprávných celků evidován v roce 2007 v hl. m. Praze (68.383), následovaly kraje **Středočeský** (29.513), Moravskoslezský (23.860) a Ústecký(20.546), nejnižší majetková kriminalita (s počtem trestných činů do 6 tis.) byla zaznamenána v kraji Vysočina, krajích Zlínském, Karlovarském a Pardubickém.

Skladba majetkové kriminality ve Středočeském kraji - porovnání s ČR¹⁴

	ČR - počet	ČR - %	kraj - počet	kraj - %	odchylka kraj - ČR
majetková celkem	228 266	100	29 513	100	-198 753
z toho					
krádeže vloupáním	54 925	24,1	10 282	34,8	-44 643
krádeže prosté	154 207	67,6	16 159	54,8	-138 048
ostatní	19 134	8,4	3 072	10,4	-16 062

Násilná kriminalita

Nejvyšší počet násilných trestných činů byl z hlediska vyšších územních samosprávných celků evidován v roce 2007 v Moravskoslezském kraji (3.154), hl. m. Praze (2.748) a Ústeckém kraji (2.196), naopak nejnižší počet, tj. kraje, v nichž počet násilných trestných činů nepřevýšil hranici 600 trestných činů, charakterizují Vysočinu a kraj Pardubický.

Skladba násilné kriminality ve Středočeském kraji - porovnání s ČR¹⁵

	ČR - počet	ČR - %	kraj - počet	kraj - %	odchylka kraj - ČR
Násilná	19 551	100	2 093	100	-17 458
z toho					
Loupeže	4 668	23,9	532	25,4	-4 136
Úmyslné ublížení na zdraví	6 175	31,6	591	28,2	-5 584

¹⁴ zdroj - Policie ČR, Správa Středočeského kraje.

¹⁵ zdroj - Policie ČR, Správa Středočeského kraje.

Nebezpečné vyhrožování	1 930	9,9	180	8,6	-1 750
Vydírání	1 336	6,8	146	7,0	-1 190
Porušování dom. Svobody	2 273	11,6	348	16,6	-1 925

3.3. Prevence kriminality v ČR a státní strategie

Každý zrealizovaný kriminální čin představuje pro společnost negativní jev s mnohými následky. Z tohoto důvodu se jeví účelnější kriminalitě předcházet než ji následně řešit. To i s ohledem na vynaložené náklady na soudní řízení, na činnost orgánů činných v trestním řízení a s přihlédnutím k dlouhodobým následkům, které pro pachatele i oběť kriminální činu má. Vzhledem k tomu, že prevence kriminality je definována jako ofenzivní strategie boje s trestnou činností¹⁶, je nutné do tohoto procesu zapojit celou společnost. Prevence kriminality není pouze věcí státu, reprezentovaného zejména policií, ale politiků, samosprávy a především široké veřejnosti. Uskutečňuje se v měřítku celostátním, regionálním a místním a to na primární, sekundární a terciární úrovni. Preventivní aktivity se soustředí na kriminální činy a sociálně patologické jevy, na oběti tohoto jednání a na pachatele.

Primární prevence se zaměřuje na kořeny delikvence, na hlubší příčiny kriminálního jednání. Zahrnuje celou populaci, dospělé i děti.

Sekundární prevence se zaměřuje na konkrétní rizikové jedince a skupiny obyvatelstva, úžeji vymezené podle věku, druhu ohrožení, teritoria apod. Usiluje o odvrácení od kriminálního jednání a o aktivní podporu společensky akceptovaného chování.

Terciární prevence představuje resocializační a reintegrační opatření směřující k těm, kteří se již protiprávního jednání dopustili, na lokality, které již byly kriminalitou zasaženy, a na osoby, které se již staly oběťmi trestných činů¹⁷.

V nejširším slova smyslu se úlohou bezpečnosti občanů zabývá v České republice Listina základních práv a svobod¹⁸ a Ústava České republiky¹⁹, které jsou v našem právním řádu základními a stěžejními dokumenty zakotvujícími právo občanů na ochranu a bezpečnost. V návaznosti na tato definovaná, všeobecná a základní práva, obsahují prvky preventivního působení i další zákonné normy²⁰.

Zvýšený podíl a závažnost trestné činnosti počátkem 90. let přiměl vládu v roce 1993 k **vytvoření institucionálních podmínek** pro rozvoj koordinovaného a uceleného systému prevence kriminality v České republice, který by se zabýval příčinami trestné činnosti, motivy a příležitostmi ovlivňující dynamiku kriminality. Současně bylo třeba, aby koncepčně vytvářel a metodicky podporoval takové preventivní aktivity, které měly snížit vývoj

¹⁶ Strategie prevence kriminality na léta 2008 až 2011 s.2

¹⁷ Tamtéž s.2, poznámka

¹⁸ ústavní zákon č. 23/1991 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů

¹⁹ Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

²⁰ Např. v zákoně č.141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších zákonů, v zákoně ČNR č.283/1991 Sb., O Policii České republiky, ve znění pozdějších zákonů, zákonu č.218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů, zákonu č.359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších zákonů, zákonu č.257/2000 Sb., o Probační a mediační službě, zákonu č.128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších zákonů, apod.

kriminality a pomohly zvyšovat pocit bezpečí občanů. Základ byl položen usnesením vlády²¹ ke koncepci Ministerstva vnitra v oblasti vnitřního pořádku a bezpečnosti a doktríně Policie ČR. Na toto usnesení navazovala řada dalších vládních dokumentů, kterými vláda uložila všem zainteresovaným orgánům jednak předložit návrhy programů sociální prevence a kriminality²² a rovněž uložila ministru vnitra zřídit Republikový výbor pro prevenci kriminality. Ten vždy v pravidelných časových odstupech předkládá vždy nové a aktuální strategie prevence kriminality. Cílem každé strategie je určit priority preventivní politiky na příští období a stanovit způsoby, jak budou naplňovány. Jedná se o střednědobé strategické materiály pro oblast prevence kriminality, které zaručují kontinuitu realizace preventivní politiky státu. Na základě těchto dokumentů je rovněž plánováno uvolňování finančních prostředků ze státního rozpočtu v časovém horizontu kopírujícím platnost strategie.

Republikový výbor pro prevenci kriminality je vrcholnou institucí odpovědnou za vytváření koncepce preventivní politiky vlády na meziresortní úrovni a její konkretizace na úrovni místní. Odpovídá za zpracování materiálů pro jednání vlády z oblasti prevence kriminality, schvaluje žádosti a dotace na projekty prevence kriminality předložené městy a kraji včetně výše finančních prostředků z kapitoly Všeobecné pokladní zprávy státního rozpočtu. V současné době má 20 členů. Výsledkem jeho činnosti je meziresortní spolupráce a vybudovaný systém prevence kriminality v ČR, který se opírá o resortní preventivní projekty, programy prevence kriminality na místní úrovni, aktivity Policie České republiky, obecních policí a nestátních neziskových organizací i podnikatelských subjektů.

Strategie prevence kriminality na léta 2008 až 2011 si klade za cíl dále zvyšovat pocit bezpečí občanů a snižovat míru a závažnost trestné činnosti. Vláda v ní definuje základní priority, principy a okruhy prevence kriminality a představuje doporučený rámec pro tvorbu a uskutečňování strategií prevence kriminality všech článků veřejné správy na úrovni ústředních správních úřadů, krajů a obcí. **Priority Strategie spočívají ve** snižování majetkové a násilné kriminality, v eliminaci kriminálně rizikových sociálně patologických jevů, v omezování příležitostí k páchání trestné činnosti, ve zvyšování rizika pro pachatele, že bude dopaden, a v informování občanů o legálních možnostech ochrany před trestnou činností.

Cílovými skupinami, jimž bude věnována zvýšená pozornost, je mládež ohrožená sociálně patologickými jevy nebo již s kriminální zkušeností, prvopachatelé trestných činů, recidivisté a sociálně vyloučené komunity. Důraz bude kladen na plošné zavádění Systému včasné intervence a týmů pro mládež, jako významného nástroje snižování trestné činnosti mládeže a na legislativní ukotvení prevence kriminality v českém právním řádu.

Specifické cíle Strategie prevence kriminality na léta 2008 až 2011 jsou:

- fungující a stabilní systém prevence kriminality na všech úrovních veřejné správy;
- posílení kompetencí krajů a obcí při plánování a realizaci preventivních opatření;
- systematická partnerská spolupráce mezi příslušnými orgány na všech úrovních veřejné správy;
- profesní stabilizace kvalifikovaných manažerů prevence kriminality na úrovni krajů a měst, kteří budou vybaveni potřebnými kompetencemi;
- profesní stabilizace kvalifikovaných pracovníků Policie ČR a obecní policie v oblasti prevence kriminality;

²¹ Usnesení vlády č.22 ze dne 20.ledna 1993, kterým vláda uložila ministru vnitra ve spolupráci s ministry obrany, spravedlnosti, práce a sociálních věcí, školství, mládeže a tělovýchovy a generálním prokurátorem předložit do 30. června 1993 návrh programů sociální prevence a prevence kriminality.

²² Návrh programů sociální prevence a prevence kriminality“ (usnesení č. 22 ze dne 20. ledna 1993).

- zajištění finančních zdrojů ze státního rozpočtu, z rozpočtů krajů a obcí a evropských fondů na realizaci úkolů vyplývajících ze Strategie;
- zapojování širokého spektra subjektů do preventivních programů, do jejich přípravy, organizace a zabezpečení.

Principy Strategie prevence kriminality na léta 2008 až 2011:

- strategie je východiskem pro zpracování koncepčních materiálů v oblasti prevence kriminality na úrovni krajů i měst;
- tvorba a realizace preventivních programů vychází z analýz bezpečnostní situace na všech úrovních veřejné správy a reflektuje podmínky praxe a potřeby veřejnosti;
- těžiště preventivních aktivit je na praktické úrovni;
- administrativní zásahy z centra jsou minimální - centrální orgány plní úlohu koncepční, legislativní, metodickou, informační a částečně ekonomicko-podpůrnou;
- v preventivních programech se spojuje prvek profesionální a laický;
- úspěšnost realizovaných aktivit je podmíněna srozumitelným vymezením rolí a kompetencí, partnerskou spoluprací a výměnou informací včetně veřejné podpory a informovanosti;
- Policie ČR spolupracuje na vytváření preventivních programů, a to zejména v oblasti informační, analytické a vyhodnocovací. Její role se posiluje i při realizaci praktických preventivních opatření, zejména na místní úrovni;
- na úrovni krajů a obcí může být oblast bezpečnosti občanů a prevence kriminality také součástí komunitních plánů (střednědobých plánů rozvoje sociálních služeb), pokud sociální služby slouží k tomuto účelu.

Ministerstvo vnitra České republiky užívá ve svých strategických dokumentech, což současně znamená i oblast, kterou finančně podporuje, ustálené členění prevence. Primární, sekundární a terciární prevence na všech úrovních realizace je chápána jako soubor opatření sociální, situační a informativní prevence, ke kterému ve strategii nejnovější přibylo budování realizačních kapacit.

- **Sociální opatření** - zabývají se sociálními a ekonomickými problémy, zaměřují se na ohrožené jedince a jejich rodiny, na skupiny obyvatel a rizikové lokality s cílem změnit nepříznivé socioekonomické prostředí;
- **situační opatření** - nasazování technických opatření včetně urbanistického plánování z hlediska potřeb bezpečí občanů; cílem je omezování příležitostí k páčání trestné činnosti, zvyšování rizika dopadení pro pachatele a snižování zisků z trestné činnosti;
- **informování občanů a jejich aktivizace** – zprostředkování informací o bezpečnostní situaci, o účinných formách obrany před trestnou činností; cílem je zapojování občanů do aktivního způsobu zvyšování vlastní bezpečnosti i bezpečí svého okolí;
- **budování realizačních kapacit** – posilování systému prevence kriminality včetně podmínek pro realizaci národních, regionálních a lokálních preventivních strategií a zajištění jejich finanční podpory.

Oblast podpory pak obvykle bývá zaměřována v jednotlivých oblastech na následující opatření:

Sociální projekty: krizová a poradenská zařízení, opatření zaměřená na prevenci závislostí, nejrůznější vzdělávací, zájmové a sportovní aktivity zaměřené jména na cílovou skupinu

Situační projekty: budování městských kamerových dohlížecích systémů, nejrůznějších technických zařízení, pořizování výpočetní techniky

Informativní projekty: tiskoviny, audio a audio-video materiály zaměřené na ochranu před trestnou činností.

3.4. Prevence kriminality na úrovni vyšších samosprávných celků a krajské strategie

Prevence kriminality je u vyšších samosprávných celků řízena v **samostatné působnosti**. Kraje se řídí pouze právním řádem, proto státní strategie, jakož i ostatní dokumenty, mají pouze doporučující charakter. Samostatná působnost krajů je uvedena v zákonech jednak příkladným výčtem a dále jako péče v územním obvodu kraje v souladu s místními předpoklady a zvyklostmi o komplexní územní rozvoj, zejména o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb ochrany a rozvoje zdravých životních podmínek, ochrany veřejného pořádku apod. Vzhledem k tomu, že stát se systematicky zabývá prevencí kriminality od poloviny devadesátých let 20. století, vstupovaly kraje do již vytvořeného systému postupně. Ten s nimi v systému nepočítal – byl zaměřen na přímou komunikaci mezi městy a Ministerstvem vnitra. Kraje se proto do něj zapojovaly postupně a poměrně nekoordinovaně. Každý z krajů zvolil vlastní a od ostatních více či méně odlišný přístup k preventivní politice, který se odráží v programovém prohlášení a dalších koncepčních dokumentech zaměřených na bezpečnostní specifika toho kterého území. Prevence kriminality se pozvolna včlenila do vnitřní struktury jednotlivých krajských zřízení, které **vytvořily pracovní místo koordinátora - manažera preventivních aktivit** a v mnoha místech zřídily komise pro prevenci kriminality, či vyčlenily dostatek finančních prostředků z vlastních rozpočtů pro oblast prevence kriminality.

Státní strategie prevence kriminality na léta 2008– 2011 již se zapojením krajů v systému počítá. Mezi **specifické cíle** strategie patří profesní stabilizace kvalifikovaných manažerů prevence kriminality na úrovni krajů, kteří budou vybaveni potřebnými kompetencemi a rovněž posílení kompetencí krajů při plánování a realizaci preventivních opatření. K dalšímu rozvoji systému prevence kriminality jsou pro léta 2008 až 2011 stanoveny priority, z nichž první je **změna organizačního schématu systému prevence kriminality včetně posílení kompetence krajů** a obcí při realizaci preventivní politiky. Jde o poměrně zásadní změnu, která spočívá v tom, že systém prevence kriminality bude nově členěn do tří úrovní - republikové, krajské a městské. Koordinovat preventivní aktivity na všech úrovních bude i nadále Republikový výbor pro prevenci kriminality.

V rámci systému bude posílena koordinační a metodická role krajů vůči obcím spadajícím do jejich územní působnosti. Městskou úroveň budou tvořit velká města, která budou mít možnost, za splnění stanovených podmínek, čerpat finanční prostředky ze státního rozpočtu na prevenci kriminality po dobu trvání státní strategie. Na krajské i městské úrovni by měly být zpracovány bezpečnostní analýzy a na jejich základě by měly být formulovány koncepce prevence kriminality. Při realizaci preventivních opatření by kraje a obce měly postupovat v souladu s hlavními cíli, principy a postupy stanovenými státní strategií a zohledňovat přitom místní podmínky a potřeby.

Krajské úrovni stanovuje státní strategie následující **priority**:

- vytvoření krajských koncepcí prevence kriminality;
- vytvoření podmínek pro organizaci, přípravu, realizaci a finanční zabezpečení krajských programů.

Krajské úrovni stanovuje státní strategie následující **úkoly** na léta 2008 - 2011:

- zpracovat bezpečnostní analýzu v rámci kraje;
- zpracovat koncepci prevence kriminality kraje;
- organizačně a metodicky zabezpečovat krajské programy prevence kriminality (projekty krajů i obcí), zabezpečovat konzultační a metodickou činnost pro obce, které budou realizovat preventivní projekty;
- organizačně zabezpečovat poskytování dotací na preventivní projekty kraje a obcí;
- provádět vyhodnocovací a kontrolní činnost.

Úkolem krajské úrovně bude vytvořit preventivní politiku v rámci své působnosti, koordinovat ji a zabezpečovat po metodické, konzultační a částečně po finanční stránce.

Středočeský kraj

Prvním krajským koncepčním materiálem týkajícím se prevence kriminality byla koncepce prevence kriminality ve Středočeském kraji na léta 2005-2007. Koncepce vycházela z klíčových priorit Národní strategie prevence kriminality 2004 – 2007. Podpora prevence kriminality rovněž byla a je obecně deklarována v „**Programu rozvoje územního obvodu Středočeského kraje**“, v oddílu rozvoje lidských zdrojů, opatření E VI–VIII (prevence sociálně patologických jevů u mladé generace, zlepšování nabídky pro využití volného času, komplexní prevence a péče o uživatele drog, prevence kriminality), který patří k základním dokumentům kraje.

Od roku 1996 jsou v jednotlivých obcích Středočeského kraje realizovány preventivní aktivity v rámci „Komplexního součinnostního programu prevence kriminality na místní úrovni“ a navazujících programů. Do programů se zapojují jak obce s rozšířenou působností, tak i některé menší obce. Města a obce zpracovávají vlastní koncepce prevence kriminality, jejichž součástí je vždy také zpracování bezpečnostní analýzy. Pro účely prevence kriminality vyčleňují zapojená města a obce ve svých rozpočtech cílené částky. Rovněž zřizují funkci koordinátora/manažera, potřebného k realizaci těchto programů. Ve většině případů tuto funkci v obcích vykonávají příslušníci obecní policie. V případě malých obcí funkci vykonává některý ze zastupitelů/některá ze zastupitelek nebo radních, velmi obvyklé je, že role se ujímá osobně starostka nebo starosta obce. **Projekty jednotlivých měst a obcí byly předkládány ve velmi kvalitní podobě a jejich úspěšnost při konečném přidělování dotací byla stabilně vysoká.**

V rámci programů prevence kriminality na místní úrovni byly v obcích realizovány především **projekty z oblasti situační prevence**. Jsou to zejména **kamerové dohlížecí systémy**, jenž patří množstvím vynaložených prostředků k nejnákladnějším. Kamerové systémy ve většině středočeských měst a obcí provozuje městská/obecní policie, v několika případech policie ČR. Jednou z priorit bylo propojování řídicích center kamerových systémů mezi městskou/obecní policií a Policií ČR z důvodu možnosti rychlejší reakce na podněty, které systémy poskytují. Projekty **sociální prevence** realizuje především neziskový sektor. Provozuje například nízkoprahová zařízení, azylové domy, domy na půl cesty, noclehárny, zajišťuje postpenitenciární péči nebo specifické psychosociální a krizové poradenství.

Středočeský kraj svou podporu směrem k obcím a městům v rámci svého obvodu soustřeďuje především do role koordinační, metodické a finanční. A to směrem ke všem subjektům, které na poli prevence působí. Po vzniku Středočeského kraje jako vyššího územně správního celku byly postupně jednotlivé preventivní aktivity, zejména z oblasti sociální prevence, realizovány prostřednictvím činnosti příslušných odborů krajského úřadu, dotačních

programů a humanitárního fondu kraje. V roce 2003 byly některé tyto aktivity sloučeny vytvořením „**oddělení prevence a humanitárních činností**“ v rámci odboru sociálních věcí. Na jeho práci se podílí protidrogový koordinátor, romský koordinátor a koordinátor humanitárního fondu. Pro lepší zabezpečení koordinace a realizace prevence kriminality byla v roce 2004 ještě zřízena funkce **koordinátora prevence kriminality a metodika sociální péče o osoby společensky nepřizpůsobené**. Některé další aktivity nadále zůstávají v kompetenci příslušných odborů (např. primární prevence zaměřená na volnočasové aktivity dětí a mládeže v odboru školství, mládeže a sportu). Poradním orgánem koordinátora je Pracovní skupina pro prevenci kriminality.

Středočeský kraj se zaměřuje především na podporu sociálně preventivních aktivit a cíle, které stanovil ve své první krajské koncepci byly:

dlouhodobé cíle:

- zapojit další obce do aktivit prevence kriminality, zvláště obce z rozšířenou působností;
- rozvíjet mezisektorovou a mezioborovou spolupráci všech zúčastněných subjektů;
- realizovat vhodné dotační programy zaměřené především na oblast sociální prevence;
- k naplnění jednotlivých preventivních aktivit zajistit dostatek lidských zdrojů.

střednědobé cíle:

- zajistit optimální způsob koordinace prevence kriminality na regionální úrovni;
- prohlubovat další spolupráci s obcemi a podílet se na šíření úspěšných projektů a metodik;
- zajistit financování vhodných programů z rozpočtu kraje;
- zabezpečit metodické vzdělávání v oblasti prevence kriminality, nejenom pro manažery/koordinátory ale i pro odbornou veřejnost (sociální pracovníky).

krátkodobé cíle:

- podpořit osvědčené programy na základě kvality služeb prověřené provedením kontrol;
- udržovat pravidelné kontakty se zúčastněnými pracovníky;
- začlenit prevenci kriminality mezi priority samosprávy;
- vhodnou mediální prezentací prevence kriminality v kraji zvýšit povědomí veřejnosti o legálních metodách ochrany před trestnou činností a informovat občany o preventivních aktivitách.

O průběhu realizace jednotlivých opatření a stavu plnění vytýčených cílů informuje kraj vždy ve Výroční zprávě o realizaci prevence kriminality²³.

3.5. Zahraniční zkušenosti

Světový kongres OSN o prevenci kriminality a trestní justici²⁴ definoval hlavní problémové oblasti v prevenci kriminality. Na snižování bezpečí má podíl nárůst počtu městského obyvatelstva, vzrůstající rozdíly v příjmech, narušení rodinných, sociálních a kulturních vazeb, nezaměstnanost, zvětšující se počet lidí žijících v nestabilních a chudých městských

²³ Výroční zprávy od roku 2005 jsou dostupné na : <http://www.kr-stredocesky.cz/portal/odbory/socialni-oblast/prevence-kriminality/>

²⁴ Závěry 11. kongresu OSN o prevenci kriminality a trestní justice, Bangkok 2005. Čerpáno z publikace IKSP (2006) Prevence městské kriminality a ohrožená mládež; Přehled slibných strategií a programů z celého světa.

podmínkách. Městské prostředí je obecně vnímáno jak podporující tvorbu kriminogenních faktorů a příležitostí pro páchaní kriminality. Představuje vhodný prostor pro pachatele. Hlavní cílové skupiny, na které je vhodné preventivní strategie a opatření zaměřit, jsou děti, mládež, zástupci menšin a lidé s nízkým sociálním statusem a další společensky exkludované skupiny s nedostatečným přístupem ke službám a k ekonomickým a sociálním výhodám.

Na základě kvalitních projektů a strategií realizovaných na celém světě doporučil kongres následující postupy:

- kombinovat národní a lokální přístupy k předcházení specifickým druhům trestné činnosti;
- vytvářet komplexní dlouhodobé a střednědobé strategie prevence kriminality a stále funkční poradní orgány;
- poskytovat odborné poradenství, informovat občany a zapojovat do prevence kriminality i představitele komerční sféry;
- vzdělávat tým odborníků;
- vytvářet odborné pracovní skupiny;
- podporovat socializační a motivační programy;
- klást důraz na spolupráci státní a obecní policie a aktivní zapojení občanů (dobrovolníků) do preventivních aktivit;
- práci policie orientovat na občana a potřeby komunity, zapojovat policii jako partnera do řešení problémů;
- soustředit se na pozitivní změnu prostoru pro život a bydlení a na obnovu městských čtvrtí.

Kongres dále definoval základní principy kvalitní prevence kriminality a postupů, které vedou k budování bezpečnějších a zdravějších komunit. Jedná se o následující **klíčové principy** účinné prevence kriminality:

- veřejná správa na všech úrovních by měla hrát *vedoucí roli*;
- prevence kriminality by měla být *integrována* napříč všemi sociálními a ekonomickými koncepcemi a programy, včetně oblasti zaměstnanosti, vzdělávání, zdravotnictví, bydlení a městské výstavby, justice a sociálních služeb;
- strategie by měly být vybudovány na *partnerství a spolupráci* mezi státními institucemi a ministerstvy, komunálními a nevládními organizacemi, podnikatelským sektorem a občanskou společností;
- k zajištění implementace a udržitelnosti strategie je třeba *odpovídající financování* a další zdroje, jakož i jasně daná *odpovědnost*;
- strategie a opatření by měly být založeny na *hluboké znalosti* příčin kriminality a efektivních postupů;
- veškerá opatření prevence kriminality musejí *respektovat lidská práva a principy vlády práva*;
- je třeba brát v úvahu spojení mezi *místní kriminalitou* a *nadnárodním organizovaným zločinem*;
- strategie prevence kriminality by měly věnovat zvláštní pozornost *různým potřebám mužů a žen* a nejzranitelnějším členům společnosti.

3.6. Cílové skupiny

Hlavní cílové skupiny, na které se preventivní působení zaměřuje, jsou lidé ohrožení sociálně patologickými jevy a lidé s nějakým typem kriminální zkušeností. Jsou to následující okruhy osob:

- *pachatelé* protiprávního a kriminálního jednání
- *oběti* protiprávního jednání a sociálně patologických jevů
- *rizikovní jedinci* – osoby ohrožené sociálně patologickými jevy

Pachatelé

V roce 2007²⁵ bylo v ČR stíháno a vyšetřováno 127 718 (+4 %, +4.965)²⁶, z toho bylo 87,2 % (+0,8 %) mužů, 12,8 % (-0,8 %) a 55,5 % (+3,3 %) prvopachatelů. Podle soudních statistik bylo v tomto roce odsouzeno 75 728 (+9,2 %, +6.349) osob a obžalováno 67 186 (-4,1%, -2.896). Meziroční nárůst stíhaných a vyšetřovaných osob souvisí s nárůstem počtu objasněných trestných činů. Od roku 2004 stoupá každoročně počet dospělých pachatelů. Převažují pachatelé ve věku 20-30 let (35,3 %). Pachatelé ve věku 30-60 let představují 48,3 %, pachatelé ve věku 18-20 let 7,4 % a nad 60 let 2 %. V roce 2007 bylo soudy ČR pravomocně odsouzeno 75 728 osob (+6.349). Nejčastěji byly ukládány tresty odnětí svobody s podmíněným odkladem 42 242 osobám (tj. 55,8 % z počtu odsouzených osob), tresty odnětí svobody nepodmíněně 9 871 osobám (13 %), trest obecně prospěšné práce 11.921 osobám (15,7 %) a samostatný peněžitý trest 4 552 osobám (6 %). Pouze v **případě peněžitého trestu jde o významnější nárůst o cca třetinu** více než v roce 2006, což zřejmě souvisí s dalším příklonem k užití alternativní trestů.

Zatímco podíl pachatelů podle pohlaví zůstává od roku 1998 podobný, muži tvoří stabilně 86-90% všech pachatelů, ženy pak 11-15%, **podíl dětí a mladistvých stále klesá.**

Stíháno, vyšetřováno osob v roce 2007 - ČR²⁷

trestná činnost	celkem osob	nezletilí (1-14 let)	tj. %	mladiství (15 - 17)	tj. %	recidivisté	tj. %
násilná	13 297	537	4,0	998	7,5	4 963	37,3
mravnostní	1 212	80	6,6	169	13,9	373	30,8
krádeže vloupáním	8 374	632	7,5	1 115	13,3	4 254	50,8
krádeže prosté	20 574	582	2,8	1 551	7,5	12 931	62,9
ostatní	12 791	380	3,0	774	6,1	5 977	46,7
zbývající	43 892	183	0,4	1 301	3,0	17 888	40,8
hospodářská	22 668	45	0,2	166	0,7	8 423	37,2

²⁵ Zprávy o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku a na území ČR v roce 2007, 2006.

²⁶ Meziroční srovnání s rokem 2006

²⁷ Zdroj Policie ČR, Správa Středočeského kraje.

celková TČ	127 718	2 635	2,1	6 322	4,9	56 773	44,5
------------	---------	-------	-----	-------	-----	--------	------

Nepodmíněné tresty odnětí svobody byly nejčastěji ukládány ve výměře do jednoho roku 6.549 osobám (66,35 % z uložených nepodmíněných trestů) a dále ve výměře od jednoho roku do pěti let 2.833 osobám (28,7%). Střediska **Probační a mediační služby ČR** evidovala celkem 27.457 nových případů. (24.885 v roce 2006). V rámci agendy *přípravného řízení a řízení před soudem* (5.734 případů) byla střediska pověřována nejvíce zprostředkováním řešení konfliktů a přípravou pro možnost uložení tzv. odklonů v trestním řízení nebo alternativního trestu a opatření (85 % případů). V rámci *vykonávacího řízení* byla Probační a mediační služba ČR nejvíce vytížena agendou související s výkonem trestu obecně prospěšných prací (72 % případů) a se zajištěním výkonu dohledu (17 %).

Stíháno, vyšetřováno osob v roce 2007 - ve Středočeském kraji²⁸

trestná činnost	celkem osob	nezletilí (1-14 let)	tj. %	rozdíl % k ČR	mladiství (15 - 17)	tj. %	rozdíl % k ČR	recidivisté	tj. %	rozdíl % k ČR
násilná	1 172	21	1,8	-96,1	64	5,5	-93,6	300	25,6	-94,0
mravnostní	119	9	7,6	-88,8	13	10,9	-92,3	31	26,1	-91,7
krádeže vloupáním	843	33	3,9	-94,8	94	11,2	-91,6	366	43,4	-91,4
krádeže prosté	1 598	20	1,3	-96,6	116	7,3	-92,5	732	45,8	-94,3
ostatní	1 663	25	1,5	-93,4	51	3,1	-93,4	760	45,7	-87,3
zbývající	5 514	15	0,3	-91,8	191	3,5	-85,3	1 601	29,0	-91,0
hospodářská	1 540	2	0,1	-95,6	19	1,2	-88,6	418	27,1	-95,0
celková TČ	13 127	148	1,1	-94,4	584	4,4	-90,8	4 381	33,4	-92,3

Recidivisté

Celkem bylo v roce 2007 pro trestnou činnost stíháno a vyšetřováno 56.773 recidivistů (+112), jejich podíl ve struktuře pachatelů mírně poklesl na **44,5 %** (-1,7 %), přesto je **stále vysoký** a jedná se meziročně o nárůsty dost významné. Na celkovém počtu pachatelů majetkové kriminality se recidivisté podílejí 56,6 %, na krádežích prostých 62,9 %, na krádežích věcí z automobilů 66,4 %, na pachatelích násilné kriminality 37,3 %, hospodářské kriminality 37,2 %. Nejvyšší podíl pachatelů – recidivistů je v kraji Moravskoslezském (53,3 %), Karlovarském (50 %) a v hl. m. Praze (49,7 %). Nejvíce recidivistů bylo odsouzeno soudy Severomoravského kraje (3.560)

Zatímco do roku 2001 tvořil podíl recidivistů 29-32 % pachatelů, od roku 2002 se podíl recidivistů na celkovém počtu pachatelů prudce zvedal nad 40% a to až ke 46,2% v roce 2006. Tyto ukazatele jsou jednoznačným dlouhodobým indikátorem, že **tuto cílovou skupinu**

²⁸ Zdroj Policie ČR, Správa Středočeského kraje.

prevence kriminality mívá buď zcela, anebo téměř! Zatímco na násilné kriminalitě se recidivisté podílejí dlouhodobě přibližně 40%, přičemž jejich podíl na tomto typu kriminality v posledním roce klesl pod 38 %, v případě majetkové kriminality je jejich podíl stabilně okolo 57%. V případě trestných činů krádeží věcí z automobilů, tedy trestné činnosti, kterou občan obzvláště špatně snáší, je podíl recidivistů téměř 65 %, když pod 61% za poslední tři roky neklesl nikdy. **Vzhledem k nebezpečnosti pachatele, který se trestné činnosti dopouští opakovaně a nikterak ho neodradil kontakt s orgány činnými v trestním řízení, by tato skutečnost měla být významný signálem pro napření preventivních strategií právě k této cílové skupině.**

Cizinci jako pachatelé

Počet pachatelů z řad cizinců se v roce 2007 zvýšil na 8.179 (+1,2 %, +895), jejich **podíl** na trestně stíhaných osobách v ČR se od roku 1993 stále pohybuje okolo hodnoty **6 %** (6,4 % v roce 2007). Nejvíce trestně stíhaných bylo občanů Slovenské republiky (3.478), Ukrajiny (1.520), Vietnamu (746) a Polska (469). Zvýšil se počet násilných trestných činů, kde pachatelem byl cizinec, zejména úmyslných ublížení na zdraví a vražd. Počet majetkových a hospodářských trestných činů spáchaných cizinci poklesl. Vysoký podíl cizinců na stíhaných a vyšetřovaných osobách byl zaznamenán u trestných činů maření výkonu úředního rozhodnutí, vražd, loupeží a kapesních krádeží. Nejvyšší podíl pachatelů cizinců je v hl. m. Praze (14,7 %) a také ve **Středočeském (7,4 %)** a Západočeském kraji (7,6 %). Z hlediska regionálního rozložení lze spatřovat souvislost mezi oblastmi nejčastěji využívanými cizinci k nelegální migraci přes ČR, s oblastmi s vyšší koncentrací cizinců s povoleným pobytem a regiony s vysokým podílem trestně stíhaných cizinců. Z celkového počtu odsouzených v roce 2007 bylo 4.690 cizinců, tj. 6,2 %. Nejvíce cizinců odsoudily soudy hl. m. Prahy (1.528), Jihomoravského kraje (625), Západočeského kraje (529) a **Středočeského kraje (526)**.

Ve skladbě pachatelů celkové kriminality podle vzdělání tvoří nejpočetnější skupinu pachatelé se základní školou a vyučením, následují pachatelé se základním vzděláním a zcela bez kvalifikace a pachatelé, u kterých nebylo zjištěno vzdělání nebo se jedná o cizince nebo děti²⁹. Jde o rovněž o údaj poměrně stabilní, který nedoznal v meziročním srovnání žádných velkých změn.

Oběti

Obětí trestné činnosti se rozumí fyzická osoba, která se v souvislosti s páchanou trestnou činností stane objektem útoku pachatele, ať již formou fyzického útoku, majetkové nebo jiné újmy. Pomoc obětem – právní, morální, psychologická, ekonomická i případné odškodnění je důležitou složkou bezpečnostní politiky státu i krajů a důležitou součástí prevence kriminality. Zatímco v roce 2003 se stalo obětí trestného činu 46 237 osob, v roce 2007 se stalo obětí již 50 567 osob. Oproti roku 2006 to znamená nárůst o 627 osob.

Vzestup počtu obětí je tedy trvalý. Děti jsou nejčastěji oběťmi mravnostních a násilných trestných činů. Mladiství jsou oběťmi zejména majetkové a násilné kriminality a to útoků pachatelů kapesních krádeží a loupeží. U obětí z řad dospělých převládají trestné činy krádeže, úmyslného ublížení na zdraví a loupeže. Nejčastější obětí je násilné kriminality je muž a nejtypičtějším činem je kapesní krádež. Ženy bývají častěji oběťmi mravnostní kriminality a domácího násilí. V roce 2007 zjistila Policie ČR 161 trestných činů týrání svěřené osoby, což je o 3 méně, než v roce 2006. Současně zjistila 685 trestných činů týrání osoby žijící ve společném obydlí, což je o 153 více, než v roce 2006. Během roku 2007 se

²⁹ Zdroj Strategie prevence kriminality na léta 2008 až 2011 s.5

v souvislosti s tímto typem kriminality efektivně projevila nová legislativní úprava ochrany před domácím násilím³⁰, která zavedla institut vykázaní násilné osoby z obydlí na dobu 10 dní, rozšířila institut předběžného opatření a zavedla Intervenční centra. K 31. 12. 2007 bylo v ČR přes 700 vykázaných osob.

Ve spolupráci s Asociací občanských poraden byl realizován **projekt, jehož cílem je zkvalitnit nabídku služeb pro oběti trestných činů a domácího násilí**, a usnadnit jim tak návrat k běžnému životu. Projekt získal finanční podporu ze zdrojů EU, byl zahájen v září 2006 a ukončen v červnu 2008. Ve třech pilotních regionech (**Beroun, Brno a Třebíč**) byl vytvořen systém specializovaného komplexního poradenství obětem trestných činů. Součástí tohoto projektu je i školení osob, které přicházejí do kontaktu s oběťmi trestných činů. Principy zlepšování situace obětí trestných činů a domácího násilí v pilotních regionech, vzešlé z tohoto projektu, budou uplatnitelné i na celém území ČR.

Riziková jedinci

Mezi osoby ohrožené sociálně patologickými jevy lze zařadit takové, které žijí v podmínkách, jež představují zvýšené riziko pro naplnění některých nepříznivých předpokladů. Jde o osoby ohrožené sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučené, osoby se zdravotním nebo sociálním handicapem žijící osaměle, příslušníky etnických a národnostních menšin, dlouhodobě nezaměstnané neevidované na úradech práce, obtížně zaměstnatelné, osoby žijící v nevyhovujících bytových podmínkách, osoby propuštěné z výkonu trestu nebo mladé lidi opouštějící ústavní výchovu, predelikventní děti a děti s poruchami chování apod.

4. BEZPEČNOSTNÍ SITUACE VE STŘEDOČESKÉM KRAJI

Středočeský kraj patří, společně s Prahou a krajem Moravskoslezským, dlouhodobě k regionům nejvíce postiženým trestnou činností v absolutních číslech a společně s Prahou a krajem Ústeckým i v nápadu trestné činnosti na 10 tisíc obyvatel. Současně, opět společně s Prahou, jde o **region s nízkou procentní mírou objasněnosti evidovaných trestných činů**. V meziročním srovnání mezi roky 2006 a 2007 došlo ve Středočeském kraji **vůbec k největšímu nárůstu kriminality** v přepočtu na 10 tisíc obyvatel ze všech krajů ČR. Tento primát drží kraj v celkové kriminalitě, ale i v meziročním nárůstu na 10 tisíc obyvatel u kriminality násilné a rovněž i majetkové. Tyto údaje je možné interpretovat tak, že Středočeský kraj je **v současnosti kriminalitou napaden velmi ofenzivním způsobem**, ale proti jiným krajům, je **podíl pachatelů recidivistů** menší, dokonce **nejmenší z celé ČR**.

Je to dáno jednak jeho polohou, kdy vytváří prstenec kolem hlavního města a často dochází k přesunu kriminality právě z hlavního města, ale i jeho rozlohou a také dalšími specifiky. Mezi ně patří například velké množství pracovních příležitostí i pro sezónní zaměstnance nebo cizince, kteří nejsou k lokalitě vázáni místní příslušností a nejsou s ní nijak osobně identifikováni. Celá **řada pachatelů do regionu přichází pouze za účelem páchaní trestné činnosti**, ale nebydlí v něm, což je typické zejména pro pachatele kriminality **v nákupních zónách a rekreačních osadách a chatových oblastech**. Dalším faktorem je hustota osídlení a tudíž mnoho příležitostí zejména k majetkové trestné činnosti. Rovněž existence již zmíněných velkých nákupních center umístěných za hranicemi hlavního města (Průhonice – Čestlice) nebo na okrajích měst a existence velkého množství rekreačních oblastí a **největšího počtu rekreačních objektů na území republiky**.

³⁰ zákon č. 135/2006 Sb., účinný od 1. 1. 2007

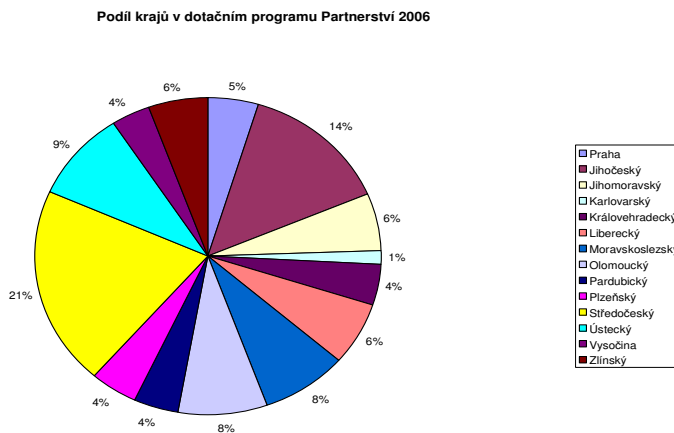
4.1. Zapojení středočeských obcí a měst do státního systému prevence kriminality

Prioritou státních programů prevence kriminality na místní úrovni je kategorie preventivních projektů z oblasti situační prevence a to zejména instalace a provoz městských kamerových dohlížecích systémů. Jedná se o vysoce účinné prvky prevence, ale také finančně nejnákladnějším. Proto je ve Středočeském kraji dlouhodobě nejvýznamnějším zdrojem finanční podpory v této oblasti prevence právě tento program.

V roce 2004 se do programů prevence kriminality na místní úrovni zapojilo pouze 5 středočeských měst a obcí, které realizovaly celkem 7 projektů s dotační podporou 3 765 000 Kč. Významný zvrat v zapojení středočeských obcí a současně v jejich úspěšnosti při získávání státní dotace znamenal rok 2005. Pozitivní změna byla mimo jiné způsobena vytvořením funkce koordinátora prevence kriminality. V roce 2005 se zapojilo již 18 obcí a měst realizujících celkem 25 projektů s finanční podporou státu ve výši 16 729 000,- Kč.

Od roku 2006 se krajský koordinátor aktivně účastnil i výběru obcí a měst, které měly možnost získat státní dotaci. V roce 2006 se zapojilo do programu prevence kriminality 11 středočeských měst a obcí s celkem 34 projekty, které získaly dotační podporu ve výši 13 315 000,- Kč. Ve většině se jednalo o projekty situační prevence, na kterou jsou také programy Ministerstva vnitra orientovány. Středočeská města a obce nicméně patří mezi ty, které dokázaly vždy kombinovat situačně preventivní opatření s opatřeními sociální prevence. Novelizace zásad a metodiky programu prevence kriminality na místní úrovni v tomto roce poprvé umožnila přímo krajům žádat o dotaci. Krajský úřad Středočeského kraje tuto možnost využil a získal prostředky na realizaci 2 projektů z oblasti probačních programů.

Podíl krajů v Partnerství 2006 ³¹

V roce 2007 se Středočeskému kraji podařilo obhájit pomyslné prvenství co do počtu přihlášených měst a obcí, podaných projektů a výší celkové podpory. Zhruba z 65 milionů celkově určených na podporu projektů, se mu podařilo získat přibližně 20%. Tato čísla odráží kvalitu podaných projektů. Většina středočeských žadatelů podávala tradičně situačně orientované projekty. Středočeský kraj oproti tomu realizoval celkem 3 projekty z oblasti probačně-resocializačních programů.

³¹ Zdroj Výroční zpráva o realizaci prevence kriminality ve Středočeském kraji v roce 2006.

Zapojení z hlediska VÚSC do státního programu prevence kriminality na místní úrovni³²

Kraj (kraje jsou řazeny podle pořadí projednávání komisí pro výběr)	Výše dotace na projekty obcí a krajů
Hl.m. Praha	3 571 000
Ústecký	7 605 000
Liberecký	2 554 000
Středočeský	13 159 000
Karlovarský	5 187 000
Moravskoslezský	3 979 000
Jihomoravský	5 244 000
Jihočeský	4 009 000
Plzeňský	2 488 000
Olomoucký	6 221 000
Královehradecký	1 930 000
Pardubický	4 942 000
Zlínský	1 883 000
Vysočina	2 401 000
Celkem	65 173 000

4.2. Střednědobý vývoj kriminality v kraji od roku 2004

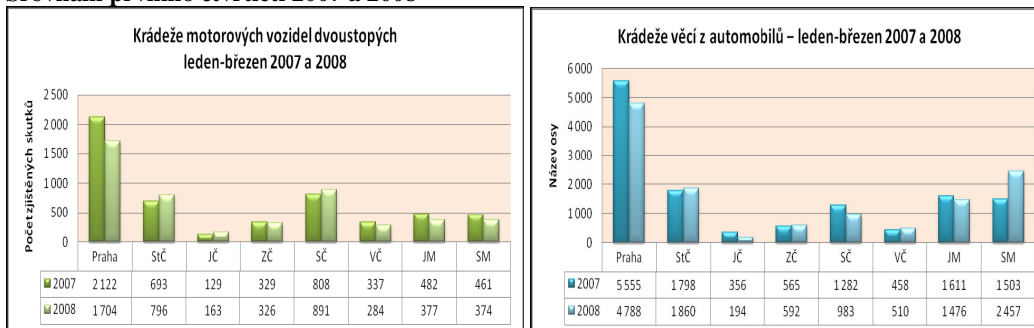
Mezi léty 2004 a 2005 došlo k mírnému poklesu nápadu trestné činnosti i k mírnému poklesu její objasněnosti. V roce 2006 vývoj trestné činnosti stagnoval, mírně stoupla objasněnost. Významně se pokles projevil u násilné a majetkové trestné činnosti. Policie ČR soudí, že může jít o pozitivní vliv instalovaných městských kamerových dohlížecích systémů. Objasněnost nejvíce stoupla u krádeží prostých a rovněž u násilných trestných činů, což je zvláště významné vzhledem k jejímu poklesu v předcházejícím roce. V roce 2007 došlo opět k nárůstu kriminality v regionu.

Oproti předcházejícím obdobím došlo k výměně v pořadí jednotlivých policejních okresů ve výskytu zjištěné trestné činnosti. Dosud neohrožené prvenství okresu Kladno atakoval nově vzniklý okres Praha – venkov, což se dalo předpokládat. Došlo totiž ke sloučení bývalých okresů Praha – východ a Praha – západ.

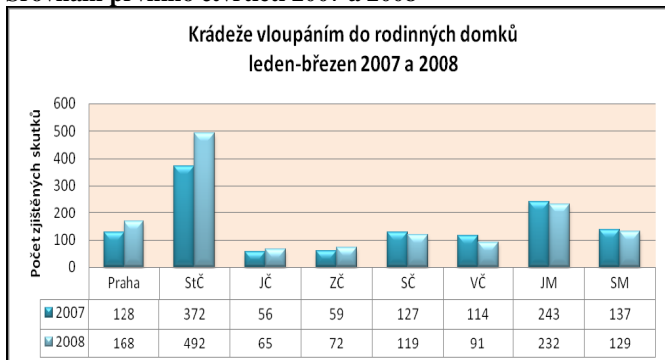
Krádeže vozidel a věcí z vozidel

Obvykle k nim dochází v městských aglomeracích, na sídlištních parkovištích, před obchodními centry a hotelovými zařízeními. Typické je krátce po krádeži **demontovat vozidlo na náhradní díly** a následuje jejich prodej na autovrakovištích, přičemž identifikace těchto součástí je ztížena odstraňováním identifikačních znaků.

³² Zdroj: Výroční zpráva o realizaci prevence kriminality ve Středočeském kraji v roce 2007.

Srovnání prvního čtvrtletí 2007 a 2008³³**Krádeže vloupáním**

Krádeže vloupáním **do bytů** probíhají v regionu obvykle kvalifikovaným způsobem, tedy pravděpodobně **pomocí planžety**. Případů vloupání do bytu rozlomením vložky FAB je významně méně. Krádeže **vloupáním do domů** a zejména novostaveb zaznamenaly významný růst od roku 2005, kdy došlo k nárůstu zejména v okresech Praha – západ a Praha-východ, v nichž se masivně dokončovala mohutná bytová výstavba. Odcizen byl velmi často nejružnější stavební materiál. Specifickým trestným činem jsou tyto krádeže odehrávající se **v nočních hodinách**. Způsob jejich provedení svědčí o kvalifikovanějším přístupu pachatelů, kteří se do objektů dostávají pomocí vrtání nebo propálení otvoru do plastového rámu oken nebo terasových dveří a poté dojde pomocí speciálního přípravku k jejich otevření. Tyto způsoby provedení a jejich četnost vykazují znaky sériové až organizované trestné činnosti. Nicméně pachatelé stále používají i osvědčené tradiční způsoby - využívají pootevřených oken nebo okna či dveře vypáčí. Z objektů pak pachatelé odnášejí kreditní karty, dámské kabelky, peněženky, digitální fotoaparáty, videokamery, doklady. Na tomto typu trestné činnosti mají podíl i cizinci.

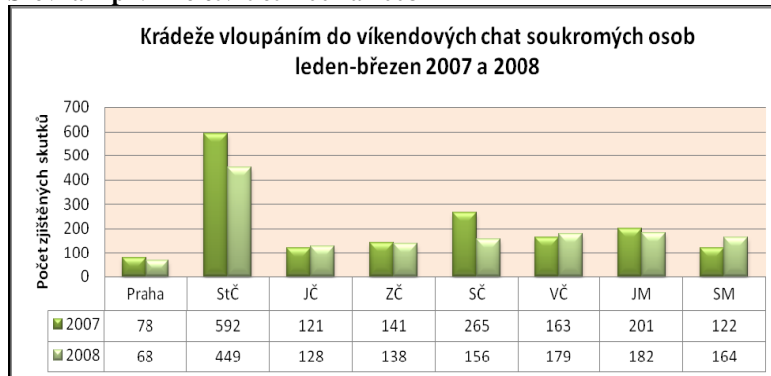
Srovnání prvního čtvrtletí 2007 a 2008**Krádeže vloupáním do rekreačních objektů**

V této kategorii dochází k poklesu nápadu trestné činnosti i k poklesu objasněnosti. Vzhledem k tomu, že v těchto případech jde velmi často o velmi nízké škody, lze předpokládat, že řadu událostí poškození ani nehlásí a u této kriminality bude pravděpodobně vysoká latence. Vzhledem k tomu, že ve Středočeském kraji je **z celé ČR nejvíce rekreačních objektů**, které jsou navíc výborně dopravně dostupné a to i v zimě, půjde vždy o typický regionální fenomén. K napadením objektů dochází zpravidla v pracovních dnech a mimo hlavní období

³³ Zdroj: Policie ČR, Měsíční analýza stavu a vývojových trendů kriminality v ČR k 31. březnu 2008; zdroj Policejní prezidium ČR; všechny obrázky – grafy v tomto oddíle 4.2. Střednědobý vývoj kriminality v kraji od roku 2004 pocházejí ze stejného zdroje.

dovolených, tedy v zimních a pozdně podzimních měsících. Ve způsobu provedení převládá nekvalifikované napadení objektu za využití hrubé síly a různých nalezených předmětů. Pachatelé jsou zejména osoby, které tímto způsobem získávají prostředky k obživě. Jedná se o osoby bez příštěří, recidivisty, kteří tuto činnost provozují za účelem zisku a prodeje odcizeného zboží v bazarech a zastavárnách, problémoví uživatelé omamných a psychotropních látek, mladiství a nezletilí. Jedná se o typ kriminality, ve kterém se otevírá významný prostor **pro zapojení veřejnosti zejména formou střeženého okolí a sousedského dohledu.**

Srovnání prvního čtvrtletí 2007 a 2008

Loupeže

Typické jsou loupeže pouliční, kterých je většina spáchána na osamělých osobách a doba spáchání se orientuje na noční hodiny, přičemž zájmem pachatele jsou mobilní telefony a finanční hotovost.

4.3. Situace v jednotlivých policejních okresech

Okres Benešov

V okrese žije více než 98 tisíc obyvatel a v roce 2007 zde bylo spácháno 2 630 trestných činů. Stíháno a vyšetřováno byly 1 003 osoby. **Vysoký podíl mezi vyšetřovanými a stíhanými osobami zaujímají děti a mladiství**, v absolutních číslech je to 90. V přepočtených číslech je to první místo v kraji. Vzhledem k tomu, že jde o okres s nejvyšší mírou nezaměstnanosti absolventů v rámci kraje, nabízí se zajímavá souvislost. Jinak jde o okres s nízkou mírou nezaměstnanosti a s naopak nejnižší mírou dlouhodobě nezaměstnaných v rámci kraje vůbec.

Zatížení počtu obyvatel v působnosti jednotlivých obvodních (místních) oddělení P ČR v okr. Benešov - celková trestná činnost³⁴

obvodní (místní) oddělení	počet obyvatel	absolutní počet	index	pořadí
OOP Benešov	22 126	923	41,7	1
OOP Čechtice	9 234	205	22,2	5
OOP Čerčany	11 704	258	22,0	6
OOP Sázava	6 001	169	28,2	2
OOP Týnec nad Sázavou	14 380	373	25,9	3

³⁴ Zdroj: Policie ČR, Správa Středočeského kraje. Všechny tabulky v tomto oddíle 4.3. Situace v jednotlivých okresech, pocházejí ze stejného zdroje.

OOP Vlašim	19 839	443	22,3	4
OOP Votice	14 985	259	17,3	7

Z hlediska absolutní kriminality i v přepočtu se jedná o klidnější region, který dlouhodobě patří mezi čtyři nejméně zatížené okresy Středočeského kraje. Okres se vyznačuje vysokou mírou zaměstnanosti ve stavebnictví, což je způsobeno masivní bytovou výstavbou. Blízkost hlavního města přitahuje pozornost nových obyvatel a současně je okres také vyhledávanou rekreační oblastí. Jedná se především o povltavské a posázavské oblasti a Slapskou vodní nádrž. V okrese Benešov je evidována **jedna sociálně vyloučená lokalita**³⁵.

Zatížení počtu obyvatel v působnosti jednotlivých obvodních (místních) oddělení P ČR v okr. Benešov – krádeže prosté a krádeže vloupáním

obvodní (místní) oddělení	počet obyvatel	absolutní počet	index	pořadí	absolutní počet	index	pořadí
OOP Benešov	22 126	406	18,3	1	149	6,7	2
OOP Čechtice	9 234	59	6,4	6	38	4,1	6
OOP Čerčany	11 704	77	6,6	5	63	5,4	4
OOP Sázava	6 001	41	6,8	4	48	8,0	1
OOP Týnec nad Sázavou	14 380	139	9,7	2	95	6,6	3
OOP Vlašim	19 839	143	7,2	3	86	4,3	5
OOP Votice	14 985	73	4,9	7	45	3,0	7

Do státních programů prevence kriminality byla zapojena města Benešov a Vlašim, která s pomocí státní dotace vybudovala městské kamerové dohlížecí systémy, v případě Vlašimi ještě byl překážkami vybaven skatepark.

Okres Beroun

V okrese žije více než 80 tisíc obyvatel a bylo zde v roce 2007 spácháno 2 751 trestných činů. Stíháno a vyšetřováno bylo 815 osob. **Vysoký je podíl recidivistů** z celkového počtu stíhaných a vyšetřovaných osob a to 361. Kriminalita v okrese je z hlediska krajského srovnání průměrná, převažují krádeže. Podíl městského obyvatelstva na celkovém počtu není výrazný a rovněž kriminalita okresu nenese standardní znaky městské kriminality. V okrese Beroun je evidována **jedna sociálně vyloučená lokalita**.

Zatížení počtu obyvatel v působnosti jednotlivých obvodních (místních) oddělení P ČR v okr. Beroun - celková trestná činnost

obvodní (místní) oddělení	počet obyvatel	absolutní počet	index	pořadí
Beroun	27 724	1 284	46,3	1
Hořovice	20 697	566	27,3	4
Karlštejn	8 211	283	34,5	2
Králův Dvůr	11 601	327	28,2	3
Zdice	11 836	291	24,6	5

³⁵ Zdroj: „Analýza sociálně vyloučených romských lokalit a absorpční kapacity subjektů působících v této oblasti“, realizovaného společností GAC spol. s r. o. pro MPSV; jedná se o údaje k r. 2006. Údaje v celém tomto oddíle (4.3.), které se sociálně vyloučených lokalit týkají, mají tento shodný zdroj.

Do státních programů prevence kriminality bylo dlouhodoběji zapojeno pouze město Beroun, které s pomocí dotací vybuďovalo městský kamerový dohlížecí systém a realizovalo několik projektů sociální prevence. Město Zdice se zapojilo jednorázově a s pomocí dotace rovněž vybuďovalo kamerový dohlížecí systém.

Zatížení počtu obyvatel v působnosti jednotlivých obvodních (místních) oddělení P ČR v okr. Beroun – krádeže prosté a krádeže vloupáním

obvodní (místní) oddělení	počet obyvatel	absolutní počet	index	pořadí	absolutní počet	index	pořadí
Beroun	27 724	472	17,0	1	276	10,0	1
Hořovice	20 697	213	10,3	4	109	5,3	4
Karlštejn	8 211	88	10,7	2	77	9,4	2
Králův Dvůr	11 601	120	10,3	3	67	5,8	3
Zdice	11 836	98	8,3	5	57	4,8	5

Území Berounska je vyhledávanou turistickou oblastí, na což má vliv na jedné straně existence řady kulturních a přírodních zajímavostí, na straně druhé výborná dostupnost oblasti z hlavního města. S tím je spjata vysoká zaměstnanost ve službách a nízká míra nezaměstnanosti v rámci kraje.

Okres Kladno

Trestnou činností standardně nejzatíženější policejní okres regionu a až do roku 2007 také okres nejlidnatější. Sloučením policejních okresů Praha-východ a Praha-západ, které proběhlo v uvedeném roce, o svůj primát okres Kladno přišel v obou zmíněných oblastech – lidnatost i celková kriminalita. Není to ovšem způsobeno poklesem kriminality a region je tedy stále stejně rizikový. V okrese žije téměř 157 a půl tisíce obyvatel a bylo zde v roce 2007 spácháno 5624 trestných činů. Stíháno a vyšetřováno bylo 1 372 osob. Obvyklé jsou **krádeže vozidel a předmětů z vozidel**, které se zejména v Kladně daří eliminovat za pomoci kamerového systému a krádeže **vloupáním do bytů**. Riziková je i tradiční **burza** – prodej všech možných předmětů nejrůznějšího původu v Buštěhradě.

Zatížení počtu obyvatel v působnosti jednotlivých obvodních (místních) oddělení P ČR v okr. Kladno - celková trestná činnost

obvodní (místní) oddělení	počet obyvatel	absolutní počet	index	pořadí
Kladno	23909	1 564	65,4	2
Kladno - Dubí	6531	627	96,0	1
Kladno Kročehlavy	39235	740	18,9	8
Kladno - venkov	18793	498	26,5	5
Slaný	26776	1 131	42,2	3
Stochov	16115	354	22,0	7
Unhošť	15871	419	26,4	6
Velvary	10117	291	28,8	4

Statutární město Kladno je největším průmyslovým městem v kraji a současně v okrese žije největší počet rizikových osob, zejména osob ohrožených sociálním vyloučením. Skutečnost,

že se jedná o **okres s největším městem**, ovlivňuje řadu demografických charakteristik. Je zde celkově vyšší výskyt sociálně patologických jevů i největší index rozvodovosti v kraji a nejnižší podíl úplných rodin. Zatímco na počátku 90. let vykazoval okres jednu z nejvyšších zaměstnaností v průmyslu v kraji, na konci 90. let byla už pouze podprůměrná. Míra nezaměstnanosti je tedy logicky jedna z nejvyšších v kraji. Je zde vyšší počet nezaměstnaných mužů než žen, což je důsledkem útlumu těžkých průmyslových odvětví. Problém představuje rovněž nejvyšší podíl osob dlouhodobě nezaměstnaných. V okrese Kladno **je celkem šestnáct evidovaných sociálně vyloučených lokalit**, z nichž 9 je na kladensku a 7 na slánsku. Je to **největší počet sociálně vyloučených lokalit na okres v celých středních Čechách**.

Do státních programů prevence kriminality jsou dlouhodobě zapojena města Kladno a Slaný. Kamerový systém v podobě, v jaké je provozován městem Slaný, je zařazen mezi příklady dobré praxe Ministerstva vnitra. Dotaci získal také Buštěhrad. Městský kamerový systém propojený se systémem ve Slaném byl budován ve Zlonicích. Město Kladno patří podle analýzy Ministerstva vnitra mezi 47 vybraných měst, která budou mít příležitost během doby trvání státní strategie (2008 -2011) čerpat státní dotace s garancí po celé toto období a jsou součástí nového pilíře státní preventivní politiky. Této možnosti v roce 2008 již město využilo.

Zatížení počtu obyvatel v působnosti jednotlivých obvodních (místních) oddělení P ČR v okr. Kladno – krádeže prosté a krádeže vloupáním

obvodní (místní) oddělení	počet obyvatel	absolutní počet	index	pořadí	absolutní počet	index	pořadí
Kladno	23909	739	30,9	2	145	6,1	5
Kladno - Dubí	6531	325	49,7	1	90	13,7	1
Kladno - Kročehlavy	39235	352	8,9	7	69	1,8	8
Kladno - venkov	18793	214	11,4	4	83	4,4	7
Slaný	26776	418	15,6	3	290	10,8	2
Stochov	16115	136	8,4	8	77	4,8	6
Unhošť	15871	173	10,9	6	100	6,3	4
Velvary	10117	114	11,3	5	83	8,2	3

Okres Kolín

V okrese žije téměř 99 300 obyvatel, v roce 2007 zde bylo spácháno 3 620 trestných činů. Z toho bylo 248 z oblasti **násilné a mravnostní kriminality**, což v přepočtu řadí okres na první místo v kraji. Také v celkové kriminalitě patří okres mezi rizikové. Časté jsou zejména krádeže vloupáním. Stíháno a vyšetřováno bylo 1 149 osob, **podíl recidivistů** na tomto počtu **je vysoký**, naopak podíl dětí a mladistvých je velmi nízký, v přepočtu nejnižší v kraji.

Zatížení počtu obyvatel v působnosti jednotlivých obvodních (místních) oddělení P ČR v okr. Kolín - celková trestná činnost

obvodní (místní) oddělení	počet obyvatel	absolutní počet	index	pořadí
Český Brod	15455	609	39,4	2

Kolín	36106	1 761	48,8	1
Kostelec nad Černými lesy	8648	257	29,7	4
Kouřim	8861	225	25,4	5
Pečky	15584	253	16,2	6
Týnec nad Labem	14619	515	35,2	3

Regionálně významným městem je bývalé okresní město Kolín s 30 tisíci obyvateli, ostatní města mají méně než 5 tisíc obyvatel. Kolín je významným železničním uzlem, okres má v rámci kraje **vysokou míru nezaměstnanosti**. Ta je způsobena zejména postupným zánikem průmyslových podniků. Ke změně přichází zvolna, vznikla zde nová továrna na výrobu automobilů. Její budování sebou přináší migraci a výstavbu nových bytů. V okrese Kolín je evidována **jedna sociálně vyloučená lokalita**.

Zatížení počtu obyvatel v působnosti jednotlivých obvodních (místních) oddělení P ČR v okr. Kolín – krádeže prosté a krádeže vloupáním

obvodní (místní) oddělení	počet obyvatel	absolutní počet	index	pořadí	absolutní počet	index	pořadí
Český Brod	15455	177	11,5	2	146	9,4	3
Kolín	36106	688	19,1	1	395	10,9	2
Kostelec nad Černými lesy	8648	76	8,8	4	96	11,1	1
Kouřim	8861	39	4,4	6	60	6,8	5
Pečky	15584	71	4,6	5	65	4,2	6
Týnec nad Labem	14619	156	10,7	3	137	9,4	4

Do státních programů prevence kriminality bylo zapojeno město Kolín, v horizontu posledních pěti lety pouze Český Brod, který za pomoci státní dotace vybudoval městský kamerový dohlížecí systém. Město Kolín patří podle analýzy Ministerstva vnitra mezi 47 vybraných měst, která budou mít příležitost během doby trvání státní strategie (2008 -2011) čerpat státní dotace s garancí po celé toto období a jsou součástí nového pilíře státní preventivní politiky. Této možnosti v roce 2008 již město využilo.

Okres Kutná Hora

V okrese žije více než 72 500 obyvatel, v roce 2007 zde bylo spácháno 1 716 trestných činů. To v absolutních číslech znamená předposlední místo v kraji, v přepočtu jde o nejnižší zatíženost vůbec. Stejná situace je i v případě majetkové kriminality. Stíháno a vyšetřováno bylo 768 osob, **vysoký je podíl dětí a mladistvých i recidivistů**.

Zatížení počtu obyvatel v působnosti jednotlivých obvodních (místních) oddělení P ČR v okr. Kutná Hora - celková trestná činnost

obvodní (místní) oddělení	počet obyvatel	absolutní počet	index	pořadí
Čáslav	15916	329	20,7	3

Kutná Hora	25090	797	31,8	1
Uhlířské Janovice	9917	189	19,1	4
Vrdy	10060	170	16,9	6
Zbraslavice	4555	101	22,2	2
Zruč nad Sázavou	7053	130	18,4	5

Správní obvod Kutná Hora (obec s rozšířenou působností) je poznamenán dlouhodobě nejvyšší mírou nezaměstnanosti a nejvyšším počtem uchazečů na jedno volné místo, proto také 5 265 obyvatel vyjíždí za prací mimo obvod, z toho 70 % denně. Podobná situace je i v správním obvodu Čáslav, který v těchto ukazatelích převyšuje celorepublikové průměry. V okrese žije velký počet neúplných rodin. **V okrese Kutná Hora jsou evidovány čtyři sociálně vyloučené lokality.**

Zatížení počtu obyvatel v působnosti jednotlivých obvodních (místních) oddělení P ČR v okr. Kutná Hora – krádeže prosté a krádeže vloupáním

obvodní (místní) oddělení	počet obyvatel	absolutní počet	index	pořadí	absolutní počet	index	pořadí
Čáslav	15916	62	3,9	5	77	4,8	4
Kutná Hora	25090	208	8,3	1	168	6,7	1
Uhlířské Janovice	9917	44	4,4	2	50	5,0	3
Vrdy	10060	33	3,3	6	42	4,2	5
Zbraslavice	4555	20	4,4	3	23	5,0	2
Zruč nad Sázavou	7053	29	4,1	4	16	2,3	6

Do státních programů prevence kriminality byla zapojena Kutná Hora, kde došlo za pomoci státní dotace k vybudování městského kamerového dohlížecího systému a Zruč nad Sázavou, kde byl podpořen projekt community policing a státní dotace byla využita rovněž k vybavení hřiště. Státní dotaci obdržela také obec Církvice na instalaci měřiče okamžité rychlosti.

Okres Mělník

V okrese žije téměř 93 tisíc obyvatel, v roce 2007 zde bylo spácháno 3586 trestných činů. Jedná se o rizikový okres, který se drží v první krajské pětce. Zatímco podíl krádeží vloupáním je v přepočtu na 10 tisíc obyvatel nejmenší v kraji, u krádeží prostých je situace jiná a okres je v polovině krajského pořadí. Stíháno a vyšetřováno bylo 1809 osob, což je v absolutních číslech druhé místo v kraji, v přepočtu místo první. **Nejvyšší v kraji je zde podíl recidivistů** a to nejen v přepočtu, ale dokonce i v číslech absolutních! **Vysoký je také podíl dětí a mladistvých.**

Zatížení počtu obyvatel v působnosti jednotlivých obvodních (místních) oddělení P ČR v okr. Mělník - celková trestná činnost

obvodní (místní) oddělení	počet obyvatel	absolutní počet	index	pořadí
Mělník	22113	835	37,8	5
Horní Počáply	2519	133	52,8	3
Kostelec nad Labem	10643	267	25,1	9
Kralupy nad Vltavou	19599	977	49,8	4
Liběchov	2656	145	54,6	2
Lužec nad Vltavou	3571	257	72,0	1
Mšeno	5303	151	28,5	8
Neratovice	20701	603	29,1	7
Vojkovice	5806	218	37,5	6

Okres Mělník je zvláštní tím, že jsou v něm zastoupena tři přibližně stejně lidnatá města, která společně s okolím tvoří samostatné a v mnohém dost odlišné obvody. **Mělnicko** patří k zemědělským produkčním oblastem středních Čech. Obyvatelstvo patří k mladším v kraji, je zde jeden z nejvyšších podílů žen na mateřské dovolené. Nezaměstnanost překračující 10% hranici patří mezi vyšší v kraji.

Kralupsko je oproti tomu více průmyslovou oblastí a také zaměstnanost obyvatelstva je soustředěna do tohoto odvětví, zatímco zaměstnanost v zemědělství je druhá nejnižší v kraji. Míra ekonomické aktivity ve věku 15 – 59 let dosahuje druhé nejvyšší hodnoty v kraji, obvod se vymyká rovněž vysokým podílem osob v zaměstnaneckém poměru a téměř nejnižším zastoupením samostatně výdělečně činných osob. Míra nezaměstnanosti se v obvodě pohybuje pod krajským průměrem. Struktura nezaměstnaných je pozitivní v podobě nejnižšího podílu absolventů a naopak negativní v téměř nejvyšším podílu žen mezi nezaměstnanými.

Neratovicko je součástí Středočeské tabule. Vyniká třetím nejvyšším podílem zemědělské půdy, druhým nejnižším podílem lesní půdy a největším podílem vodních ploch. Hustota zalidnění je druhá nejvyšší v kraji. Správní obvod je jedním z obvodů s nejvyšším podílem městského obyvatelstva a obyvatelstva soustředěného v sídelním městě (podobným je správní obvod Kralupy). Věková struktura je druhá nejmladší v kraji – jak podle indexu stárí, tak podle průměrného věku obyvatel. Negativně působí **druhý nejvyšší index rozvodovosti** a míra potratovosti v kraji, což je typické pro městské a průmyslové oblasti, stejně jako **nižší podíl úplných rodin a vyšší podíl rodin neúplných**. Vzdělanost obyvatelstva je nižší oproti kraji. Nezaměstnanost se pohybuje mírně nad průměrem kraje. Míra ekonomické aktivity žen vykazuje nejvyšší hodnotu v kraji, u mužů se jedná o druhou nejvyšší hodnotu. V neratovickém obvodě vyjíždí nejmenší podíl žáků, studentů a učňů do školy za hranice obce. V okrese Mělník je evidováno **pět sociálně vyloučených lokalit**.

Zatížení počtu obyvatel v působnosti jednotlivých obvodních (místních) oddělení P ČR v okr. Mělník – krádeže prosté a krádeže vloupáním

obvodní (místní) oddělení	počet obyvatel	absolutní počet	index	pořadí	absolutní počet	index	pořadí
Mělník	22113	324	14,7	3	62	2,8	7
Horní Počápy	2519	18	7,1	8	9	3,6	6
Kostelec nad Labem	10643	97	9,1	6	25	2,3	9
Kralupy nad Vltavou	19599	418	21,3	1	126	6,4	2
Liběchov	2656	20	7,5	7	21	7,9	1
Lužec nad Vltavou	3571	63	17,6	2	15	4,2	5
Mšeno	5303	35	6,6	9	27	5,1	3
Neratovice	20701	225	10,9	5	53	2,6	8
Vojkovic	5806	81	14,0	4	29	5,0	4

Do státních programů prevence kriminality byla zapojena všechna tři větší města okresu – Mělník, Kralupy nad Vltavou i Neratovice. Mělník i Kralupy nad Vltavou přitom patří mezi velmi malý okruh měst, která z dotací na prevenci kriminality realizovala pravidelně i projekty sociální prevence. Projekt města Mělník Právo pro každého a projekt města Kralupy nad Vltavou Dívej se ke mně, jsou zařazeny mezi příklady dobré praxe Ministerstva vnitra. Město Mělník je jediným středočeským městem, ve kterém je realizován preferovaný projekt **Systém včasné intervence**, rovněž s finanční podporou Ministerstva vnitra.

Okres Mladá Boleslav

V okrese žije 126 300 obyvatel, v roce 2007 zde bylo spácháno 4700 trestných činů. Stíháno a vyšetřováno bylo 1415 osob. **Vysoký je podíl recidivistů**, jeden z největších v kraji. Podíl dětí a mladistvých na celkovém počtu stíhaných a vyšetřovaných osob tak vysoký není. Okres patří stabilně mezi nejzatíženějších pět okresů.

Zatížení počtu obyvatel v působnosti jednotlivých obvodních (místních) oddělení P ČR v okr. Mladá Boleslav - celková trestná činnost

obvodní (místní) oddělení	počet obyvatel	absolutní počet	index	pořadí
Dobrovice	13750	275	20,0	5
Benátky nad Jizerou	16013	611	38,2	4
Bělá pod Bezdězem	10161	282	27,8	5
Mladá Boleslav	18600	2 044	109,8	1
Mladá Boleslav II.	40933	700	17,1	6
Mnichovo Hradiště	26849	788	29,3	3

Ekonomická základna okresu je založena na automobilovém průmyslu. Škoda auto a.s. je podnikem celostátního významu a i z tohoto důvodu je mladoboleslavský obvod jediný v kraji, kde došlo v 90. letech k nárůstu zaměstnanosti v průmyslu, která je zároveň v kraji nejvyšší. Nejvyšší je také míra ekonomické aktivity a podíl osob v zaměstnaneckém stavu.

Míra nezaměstnanosti je nízká. Obvod je jediný v kraji, kam zaměstnané osoby více dojíždějí než odtud vyjíždějí. Věkovou strukturu obyvatelstva charakterizuje nejvyšší podíl obyvatel v produktivním věku (spolu se správním obvodem Neratovice) a jeden z nejnižších podílů nejstaršího obyvatelstva.

Mnichovohradištsko je napojeno na sousední mladoboleslavský obvod, což ovlivňuje socio-ekonomickou strukturu regionu. Zaměstnanost v průmyslu je třetí nejvyšší v kraji, stejně jako podíl ekonomicky aktivních v zaměstnaneckém stavu. Příznivá je nízká míra nezaměstnanosti, naopak negativní je druhý nejvyšší podíl nezaměstnaných starších 50 let. Obvod vykazuje nejvyšší podíl denně vyjíždějících zaměstnaných osob na celkovém počtu vyjíždějících. Významný je také nejvyšší podíl ekonomických subjektů působících v odvětví ubytování a stravování. Věková struktura obyvatelstva patří mezi nejstarší v kraji. Obyvatelstvo se vyznačuje nízkou úrovní vzdělanosti.

V okrese Mladá Boleslav je evidováno **pět sociálně vyloučených lokalit**.

Zatížení počtu obyvatel v působnosti jednotlivých obvodních (místních) oddělení P ČR v okr. Mělník – krádeže prosté a krádeže vloupáním

obvodní (místní) oddělení	počet obyvatel	absolutní počet	index	pořadí	absolutní počet	index	pořadí
Dobrovice	13750	96	7,0	6	53	3,9	5
Benátky nad Jizerou	16013	261	16,3	3	130	8,1	2
Bělá pod Bezdězem	10161	110	10,8	5	58	5,7	3
Mladá Boleslav	18600	908	48,8	1	339	18,2	1
Mladá Boleslav II.	40933	267	6,5	2	140	3,4	6
Mnichovo Hradiště	26849	389	14,5	4	145	5,4	4

Do státních programů prevence kriminality byla zapojena jak Mladá Boleslav, tak Mnichovo Hradiště, kde došlo s pomocí státní dotace k vybudování městského kamerového dohlížecího systému. Rovněž bylo s pomocí dotace vybaveno víceúčelové hřiště v Bělé pod Bezdězem. Jistou specialitou okresu byla **vysoká úspěšnost zapojování malých obcí do státního systému prevence** kriminality, kdy několik malých obcí postupně obdrželo státní dotaci na instalaci měřičů okamžité rychlosti. Jednalo se o obce Sukorady, Bezno, Dobrovice a Boseň. Město Mladá Boleslav patří podle analýzy Ministerstva vnitra mezi 47 vybraných měst, která budou mít příležitost během doby trvání státní strategie (2008 -2011) čerpat státní dotace s garancí po celé toto období a jsou součástí nového pilíře státní preventivní politiky. Této možnosti v roce 2008 již město využilo.

Okres Nymburk

V okrese žije téměř 89 tisíc obyvatel, v roce 2007 zde bylo spácháno 2562 trestných činů. Stíháno a vyšetřováno bylo 855 osob. Okres patří mezi méně rizikové, v žádném sledovaném ukazateli nedosahuje v rámci kraje alarmujících čísel.

Zatížení počtu obyvatel v působnosti jednotlivých obvodních (místních) oddělení P ČR v okr. Nymburk - celková trestná činnost

obvodní (místní) oddělení	počet obyvatel	absolutní počet	index	pořadí
Nymburk + OŽP	21976	675 + 1 (OŽP)=675	30,7	4
Křinec	8057	122	15,1	7
Lysá nad Labem	12016	383	31,9	2
Městec Králové	8777	191	21,8	5
Milovice	9207	290	31,5	3
Poděbrady	19826	700	35,3	1
Sadská	9205	200	21,7	6

Okres je zemědělskou oblastí a to platí nejen pro nymbursko, ale i poděbradsko. Město Nymburk je důležitou železniční stanicí na tzv. „severozápadní dráze“. Na nymbursku je vysoká zaměstnanost v odvětví doprava, pošty a telekomunikace v kraji a je zde **nejnižší podíl nezaměstnaných nad 50 let v kraji**. Poděbradsko se vyznačuje nejvyšším podílem starého obyvatelstva a nejnižším podílem dětí, což má za následek nejvyšší index stárí a nejvyšší průměrný věk ve středních Čechách. Staré věkové struktury odpovídá nejvyšší podíl nepracujících důchodců na celkovém počtu ekonomicky neaktivních ve srovnání s ostatními obvody. K nejvyšším patří také podíl domácností jednotlivců.

Zatížení počtu obyvatel v působnosti jednotlivých obvodních (místních) oddělení P ČR v okr. Mělník – krádeže prosté a krádeže vloupáním

obvodní (místní) oddělení	počet obyvatel	absolutní počet	index	pořadí	absolutní počet	index	pořadí
Nymburk + OŽP	21976	251+1 (OŽP)=252	11,5	4	120	5,5	7
Křinec	8057	27	3,4	7	47	5,83	5
Lysá nad Labem	12016	143	11,9	3	83	6,9	1
Městec Králové	8777	44	5,0	6	51	5,81	6
Milovice	9207	120	13,0	2	57	6,2	3
Poděbrady	19826	262	13,2	1	124	6,3	2
Sadská	9205	75	8,1	5	55	6,0	4

Do státních programů prevence kriminality jsou dlouhodobě zapojena města Nymburk a Poděbrady. V posledních letech k nim přibyla Lysá nad Labem, Sadská a Milovice. S pomocí státní dotace byly instalovány měřiče okamžité rychlosti, překážkami vybaven skatepark nebo instalovány městské kamerové dohlížecí systémy.

Okres Praha – venkov

Policejní okres Praha – venkov vznikl 1. ledna 2007 sloučením okresních ředitelství Praha – východ a Praha – západ. Sloučením obou rizikových okresů došlo logicky k odsunutí standardně nejrizikovějšího okresu Kladno na druhé místo. V okrese žije 227 tisíc obyvatel,

čímže se stal zdaleka nejlidnatějším v regionu. V roce 2007 zde bylo spácháno 10 229 trestných činů, což je téměř dvojnásobek absolutních čísel okresu Kladno. V přepočtu, ale okres nedosahuje krajského prvenství, které patří okresu Příbram. Násilná a mravnostní trestná činnost je zde v absolutních číslech logicky také největší, ale v přepočtu není situace nijak dramatická. Jiné je to ovšem u **krádeží vloupáním**, kde je absolutní četnost 3478 skutků, což je dva a půl násobek čísel příbramských a i v přepočtu je to suverénně **nejvyšší číslo v kraji**. Stíháno a vyšetřováno bylo 2299 osob, podíl recidivistů ani mladistvých není nijak pozoruhodný.

Zatížení počtu obyvatel v působnosti jednotlivých obvodních (místních) oddělení P ČR v okr. Praha-venkov (celková trestná činnost a trestná činnost násilná a mravnostní)

obvodní (místní) oddělení	počet obyvatel	absolutní počet	index	pořadí	absolutní počet	index	pořadí
Brandýs nad Labem	9205	844	91,7	2	33+9=42	4,6	2
Čelákovice	23045	636	27,6	13	28+5=33	1,4	13
Čestlice	4026	742	184,3	1	18+1=19	4,7	1
Hostivice	25071	1 028	41,0	10	43+4=47	1,9	10
Hradištko pod Medníkem	7054	351	49,8	6	18+0=18	2,6	4
Jílové u Prahy	26358	1 424	54,0	4	35+6=41	1,6	11
Libčice nad Vltavou	20093	781	38,9	11	41+1=42	2,1	9
Mníšek pod Brdy	7945	359	45,2	9	19+0=19	2,4	5
Odolná voda	18402	1 068	58,0	3	57+5=62	3,4	3
Řevnice	17552	517	29,5	12	38+2=40	2,3	6
Říčany u Prahy	26670	1 273	47,7	7	59+1=60	2,25	7
Úvaly	12360	570	46,1	8	24+3=27	2,18	8
Velké Popovice	12422	636	51,2	5	17+2=19	1,5	12

Nejhorší ukazatele z hlediska nápadu trestné činnosti vykazuje obvodní oddělení Čestlice, neboť se nachází v lokalitě největšího nákupního centra v ČR. Katastrálně patří pod obec s velmi malým počtem obyvatel. Obvodní oddělení zde bylo zřízeno jako reakce na masivní kriminalitu v nákupní zóně Průhonice – Čestlice. Nové obvodní oddělení bylo první, které de facto propojovalo oba bývalé okresy Praha – východ a Praha – západ, neboť Průhonice patřily právě pod Prahu – západ, zatímco Čestlice pod Prahu – východ. **Z hlediska rizikosti se jedná o jedno z nejzatíženějších míst majetkovou kriminalitou v ČR vůbec.**

Krádeže vloupáním do domů a zejména novostaveb, zaznamenaly významný růst od roku 2005, kdy došlo k nárůstu jak v okrese Praha – západ, tak Praha-východ, neboť se zde masivně dokončovala mohutná bytová výstavba. Odcizen byl velmi často nejrůznější stavební materiál. Specifickým trestným činem jsou tyto **krádeže odehrávající se v nočních**

hodinách. Způsob jejich provedení svědčí o kvalifikovanějším přístupu pachatelů, kteří se do objektů dostávají pomocí vrtání nebo propálení otvoru do plastového rámu oken nebo terasových dveří a poté dojde pomocí speciálního přípravku k jejich otevření. Tyto způsoby provedení a jejich četnost **vykazují znaky sériové až organizované trestné činnosti.** Nicméně pachatelé stále používají i osvědčené tradiční způsoby - využívají pootevřených oken nebo okna či dveře vypáčí. Z objektů pak pachatelé odnášejí kreditní karty, dámské kabelky, peněženky, digitální fotoaparáty, videokamery, doklady. Na tomto typu trestné činnosti mají podíl i cizinci.

Nově vzniklý okres v sobě soustřeďuje zřejmě veškerá možná bezpečnostní rizika. Na území je řada rekreačních oblastí, zmíněné obří nákupní centrum, řada logistických areálů dálnice D1, mnoho dalších rizikových komunikací, přes které denně tranzituje obrovské množství vozidel. Rizikové je i přímé sousedství s hlavním městem a s tím související mohutná výstavba a migrace, jakož i každodenní přesuny obyvatel tam a zase zpět. V okrese je evidována **jedna sociálně vyloučená lokalita.**

Správní **obvod Říčany** se vyznačuje rozsáhlou výstavbou především rodinných domů, které si stavělo zejména pražského obyvatelstvo odsouvající se z města. Blízkost Prahy a příliv nového obyvatelstva pozitivně ovlivňuje strukturální charakteristiky obyvatelstva a ekonomické základny. Říčany se ve srovnání s ostatními správními obvody vyznačují nízkým průměrným věkem obyvatelstva, vyšší vzdělaností úrovní, vysokou zaměstnaností ve službách (především v progresivním terciéru a obchodě), nízkou nezaměstnaností, vysokou mírou ekonomické aktivity, nejvyšším zastoupením samostatně výdělečně činných osob a nejvyšší mírou podnikatelské aktivity.

Správní **obvod Brandýs nad Labem – Stará Boleslav** je na tom s migrací podobně jako říčansko, i když ne v takové intenzitě. Dochází k postupnému nárůstu počtu obyvatel a přírůstek stěhování patří k nejvyšším v kraji, stejně jako přírůstek celkový, který způsobuje příliv nového obyvatelstva. Významná je zaměstnanost ve službách, která patří k nejvyšším v kraji. Pro zázemí Prahy typická nízká míra nezaměstnanosti se projevuje i v brandýském obvodu. Obvod se vyznačuje také jedním z nejnižších podílů dlouhodobě nezaměstnaných či vysokou mírou podnikatelské aktivity.

Správní **obvod Černošice** se nachází uprostřed kraje, tvoří ho 79 obcí, z nichž 8 má statut města, což je nejvyšší počet měst mezi obvody. Podíl městského obyvatelstva je však druhý nejnižší v kraji, což je způsobeno především neexistencí velkého města. Obvod zaznamenává druhý nejvyšší přírůstek stěhování a zároveň druhý největší celkový přírůstek obyvatel. Věková struktura obyvatelstva je výrazně mladší než v kraji, na což má vliv příznivá věková struktura. Obvod se vyznačuje nejvyšší zaměstnaností ve službách, druhým nejvyšším podílem samostatně výdělečně činných osob v kraji, jednou z nejvyšších intenzit podnikatelské aktivity v republice či nejvyšším počtem ekonomických subjektů. Obvod **dosahuje nejnižší míry nezaměstnanosti nejen v kraji, ale dokonce v rámci celé republiky.** Obyvatelstvo vykazuje nejvyšší úroveň vzdělanosti v kraji. Intenzita bytové výstavby je v kraji výrazně nejvyšší.

Zatížení počtu obyvatel v působnosti jednotlivých obvodních (místních) oddělení P ČR v okr. Praha-venkov (krádeže prosté a krádeže vloupáním)

obvodní (místní) oddělení	počet obyvatel	absolutní počet	index	pořadí	absolutní počet	index	pořadí
Brandýs nad Labem	25923	290	11,2	9	204	7,9	12

Čelákovice	23045	220	9,5	13	162	7,0	13
Čestlice	4026	341	84,7	1	184	45,7	1
Hostivice	25071	390	15,6	7	365	14,6	9
Hradištko pod Medníkem	7054	68	9,6	12	183	25,9	2
Jílové u Prahy	26358	456	17,3	5	656	24,9	3
Libčice nad Vltavou	20093	221	11,0	10	326	16,2	6
Mníšek pod Brdy	7945	99	12,5	8	119	15,0	8
Odolná voda	18402	347	18,9	2	348	18,9	4
Řevnice	17552	174	9,9	11	172	9,8	11
Říčany	26670	439	16,5	6	355	13,3	10
Úvaly	12360	226	18,28	3	193	15,6	7
Velké Popovice	12422	227	18,27	4	211	17,0	5

Do státních programů prevence kriminality byl zapojen především Brandýs nad Labem, jako jedno z nejtradičnějších a nejaktivnějších měst. Vybudovaný městský kamerový dohlížecí systém sloužil jako vzorový nejen pro střední Čechy. Příjemcem dotací byly a jsou i v roce 2008 také Říčany, kde došlo za pomoci státní dotace k vybudování městského kamerového systému, vybavení skateparku i k realizaci několika informačních nebo sociálních projektů. V Čelákovicích byl rovněž budován městský kamerový dohlížecí systém, v Odolene Vodě byl překážkami vybaven skateareál, stejně jako v Klecanech. Vysoká finanční dotace od státu byla poskytnuta obcím Průhonice a Čestlice na **vybudování unikátního sdruženého kamerového systému dohlížejícího na obchodní zónu** a na další preventivní projekty s ochranou zóny související.

Okres Příbram

V okrese žije 107 tisíc obyvatel, v roce 2007 zde bylo spácháno 4948 trestných činů (2464 přímo v oblasti působnosti obvodního oddělení Příbram), což okresu zajišťuje místo v trojici nejrizikovějších lokalit kraje z hlediska absolutních čísel. V přepočtu na **10 tisíc obyvatel patří okresu prvenství**. Došlo zde mezi léty 2006 a 2007 také k nejvyššímu meziročnímu nárůstu trestné činnosti (o 36,76%) v rámci celého kraje. Negativní stav v okrese zapříčiňuje bezpečnostní **situace města Příbram, které je třetím kriminalitou nejvíce zatíženým městem v ČR**. Z celkové kriminality je vysoký počet násilných a mravnostních skutků, stejně jako krádeží vloupáním i krádeží prostých. Stíháno a vyšetřováno bylo 1160 osob, podíl recidivistů není nijak výjimečný, stejně jako podíl dětí a mladistvých.

Zatížení počtu obyvatel v působnosti jednotlivých obvodních (místních) oddělení P ČR v okr. Příbram (celková trestná činnost a trestná činnost násilná a mravnostní)

obvodní (místní) oddělení	počet obyvatel	absolutní počet	index	pořadí	absolutní počet	index	pořadí
Příbram	34591	2 464	71,2	1	103+4=107	3,1	1
Příbram - venkov	11415	549	48,1	2	29+3=32	2,8	2

Březnice	7697	201	26,1	6	9+1=10	1,3	6
Dobříš	20394	810	39,7	4	36+3=39	1,9	3
Milín	9369	390	41,6	3	14+0=14	1,5	5
Rožmitál pod Třemšínem	6544	187	28,6	5	11+1=12	1,8	4
Sedlčany	17032	347	20,4	7	18+3=21	1,2	7

Správní **obvod Příbram** se nachází v jihozápadním cípu Středočeského, ve srovnání s ostatními obvody se vymyká strukturou pozemků s největším podílem lesů (50 %) a jednoznačně nejnižším podílem orné půdy (38 %). Na území obvodu jsou tři města, ve kterých žijí téměř dvě třetiny obyvatelstva obvodu. Příbramsko má čtvrtou nejvyšší nezaměstnanost v kraji a nejvyšší nezaměstnanost mužů, což souvisí s útlumem horní činnosti a těžkého průmyslu.

Sedlčanský obvod je charakteristický vysokým podílem úplných rodin, nejvyšším průměrným počtem závislých dětí v úplných rodinách a druhou nejnižší mírou rozvodovosti. Je zde téměř nejnižší úroveň vzdělanosti obyvatelstva a nejvyšší podíl zaměstnaných v zemědělství v rámci kraje. Míra nezaměstnanosti je dlouhodobě pod průměrem kraje, oproti ostatním obvodům je problémem především nezaměstnanost absolventů. Obce na Sedlčansku patří k nejlépe vybaveným v kraji.

Ve struktuře zaměstnanosti vyniká nad ostatními **dobříšský obvod** v rámci kraje v zaměstnanosti v pohostinství a ubytování, nezaměstnanost je zde ale mírně vyšší než činí průměr za kraj. Pozitivní je třetí nejvyšší podíl samostatně výdělečně činných osob po obvodech v bezprostředním zázemí Prahy (Říčany, Černošice). Vysoká intenzita nové výstavby způsobila v dobříšském obvodu omlazení domovního fondu, který je tak nejmladší v kraji. Hlavními faktory ovlivňující pozitivní rozvoj území Dobříšska je na jedné straně dobrá dostupnost do Prahy, na straně druhé kvalitní prostředí.

Zatížení počtu obyvatel v působnosti jednotlivých obvodních (místních) oddělení P ČR v okr. Příbram (krádeže prosté a krádeže vloupáním)

obvodní (místní) oddělení	počet obyvatel	absolutní počet	index	pořadí	absolutní počet	index	pořadí
Příbram	34591	1 197	34,6	1	496	14,3	3
Příbram - venkov	11415	138	12,1	4	169	14,8	2
Březnice	7697	57	7,4	6	70	9,1	5
Dobříš	20394	327	16,0	2	218	10,7	4
Milín	9369	122	13,0	3	141	15,0	1
Rožmitál pod Třemšínem	6544	63	9,6	5	46	7,0	6
Sedlčany	17032	102	6,0	7	78	4,6	7

Do státních programů prevence kriminality byla zapojena Březnice a Sedlčany, kde došlo k vybudování skateparku. Rovněž město Dobříš se v systému objevuje, v roce 2008 byla podpořena jeho žádost o státní dotaci na vybudování městského kamerového dohlížecího

systemu. Město Příbram patří podle analýzy Ministerstva vnitra mezi 47 vybraných měst, která budou mít příležitost během doby trvání státní strategie (2008 -2011) čerpat státní dotace s garancí po celé toto období a jsou součástí nového pilíře státní preventivní politiky. Těto možnosti v roce 2008 již město využilo.

Okres Rakovník

V okrese žije 55 300 tisíc obyvatel, v roce 2007 zde bylo spácháno 1590 trestných činů, z nichž nejčastější jsou krádeže vloupáním. V této kategorii opouští okres tradiční spodní příčky rizikivosti a dostává se v přepočtu na 10 tisíc obyvatel do první poloviny krajského žebříčku. Stíháno a vyšetřováno bylo 482 osob, což je zdaleka nejmenší číslo v kraji, také podíl recidivistů, stejně jako podíl dětí a mladistvých je v kraji nejmenší. Okres je kriminalitou **nejméně zatížený dlouhodobě, nicméně pouze v rámci kraje**. Neznamená to tedy, že by se žádná trestná činnost na rakovnicku neodehrávala.

Zatížení počtu obyvatel v působnosti jednotlivých obvodních (místních) oddělení P ČR v okr. Rakovník - celková trestná činnost

obvodní (místní) oddělení	počet obyvatel	absolutní počet	index	pořadí
Rakovník	21423	627	29,3	3
Hořesedly	7403	238	32,1	1
Jesenice	5363	160	29,8	2
Křivoklát	8301	200	24,1	5
Nové Strašecí	12890	365	28,3	4

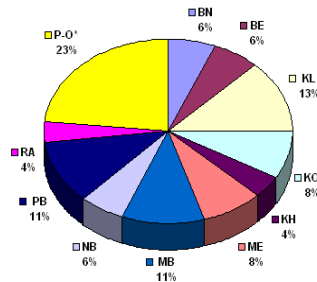
Správní obvod Rakovník se rozkládá v západním cípu Středočeského kraje, kde sousedí s kraji Plzeňským a Ústeckým. Rakovnicko se vyznačuje jedním z nejvyšších podílů lesů v kraji. Pouze dvě obce mají statut města – Rakovník a Nové Strašecí, takže podíl městského obyvatelstva je podprůměrný. Je zde vysoká zaměstnanost v zemědělství a vysoký podíl ekonomických subjektů podnikajících v odvětví ubytování a stravování, což je důsledkem atraktivnosti Rakovnicka z hlediska cestovního ruchu. Míra nezaměstnanosti obvodu se pohybuje nad průměrem krajské míry, obyvatelstvo se vyznačuje velice nízkou mírou ekonomické aktivity a nízkou úrovní vzdělanosti.

Zatížení počtu obyvatel v působnosti jednotlivých obvodních (místních) oddělení P ČR v okr. Rakovník – krádeže prosté a krádeže vloupáním

obvodní (místní) oddělení	počet obyvatel	absolutní počet	index	pořadí	absolutní počet	index	pořadí
Rakovník	21423	193	9,0	1	113	5,3	5
Hořesedly	7403	47	6,3	3	96	13,0	2
Jesenice	5363	22	4,1	5	58	10,8	3
Křivoklát	8301	40	4,8	4	118	14,2	1
Nové Strašecí	12890	115	8,9	2	110	8,5	4

Do státních programů prevence kriminality bylo zapojeno město Rakovník, kde byl s pomocí státní dotace vybudován městský kamerový systém, obdobně jako v Novém Strašecí.

Podíl jednotlivých OR PČR na celkovém nápadu trestné činnosti v kraji v roce 2007³⁶

4.4. Sociálně vyloučené lokality na území Středočeského kraje

Na území Středočeského kraje se nachází 36 sociálně vyloučených lokalit, v nichž žije odhadem 2500 až 3500 osob. Zastoupení věkových skupin je odhadováno následovně: skupina do 15 let 47%, 15 – 60 let 48%, 61 a více let 5%. V 56% lokalit je bydlení nevyhovující a 53% z nich je prostorově odloučeno od ostatní zástavby obce či města. Majiteli nemovitostí nebo jejich částí je v 47% případ obec či město, ve 42% soukromý majitel a ve 22% sami obyvatelé. Ve 42% těchto lokalit dosahuje nezaměstnanost 100%. V 61% z nich nevyvíjí samospráva žádnou specifickou aktivitu zaměřenou na integraci jejich obyvatel těchto. Jen v polovině případů je poskytována terénní sociální práce. V deseti lokalitách nebyly zaznamenány žádné aktivity samosprávy ani nevládních či jiných organizací. To se týká těchto lokalit: Boreč (Mladá Boleslav), Klobouky – 2 lokality (Slaný), Nové Dvory (Kutná Hora), Poříčí nad Sázavou (Benešov), Rožďalovice (Nymburk), Třebestovice (Mělník), Třebešice (Čáslav), Zákolany (Kladno), Zelenice (Slaný).

5. NÁZORY OBČANŮ NA KRIMINALITU A JEJÍ PREVENCI

Důležitým předpokladem fungování preventivních opatření je učinit z prevence kriminality prioritní zájem veřejnosti. Tím by se měl otevřít prostor pro její zapojení do realizace těchto programů a měla by se tím zvýšit jejich úspěšnost. Z těchto důvodů je třeba s názory veřejnosti počítat, zacházet a umět je používat k zefektivnění celého systému.

5.1. Názory občanů na prevenci kriminality

V ČR se uskutečnilo v posledních letech několik názorových průzkumů, které se týkají vnímání pocitu bezpečí obyvateli republiky nebo jednotlivých měst a regionů. Zde je využit ten, který se zpracovateli jeví jako nejvhodnější pro dané účely, nejaktuálnější a současně je jeho autorem renomované pracoviště.

PhDr. Kazimír Večerka, CSc.; Mgr. Jakub Holas; Mgr. Jan Tomášek; Mgr. Hana Přesličková; PhDr. Šárka Blatníková. Občané o kriminalitě a prevenci. Závěrečná zpráva z výzkumu veřejného mínění. IKSP, Praha 2007³⁷

³⁶ Zdroj: Výroční zpráva o realizaci prevence kriminality ve Středočeském kraji v roce 2007.

³⁷ Zdroj: *PhDr. Kazimír Večerka, CSc.; Mgr. Jakub Holas; Mgr. Jan Tomášek; Mgr. Hana Přesličková; PhDr. Šárka Blatníková.* Občané o kriminalitě a prevenci. IKSP, Praha 2007; <http://www.ok.cz/iksp/docs/332.pdf>; všechny údaje v následující pasáži jsou čerpány z tohoto zdroje. Pro účely materiálu je text krácen a upraven, žádná z úprav nezasahuje do jeho smyslu a nevytrhuje žádné závěry z kontextu účelovým způsobem.

1. Vliv sociálně patologických jevů na kriminalitu a delikvenci

Ve výzkumu se nejčastěji objevilo **užívání drog** - nebezpečí tohoto jevu označila za „velmi velké“ polovina dotázaných a další více jak třetina za velké. Drogového nebezpečí se ve vztahu ke kriminalitě významně obávají více jak čtyři lidé z pěti. Respondenti ze Středočeského kraje nebyli ani mezi těmi, kteří vykazovali maximální obavu, ani na opačném pólu. Na dalších dvou místech se objevovalo ukazování násilí v médiích a alkoholismus. Další pořadí bylo: korupce státních úředníků, korupce v policii, nezaměstnanost, lhostejnost ve společnosti, výkon trestního soudnictví, špatný příklad politiků, bezdomovectví, uvolněná výchova v rodině, příliv cizinců, neúcta k právním normám, prostituce, agresivní reklama, krize rodiny, nezaměstnanost, lhostejnost ve společnosti, korupce, korupce policie, bezdomovectví, špatný příklad politiků, uvolněná výchova v rodině, příliv cizinců, neúcta k právním normám, prostituce, agresivní reklama, krize rodiny, malá kontrola chování lidí, chudoba, konzumní životní styl atd.

Názory byly částečně odvislé od věku korespondentů. **Mladí lidé** více akcentovali jako rizikové faktory **bezdomovectví a chudobu** a rezervovaně se stavěli k působení konzumního životního stylu a lhostejnosti ve společnosti. **Nejstarší** respondenti připisují vysoký vliv **prezentaci násilí v masmédiích**.

Středočeši: Rozdíl mezi názory respondentů byly spíše podle místa bydliště co do velikosti obce, než co do územního teritoria. U středočeských respondentů se významně objevoval vliv jevů: **korupce v řadách policie a korupce v řadách úředníků**.

Negativní vliv vybraných sociálních jevů na úroveň kriminality – Středočeský kraj³⁸

	malý vliv Stč (1-3)	Průměr ČR	velký vliv Stč (4-5)	Průměr ČR
nezaměstnanost	28,1%	31,5%	71,9%	68,5%
chudoba	48,8%	51,5%	51,2%	48,5%
drogy	10,7%	15,2%	89,3%	84,4%
bezdomovectví	36,7%	39,6%	63,3%	60,4%
příliv cizinců	32,2%	38,7%	67,8%	61,3%
prostituce	33,6%	40,6%	66,4%	59,4%
korupce v policii	15,0%	29,5%	85,0%	70,5%
korupce úředníků	12,5%	29,2%	87,5%	70,8%

2. Srovnání stavu kriminality za posledních deset let

Výzkumníci se zaměřili na jedenáct různých jevů. Jednalo se o problém šikany ve školách, zneužívání dětí vlastními rodiči, týrání žen v rodinách, krádeží, podvodů, bezpečnosti na ulicích, sexuálního obtěžování, bezdomovectví, lhaní, a dále o úroveň péče o staré lidi a úroveň života obyvatel z hlediska kultury. Ukázalo se, že z hlediska všech uvedených oblastí se respondentům **jeví současná doba jako více či méně horší než doba před uvedenými dvaceti lety**. Nejkritičtější přitom hodnotili současnost z hlediska problému bezdomovectví (88 %), bezpečnosti na ulicích (76 %), šikany (71 %) a podvodů (70 %). Nejméně kriticky se naopak vyjadřovali k problému lhaní. Zajímavé bylo hodnocení týrání žen, jehož stav respondenti označili jako téměř stejný, jako před dvaceti lety.

³⁸ Tabulka není součástí závěrečné zprávy, je vytvořena zpracovatelem z celkových tabulek zařazených v příloze materiálu, zpracovatel v ní uvádí pouze údaje za Středočeský kraj.

Také bylo zjištěno, že občané se obecně domnívají, že se kriminalita celkově v ČR ve srovnání se stavem před 10 lety zvýšila (77,3 %). Pokud jde o názory na stav kriminality v **místě bydliště** ve srovnání se stavem před 10 lety, také v tomto případě se většina dotázaných (58 %) domnívá, že došlo ke zvýšení kriminality. **Obecně se občasně domnívají spíše, že se kriminalita zvýšila celkově, než že by se zvýšila právě v místě jejich bydliště.** V místě svého bydliště posuzují občané kriminalitu a její úroveň spíše na základě svých vlastních pozorování, zkušeností sousedů apod. Lze tedy říci, že názory na stav kriminality v místě bydliště mají reálnější základ než názory na stav kriminality v rámci celé České republiky, které mohou být ovlivňovány dalšími skutečnostmi, zejména mediálním působením. **Nejčastěji čerpají lidé informace o kriminalitě z televize (5,42%) a novin (4,72%).** Z rozhovorů s přáteli čerpá informace 3,59% respondentů, z osobních zkušeností 2,21%, z internetu 1,89% a z policejních zdrojů 1,73% respondentů.

Středočeši: obyvatelé středních Čech patří společně s moravskoslezany, pražany a karlovarskými mezi ty, kteří považují zvýšení kriminality za významné. Mají také významný pocit, že zvýšení kriminality celkové i kriminality v místě bydliště, jde „ruku v ruce“.

3. Názory na činnost některých veřejných institucí

Respondenti byli osloveni, aby ohodnotili (oznámkovali) činnost těch institucí, které hrají nejpodstatnější roli při zajišťování bezpečnosti a pořádku v zemi. Konkrétně se jednalo o činnost dopravní policie, Služby kriminální policie a vyšetřování Policie ČR (SKPV), Městské policie (obecní policie), státních zastupitelství a soudů (trestních senátů). **Nejlépe je občany vnímána činnost dopravní policie,** které se dostalo kladného hodnocení od více jak třetiny (37 %) respondentů a celkové průměrné známky 2,84. Policie ČR – Služba kriminální policie a vyšetřování s průměrnou známkou 2,97 je druhou nejlépe hodnocenou institucí. Městská (obecní) policie je posuzována méně příznivě než složky policie státní. S průměrnou známkou 3,08 se ocitla na třetím místě. Lidé obecně jsou **významně nespokojeni s činností soudů** (trestních senátů). Více než čtvrtina dotázaných (27 %) ohodnotila činnost soudů známkou 4, tedy pouze dostatečně, nedostatečně pak dokonce 17 % dotázaných. **Občané, kteří se v posledních 12 měsících stali obětí kriminality, a to především majetkové kriminality, se cítí být ve větší míře nespokojeni s prací zmíněných institucí, než ti, kteří se obětmi nestali.**

Středočeši: nejvíce nespokojených občanů s prací Služby kriminální policie a vyšetřování je právě ve Středočeském kraji a to třetina (37 %). Stejný je počet těch, kteří v této věci zaujmají neutrální postoj.

4. Spolupráce veřejnosti s policií

Dotazovaní měli vyjádřit svůj názor na spolupráci občanů s Policií ČR v místě jejich bydliště, konkrétně na to, zda občané jednak pomáhají policii při odhalování kriminality, a jednak při předcházení kriminalitě v místě jejich bydliště a také na to, zda policie při odhalování trestné činnosti stojí o spolupráci občanů. Respondenti se domnívají, že **občané v místě jejich bydliště policii spíše nepomáhají než pomáhají.** Pouze necelé dvě pětiny dotázaných (39 %) si myslí, že občané při odhalování trestné činnosti s policií spolupracují, rozhodně přesvědčena jsou v této věci jen 4 % respondentů. V případě spolupráce či aktivní pomoci při předcházení trestné činnosti se více jak polovina (56 %) domnívá, že občané policii nepomáhají; resp. pozitivně viděno - každý třetí oslovený (34 %) se domnívá, že občané více či méně při předcházení kriminalitě aktivně pomáhají.

Na otázku, jestli mají občané pocit, že policie o jejich pomoc při své práci vůbec stojí, odpovědělo 58 % respondentů, že **policie stojí o pomoc** a spolupráci občanů při odhalování trestné činnosti. Ovšem nelze ani přehlédnout, že nemalý počet dotázaných, téměř každý třetí (31,5 %), se domnívá, že policie o spolupráci v této oblasti nestojí. I když je **většina respondentů přesvědčena, že policie o spolupráci stojí, přesto se většina z nich domnívá, že k této spolupráci ve skutečnosti nedochází.**

Středočeši: obyvatelé středních Čech nejsou nijak velkými pesimisty v názorech na možnosti občanů aktivně spolupracovat s policií při odhalování trestné činnosti, zato jsou **největšími pesimisty z celé ČR v náhledu na možnosti spolupráce policie a veřejnosti při předcházení trestné činnosti!!** Pouze necelá pětina (19 %) obyvatel kraje se domnívá, že občané aktivně pomáhají při předcházení trestné činnosti (oproti průměrným 33 %), a zároveň tedy nejvíce obyvatel zde se domnívá, že občané nepomáhají (69 % oproti 57% průměru).

5. *Postoje občanů k vlastní bezpečnosti*

Respondenti se vyjadřovali k tomu, do jaké míry se cítí být sami odpovědní v různých oblastech svého života za určité hodnoty a v jakých záležitostech naopak mají pocit, že tuto odpovědnost nese stát jakožto reprezentant a hlavní nositel veřejné moci. Otázky se dotýkaly dvou oblastí -

bezpečnostní a oblast sociální. Oblast bezpečnostní se týkala zodpovědnosti za **ochranu majetku** (bytu a auta). Respondenti se v převážné většině vyjadřovali, že tato **odpovědnost je převážně většině na nich samotných** (85 %, resp. 76 %). Více jak polovina (52 %) se dokonce domnívá, že odpovědnost za ochranu jejich bytu spočívá pouze na nich.

Pokud jde o odpovědnost za ochranu před přepadením, za ochranu proti kapsářům na ulici a za to, aby se nestali oběťmi dopravní nehody, vidí to respondenti odlišně. Ve větší míře zde chápou tuto odpovědnost nejen jako vlastní, ale také jako **odpovědnost státu**. Nejvíce se tato tendence projevuje **v rámci odpovědnosti za to, aby nebyli přepadeni**. Necelá jedna třetina dotazovaných se domnívá, že odpovědnost v této věci je rozdělena rovným dílem mezi stát a občany. Další třetina respondentů chápe tuto odpovědnost jako odpovědnost státu. Za **ochranu proti kapsářům na ulici** činí odpovědným stát více jak čtvrtina respondentů, v tomto případě se více dotazovaných, tj. téměř polovina, kloní k názoru, že **nesou** v této věci **odpovědnost sami**, resp. spíše sami. **Vlastní odpovědnost cítí dotazovaní občané ve značné míře také v případě předcházení tomu, aby se nestali obětí dopravní nehody.** 60 % respondentů se domnívá, že vyhnout se dopravní nehodě je především jejich osobní zodpovědnost.

6. *Podpora konkrétních typů programů*

Otázka, kterým programům lidé věří, a které naopak pokládají za neefektivní či dokonce za zcela zbytečné, je velmi důležitá, neboť mají-li být do prevence investovány prostředky z veřejných financí, je podstatné, aby občané sami pokládali tyto investice v zásadě za smysluplné. Sympatie veřejnosti ve vztahu k určitému typu programu se ovšem nemusí vždy shodovat se skutečnou efektivitou takového programu. Respondenti řešili následující problém: „**Představte si, že jste předsedkyní (předsedou) vlády a máte rozhodnout, které preventivní programy omezování kriminality máte zvláště podpořit, aby využití prostředků bylo efektivní. Vyberte z následujícího seznamu pět nejdůležitějších**“. Zmiňovaný seznam, který respondenti dostali při výběru k dispozici, obsahoval celkem 24 typů programů

Celkové pořadí programů podle míry podpory (v %)

1. Programy pro snižování nezaměstnanosti 57,4
2. Zvýšení množství policistů na ulicích 44,7
3. Zavedení většího množství bezpečnostních kamer do ulic 30,9
4. Systém důraznějšího postihu rodičů za nezvládnutí výchovy svých dětí 29,6
5. Programy vedoucí k úspěšnému léčení drogových závislostí 28,3
6. Aktivity dětských a mládežnických organizací 25,8
7. Programy plošného vyhledávání a pomoci dětem s výchovnými problémy 24,8
8. Stavby sportovišť a pouličních sportovních pláček 21,0
9. Právní a etická výchova ve školách 20,8
10. Zabezpečení více prof. i dobrovolných pracovníků pro práci s mládeží 19,9
11. Rozvoj specializovaných klubů pro mládež na „šikmé ploše“ 19,8
12. Otevírání azylových domů pro občany v tísní 19,3
13. Kulturní a vzdělávací programy pro Romy 19,2
14. Rozšíření množství a kapacity věznic, aby šlo uvěznit více pachatelů 19,1
15. Programy zaměřené na výchovu mladých lidí k partnerství a rodičovství 17,0
16. Zlepšení technického vybavení policie 16,7
17. Podporování úsilí těch občanů, kteří si chtějí lépe zabezpečit svůj majetek 15,2
18. Přednášková činnost na školách 13,4
19. Programy lepšího osvětlování ulic 12,3
20. Vytváření občanských hlídek, tzv. domobrany, zvýšit dohled 11,6
21. Vědecký výzkum příčin a podmínek kriminality 9,3
22. Poradenská činnost a linky důvěry 8,9
23. Podporování aktivit církví 5,4
24. Podporování osvěty o obraně proti kriminalitě tiskem letáků, informačních brožur 5,2

Respondenti rovněž vytvořily opačný žebříček, tedy **programy, které by naopak nepodpořily.**

Pořadí programů označených jako zbytečné (v %)

1. Podporování aktivit církví 20,0
2. Podporování osvěty o obraně proti krim. tiskem letáků, informačních brožur 14,3
3. Rozšíření množství a kapacity věznic pro možnost uvěznit více pachatelů 13,5
4. Vytváření občanských hlídek, tzv. domobrany, zvýšit dohled 13,0
5. Kulturní a vzdělávací programy pro Romy 12,0
6. Vědecký výzkum příčin a podmínek kriminality 7,9
7. Podporování úsilí těch občanů, kteří si chtějí lépe zabezpečit svůj majetek 5,6
8. Programy lepšího osvětlování ulic 5,5
- 9.-10. Poradenská činnost a linky důvěry 3,8
- 9.-10. Programy vedoucí k úspěšnému léčení drogových závislostí 3,8
11. Přednášková činnost na školách 3,6
12. Rozvoj specializovaných klubů pro mládež na „šikmé ploše“ 3,3
13. Zabezpečení více prof. i dobrovolných pracovníků pro práci s mládeží 3,1
14. Zlepšení technického vybavení policie 2,5
15. Systém důraznějšího postihu rodičů za nezvládnutí výchovy svých dětí 2,3
16. Právní a etická výchova ve školách 2,0
17. Programy zaměřené na výchovu mladých lidí k partnerství a rodičovství 1,8
- 18.-20. Zavedení většího množství bezpečnostních kamer do ulic 1,5
- 18.-20. Zvýšení množství policistů na ulicích 1,5
- 18.-20. Stavby sportovišť a pouličních sportovních pláček 1,5

21. Aktivity dětských a mládežnických organizací 1,0
22. Otevírání azylových domů pro občany v tísní 0,7
23. Programy plošného vyhledávání a pomoci dětem s výchovnými problémy 0,6
24. Programy pro snižování nezaměstnanosti 0,5

Středočeši:

Nejpodporovanější preventivní programy³⁹

Co byste navrhl přednostně podpořit:	Středočeši	Průměr ČR
Programy pro snižování nezaměstnanosti	61,5%	56,2%
Zvýšení množství policistů na ulicích	50,9%	43,3%
Programy vedoucí k úspěšnému léčení drogových závislostí	41,0%	28,3%
Programy zavedení většího množství bezpečnostních kamer	30,4%	30,1%
Progr. vyhledávání a pomoci dětem s výchovnými problémy	28,7%	25,4%
Systém důraznějšího postihu rodičů za nezvládnutí výchovy	27,1%	29,5%
Právní a etickou výchovu ve školách	26,3%	21,4%
Rozvoj specializ.klubů pro mládež na "šikmé ploše"	25,4%	20,2%

7. Povědomí o konkrétních preventivních aktivitách v okolí

Respondenti odpovídali, zda vědí o nějakém programu či opatření, které bylo, a nebo je v současné době realizováno v jejich okolí. Současně ti respondenti, kteří se v tomto smyslu vyjádřili kladně, měli sdělit, o jaký program se přesně jednalo. Ukázalo se, že **obecné povědomí o preventivních programech a opatřeních realizovaných v České republice je až překvapivě malé**. Pouze 10 % dotázaných totiž uvedlo, že o nějakém preventivním programu či akci ve svém okolí skutečně ví, zatímco zbývajících 90 % nikoli. O něco větší podíl osob, které vědí o konkrétních preventivních programech ve svém okolí, byl mezi mladšími lidmi než mezi staršími.

Středočeši: hledisko příslušnosti k určitému kraji se ukazovalo ve výzkumu jako významné. Respondenti ze Středočeského kraje **byly ze všech krajů nejméně informovaní**. O nějaké preventivní akci ve svém okolí ví pouze 4,1% respondentů Středočechů, zatímco průměr byl 10,1%. Nejnižší ze všech je také ochota Středočechů angažovat se osobně v preventivní činnosti s mladými dětmi. Podíl „ochotných“ Středočechů je 16,2%, celostátní průměr je 23,3%.

8. Pocit ohrožení protiprávním jednáním

Respondenti se vyjadřovali ke svým obavám z následujícího protiprávního jednání: kapesní krádeže, vydírání, krádež auta, pomluva, vandalismus, vloupání do bytu,

³⁹ Tabulka není součástí závěrečné zprávy, je vytvořena zpracovatelem z celkových tabulek zařazených v příloze materiálu, zpracovatel v ní uvádí pouze údaje za Středočeský kraj a pouze ty programy, které měly větší podporu, než 20%.

ublížení na zdraví, loupežné přepadení, vražda, podvod, organizovaný zločin, teroristický útok, znásilnění. U trestného činu „krádež auta“ jsou do průměru zahrnuti pouze ti dotázaní, kteří tento dopravní prostředek vlastní.

Nejvíce se respondenti obávají vloupání do svého bytu či domu. Jak vyplývá i z jiných studií, tento delikt je většinou lidí vnímán jako masivní zásah do nejintimnější sféry každého člověka, jeho soukromého prostoru. Není to jen strach z věcných škod na odcizených nebo poškozených věcech, ale i pocit nevybíravé invaze do prostoru, který by měl sloužit právě jako oáza bezpečí

před nástrahami okolního světa. **Zároveň si většina lidí uvědomuje, že proti vloupání neexistuje dokonalá obrana a jeho obětí se může stát skutečně každý.** Velké ohrožení cítí celá třetina dotázaných, obyvatelé větších a velkých měst ještě masivněji (43 %). Stejný podíl „velmi ohrožených“ je mezi lidmi v nejstarší věkové kategorii a ještě markantněji u žen v domácnosti.

Na dalším místě pořadí jsou **obavy z kapesní krádeže**, s nimiž má **zkušenost buď osobní nebo z blízkého okolí velká část populace.** Značně ohrožena se jimi cítí více než třetina vzorku (36 %). Významně více se jich obávají ženy. Nezanedbatelné obavy pociťují respondenti také u krádeže auta, které představuje pro mnoho rodin velkou, někdy obtížně nahraditelnou investici; pojištění proti krádeži přitom zdaleka u nás není samozřejmostí, zvláště u starších vozů. Na další příčce se umístil, možná trochu překvapivě, **vandalismus**; není snadné odhadnout, nakolik se jedná o obavy z vandalských skutků, týkajících se přímo respondenta (např. poškození jeho domu či auta), a nakolik se zde projevuje obecnější obava z vandalismu jako fenoménu (tedy ničení městského inventáře, sprejerství apod.).

Možnost stát se **obětí podvodu** znepokojuje každého pátého respondenta, avšak více než třetinu obyvatel vesnic o velikosti 2000 – 5000 obyvatel. **Senioři** mají poněkud vyšší průměrné známky obav než celek, **především u skutků jako krádeže** (kromě krádeží aut), **loupež, ublížení na zdraví, vražda nebo vandalismus.** Největší strach z krádeže auta má střední generace, vlastníci patrně nejhodnotnější vozidla. Nejmladší respondenti do 21 let citlivě vnímají riziko pomluvy; malé obavy naopak mají z podvodu, vandalismu, ale i např. terorismu.

Středočeši: 18,9% Středočechů uvádělo, že byli v posledních 12 měsících obětí majetkové kriminality, což téměř přesně kopíruje celostátní průměr (18,8%). Obětí násilné kriminality se stalo 0,8% respondentů ze středních Čech, což je naopak významně pod celkovým průměrem (3,1%).

5.2. Zkušenosti občanů s kriminalitou

Zatímco strach občanů z kriminality jako takové, stejně jako obavy z konkrétně vymezených druhů trestné činnosti, se za posledních pět let nijak významně nemění, jejich vlastní zkušenosti s kriminalitou ano. Poznatky o obětech kriminality jsou důležitou součástí údajů o kriminalitě a vypovídají mnohé zejména o možnostech ovlivnit příležitosti k jejímu páchání.

Pro tento oddíl je využit materiál:

PhDr. Milada Martinková, CSc. Zkušenosti obyvatel České republiky s některými delikty - výsledky viktimologického výzkumu. IKSP, Praha 2007⁴⁰.

⁴⁰ *PhDr. Milada Martinková, CSc. Zkušenosti obyvatel České republiky s některými delikty*

Údaje jsou získané z viktimologického výzkumu, který proběhl mezi obyvateli České republiky v roce 2006. Dotazy na respondenty se týkaly následujících deliktů:

proti domácnosti :krádež auta, krádež věci z auta,krádež motocyklu, skútru, mopedu krádež jízdního kola, vloupání do obydlí (dům, byt vč. sklepa - ne chata nebo chalupa), vloupání do chaty/chalupy (vč. sklepa, garáže, kůlny a jiných objektů, které k chatě/chalupě patří).

proti osobě respondenta: loupež (vč. pokusu),krádež osobního majetku (který osoba měla na sobě nebo při sobě),sexuálně motivované delikty, fyzické napadení/ vyhrožování fyzickým násilím, podvody na spotřebiteli,úplatkářství.

Krádeže automobilů

Během sledovaného pětiletého období (2002-2006) se stalo oběťmi krádeže auta 9,4 % respondentů /popřípadě členů jejich rodiny. Automobil jim **byl nejčastěji odcizen**, a to zhruba ve třetině případů, **přímo v místě bydliště**, např. na příjezdové cestě, v garáži apod. (36,2 %). Dále bylo auto odcizeno 21,7 % respondentů v bezprostřední blízkosti bydliště a 18,6 % někde ve městě nebo obci, kde jedinci žili. Více jak **polovina z poškozených ukradené auto zpět nezískala** (57,5 %). Zcizení automobilu **ohlásilo policii** 87,8 % obětí. Obětí krádeže auta bylo

signifikantně **více mezi respondenty žijícími ve městech s více jak 20 tisíci obyvateli než mezi těmi, kteří žili ve městech a obcích menších**

Krádeže věcí z automobilů

Okradeno o věci z auta **během období pěti let** (2002-2006) bylo **30,8 % respondentů**, případně členů jejich rodiny. Krádeže se týkaly věcí, které byly ponechány v autě nebo se jednalo o nějaké součásti automobilu (autorádía, rezervy, stěrače apod.). Ke krádežím došlo nejčastěji v blízkosti domova (26,0), přímo v bydlišti (24,2) a někde ve městě či obci, ve kterých poškození žili (22,5 %). **Policii nahlásilo** zcizení věcí z auta 63,2 % poškozených. Téměř třetina policii incident nenahlásila. Mezi respondenty z měst a obcí s méně jak 20 tisíci obyvateli bylo zjištěno

25,4 % obětí krádeže věcí z automobilů,mezi respondenty z měst nad 20 tisíc 38,6 % . Bylo také zřejmé, že nejvíce osob, a to **téměř polovina, bylo okradeno o věci z auta mezi respondenty z velkoměst** (46,0 %).

Vloupání do obydlí

Oběťmi vloupání do obydlí se stalo **během sledovaného období pěti let 13,1 %** respondentů. Téměř 80 % obětí vloupání do obydlí uvedlo, že jim při incidentu bylo něco ukradeno (79,2 %), nic odcizeno nebylo 14,1 % obětí. **Nejčastěji byla okradeným obětím vloupání odcizena elektronika**(televize apod.), dále peněžní hotovost, náradí a zahradnické příslušenství, jízdní kola, šperky, cennosti z drahých kovů. více jak čtvrtina okradených obětí odhadla škody způsobené krádežemi při vloupání do obydlí sumou vyšší než 25 tisíc.Částky peněz nevypovídají nic o prožívání jedinců nejen ztráty majetku, mnohdy velmi vysoké subjektivní hodnoty, ale ani o **poškození pocitu bezpečí v rámci svého domova** nebo o zážitku ohrožení zdraví či života při případném přímém střetu se zlodějem. Na **policii ohlásily** vloupání do obydlí zhruba tři čtvrtiny poškozených. Služeb organizací na pomoc obětem trestné činnosti využilo 5,5 % osob poškozených vloupáním do obydlí a nevyužilo je

- výsledky viktimologického výzkumu. IKSP, Praha 2007; zdroj: <http://www.ok.cz/iksp/docs/339.pdf>. Všechny údaje v následující pasáži jsou čerpány z tohoto zdroje. Pro účely materiálu je text krácen a upraven, žádná z úprav nezasahuje do jeho smyslu a nevytrhuje žádné závěry z kontextu účelovým způsobem.

46,1 %. Více jak třetina osob, kterým se někdo vloupal do obydlí, žádnou takovou organizaci neznala

Vloupání do rekreačních objektů

Oběťmi vloupání do chaty/chalupy se stalo během období pěti let 40,4 % majitelů rekreačních objektů. Jednalo se o vloupání do chaty/chalupy, včetně vloupání do sklepa, garáže, kůlny a dalších objektů, které k chatě/chalupě patří. Většina obětí vloupání do rekreačního objektu rodiny uvedla, že jim bylo při této příležitosti něco ukradeno (91,0 %). Z věcí, které byly z chat a chalup ukradeny, se jednalo především o elektroniku, nářadí či zahradnické příslušenství. Často byly zcizeny potraviny, kuchyňské vybavení, ložní prádlo a další věci sloužící ke spaní, starožitnosti, oblečení, nábytek. Více jak pětina obětí odhadla cenu ukradených předmětů ze svých chat a chalup na sumu vyšší než 25 tisíc.

Loupežné přepadení včetně pokusu

Oběťmi loupežného přepadení, včetně pokusu, se *během sledovaných pěti let* stalo **4,3 respondentů**. Při loupežném přepadení byly o svůj majetek okradeny více jak dvě třetiny takto napadených osob, více jak pětina obětí se podařilo při loupežném útoku svůj majetek ubránit a okradeny nebyly. Nejvíce obětí loupeže **bylo přepadeno někde ve městě či obci**, kde napadení jedinci žili, dále v blízkosti svého domova. Zřídka oběti loupežného přepadení označily

jako místo, kde k útoku došlo, přímo svoje bydliště nebo domov. Nejvíce obětí uvedlo, že je **napadla jedna osoba** (43,2 %), na více jak třetinu obětí zaútočily při loupeži osoby dvě. Pachatele loupeže neznaly plné dvě třetiny jejich obětí. Čtvrtina obětí napadl pachatel, který měl při sobě zbraň (např. nůž, střelnou zbraň, nebo něco, co se dá použít jako zbraň). Více obětí loupeže, a to významně, se vyskytlo mezi respondenty, kteří žili ve městech nad 20 tisíc obyvatel. Mezi respondenty z velkoměst bylo obětí uvedeného deliktu dokonce 7,3 %. Nebyly zjištěny statisticky významné rozdíly v zastoupení obětí loupeže mezi jedinci obou pohlaví.

Krádeže osobních věcí

Oběťmi krádeže osobní věci se během pěti let stalo 35,8 % respondentů. Za krádež osobního majetku byly považovány takové krádeže, při kterých nebylo uplatněno přímé násilí vůči majiteli věci. Jednalo se o kapesní krádeže, krádeže kabelek, peněženky, oblečení, šperků, sportovního vybavení apod., ke kterým mohlo dojít např. v práci, ve škole, v restauraci, sportovním klubu, dopravním prostředku nebo kdekoli jinde na veřejnosti. Nejvíce obětí byly osobní věci zcizeny někde ve městě či obci, ve které poškozené osoby bydlely a dále na jejich pracovišti. Více jak polovině obětí krádeže byly věci ukradeny, když je nesly při sobě nebo je držely. Oběti krádeží osobních věcí pocházely většinou z měst nad 20 tisíc obyvatel a **více je jich mladšího věku (do 30 let) než věku staršího**. Dále byl vyšší výskyt obětí tohoto deliktu patrný **i mezi osobami s vyšším vzděláním**, než s nižším. Mezi osobami žijícími ve městech s více jak 20 tisíci obyvateli bylo zaznamenáno 41,6 % obětí krádeže osobní věci (568 osob /mezi samotnými obyvateli velkoměst 44,3 %).

Pocit bezpečí ve svém bydlišti

Strach z kriminality byl zjišťován mezi respondenty dotazem na pocit bezpečí jedince, když se po setmění pohybuje sám v místě svého bydliště. Polovina dotázaných osob se vyjádřila, že se cítí po setmění v místě bydliště do nějaké míry bezpečně (49,1 %), dost bezpečně se cítí 42,5 % dost, 6,6 % se cítí velmi bezpečně. **Bezpečně** (velmi bezpečně a dost bezpečně) se cítilo po setmění v místě svého bydliště signifikantně více osob mezi respondenty, kteří žili **v obcích a městech menších**. Mezi osobami mužského pohlaví bylo signifikantně více jedinců, kteří se cítili po setmění do nějaké míry bezpečně (velmi a dost) než mezi osobami ženského pohlaví. Po setmění se na ulici v místě bydliště cítilo bezpečně (velmi a dost) také

signifikantně více osob mezi respondenty s nižším vzděláním (tj. bez maturity) než mezi dotázanými jednotlivci se vzděláním vyšším (tj. alespoň s maturitou).

Jak policie zvládá kontrolu nad kriminalitou

Vedle strachu z kriminality v místě bydliště byl zjišťován i názor dotázaných osob na to, jak policie zvládá mít pod kontrolou kriminalitu v místech, kde respondenti bydlí. 47,0 % respondentů si myslelo, že policie nějakým způsobem kriminalitu v místě jejich bydliště zvládá (42,6 % respondentů mělo za to, že dost dobře, 4,4 % že velmi dobře). Zhruba o 3 % méně respondentů, tj. 39,3 % osob, se klonilo k názoru, že policii se kriminalitu v místě jejich bydliště nedaří držet pod kontrolou (31,8 %) se domnívalo, že kriminalitu policie kontroluje dost špatně, 7,5 % velmi špatně).

Strach z vloupání do vlastního obydlí

Vedle strachu z kriminality obecně bylo také sledováno, jak se respondenti cítí ohroženi vloupáním do svých obydlí. Asi čtvrtina oslovených jedinců (25,7 %) měla za to, že je do nějaké míry pravděpodobné (velmi pravděpodobné a pravděpodobné), že se jim někdo v následujících 12 měsících vloupe do obydlí (do bytu, domu včetně sklepa – nikoli do chaty/chalupy). Současně 45,7 % dotázaných osob tuto situaci považovalo za nepravděpodobnou. Mezi obyvateli velkoměst bylo zhruba 9,2 % obyvatel toho názoru, že vloupání do jejich obydlí v příštích 12 měsících je velmi pravděpodobné (38 osob). Mezi respondenty z měst s počtem obyvatel 20 až 100 tisíc bylo takto přesvědčeno 4,4 % z nich (24 osob) a mezi dotázanými z obcí a měst s méně jak 20 tisíci obyvateli toto přesvědčení sdílelo 4,1 % z nich (51 osob). Více osob, které považují vloupání do svého obydlí za pravděpodobné, bylo mezi respondenty staršími 30 let, než tomu bylo mezi osobami mladších věkových ročníků (do 30 let - 32,8 %, 211 osob).

Způsoby zabezpečení vlastního obydlí

Nejčastěji respondenti zabezpečovali svá obydlí speciálními dveřními zámky (52,1 %). Necelou polovinou respondentů je využívána neformální sousedská pomoc (dohled nebo vzájemný dohled) a více jak třetina respondentů (36,7 %) má k zabezpečení obydlí psa. Téměř pětina z dotázaných osob si chrání obydlí vysokým plotem (17,5 %). Bezpečnostní alarm užívá 8,8 % respondentů, oficiální program sousedského hlídání 8,1 % dotázaných. Zhruba 7 % respondentů uvedlo, že užívá ke své ochraně speciální okenní nebo dveřní mříže (6,9 %). Jen 2,0 % dotázaných využívá k ostraze svého bytu správce či strážce.

6. ÚČINNOST PREVENTIVNÍCH OPATŘENÍ

Kriminalitě je možno předcházet různými způsoby. Po celém světě jsou realizovány stovky programů, jejichž cílem je právě prevence kriminality či jiných forem sociálně patologického chování. Tyto programy vycházejí z často velmi rozdílných filozofií a podmínek a liší se značně i formy a metody, kterými dosahují podobných cílů. Efektivita jednotlivých typů programů je velkým tématem, které je možná neaktuálnější ze všech. I vzhledem k vyšší prostředků, které jsou každoročně na prevenci vynakládány. Výzkumy zabývající se měřením skutečné účinnosti preventivních programů jsou spíše výjimečné. Pokud nebudou realizovány, budou ti, kteří jsou zodpovědní za výběr programů, které budou v té které lokalitě realizovány, odkázáni stále jen na své domněnky, instinkty a domněnky a instinkty realizátorů těchto programů.

6.1. Komerové systémy

Za podpory státních programů prevence kriminality na místní úrovni byly instalovány mezi lety 1999 - 2008 městské kamerové dohlížecí systémy v těchto městech a obcích: Benátky nad Jizerou, Benešov, Beroun, Brandýs nad Labem, Čáslav, Čelákovice, Český Brod, Čestlice, Dobříš⁴¹, Kladno, Kolín, Kralupy nad Vltavou, Kutná Hora, Lysá nad Labem, Mělník, Mladá Boleslav, Mnichovo Hradiště, Neratovice, Nové Strašecí, Nymburk, Poděbrady, Průhonice, Příbram, Rakovník, Říčany, Slaný, Vlašim, Zdice, Zlonice. Ve Zruči nad Sázavou došlo k zakoupení mobilní kamery, která se měla stát součástí kamerového systému, který ale vybudován nakonec nebyl.

Na instalaci kamerových systémů do zmíněných obcí, jejich rozšiřování, propojování řídicích center mezi obecní a státní policií, napojování na pulty centralizované ochrany apod. bylo ze státních prostředků na prevenci kriminality mezi zmíněnými lety 1997 – 2008 vynaloženo 88 587 000 korun. Vzhledem k podmínce, že obec musí do preventivních opatření podpořených státem vložit minimálně 10% z vlastních prostředků, dá se předpokládat, že celková částka na tyto systémy byla téměř 97,5 miliónu korun.

Kamerové systémy ve středočeských obcích instalované za podpory státní dotace

obec	léta budování	vynaložené státní prostředky
Benátky nad Jizerou	2003	1 080 000
Benešov	2004-2008	3 160 000
Beroun	2000-2006	5 010 000
Brandýs nad Labem	2002-2006	4 395 000
Čáslav	1999 -2001	2 616 000
Čelákovice	2002-2007	3 797 000
Český Brod	2006-2007	1 900 000
Čestlice ⁴²	2004-2007	2 086 000
Dobříš	2008	1 199 000
Kladno	1999-2008	3 392 000
Kolín	1997-2008	3 820 000
Kralupy nad Vltavou	1998-2007	4 130 000
Kutná Hora	2000-2008	4 298 000
Lysá nad Labem	2005-2007	2 430 000
Mělník	1998-2007	3 132 000
Mladá Boleslav	1998-2005	2 800 000
Mnichovo Hradiště	2004-2006	2 247 000
Neratovice	2001-2006	4 345 000
Nové Strašecí	2005	1 000 000
Nymburk	2000-2004	4 400 000
Poděbrady	2000-2005	4 149 000
Průhonice	2004-2007	4 359 000
Příbram	1999-2008	3 740 000
Rakovník	2005	1 500 000
Říčany	2002-2007	3 644 000
Slaný	1999-2008	6 114 000
Vlašim	2006	1 480 000
Zdice	2005	990 000
Zlonice	2007	1 280 000
Zruč nad Sázavou ⁴³	2004	94 000

⁴¹ V roce 2008 začne budovat z těchto prostředků kamerový systém město Dobříš, takže se nedá ještě hovořit o systému vybudovaném. Město na něj obdrželo ale státní dotaci.

⁴² Jde o spojený kamerový systém Průhonice – Čestlice.

⁴³ Nejedná se o kamerový dohlížecí systém, ale o mobilní kameru.

Za takových okolností by bylo užitečné měřit efektivitu tohoto opatření před tím, než by došlo k jakékoliv masivnější finanční podpoře ze strany kraje. Základní měření efektivity prováděl odbor prevence kriminality Ministerstva vnitra na základě dotazového šetření v obcích, kde byly systémy instalovány. K instalaci kamerových systémů existují Ministerstvem vnitra vydaná doporučení a doplňující podmínky, které obsahují indikátory měření úspěšnosti, nicméně faktická měření, která by zahrnovala:

- srovnání policejních statistik ke zjištění míry kriminality v místech intervence a srovnatelných kontrolních oblastech před instalací a po ní a případné přesuny kriminality do oblastí sousedních;
- průzkumy veřejného mínění v kontrolních oblastech a oblastech, kde byla intervence provedena;
- šetření technické dokumentace, celý proces zavádění kamerového systému, plány apod.
- hodnocení činnosti řídicích center, včetně systému spolupráce s ostatními subjekty – zejména obce a policie;
- analýzu finanční,

prováděna v ČR nebyla. Neznáme tedy jednoznačné odpovědi například na otázky:

Co všechno a jak ovlivňuje provoz kamerových systémů?

Jaké je ekonomické hodnocení a zhodnocení kamerových systémů?

Jaký účinek na kriminalitu kamerové systémy mají?

Jaký účinek mají kamerové systémy na strach z kriminality?

Kam kamerové systémy ano a kam ne?

V roce 2004 se v ČR konalo několik seminářů zaměřených na efektivitu kamerových systémů a byly na nich také formulovány doporučující závěry. Ty se ovšem logicky týkají spíše technické efektivity a odpovídají tedy na první otázku. Soukromé subjekty instalující kamerové systémy a zabývající se jejich funkcí svůj díl práce směřující k celkovému měření efektivity kamerových systémů tedy již odvedly.⁴⁴

Příklad aktivní technické ochrany - inteligentní kamerový systém

Městský kamerový dohlížecí systém města Slaný⁴⁵ je originální tím, že je propojený s dalšími zařízeními a chová se odlišněji, než je obvyklé. Kromě již vcelku běžného propojení mezi operačním střediskem a obvodním oddělením Policie ČR, je zdejší systém propojen s městským rozhlasem a s pultem centralizované ochrany. Propojením s městským rozhlasem došlo k propojení dvou technických zařízení, kdy se k vidoucímu oku kamery přidá hlas, který může varovat i upozorňovat. Spáchané přestupky je možné řešit domluvou, zraněný člověk ležící na ulici může komunikovat (např. pomocí posunků) se strážníkem na dálku, v případě požáru, nebezpečí nebo dokonce katastrofy je takové spojení neocenitelné pro potřeby krizového řízení. Propojením s pultem centralizované ochrany dojde k tomu, že jakmile přijme pult centralizované ochrany informaci o narušení objektu např. při vloupání, automaticky se celý kamerový systém soustředí na ohroženou oblast. Jedna kamera udělá detailní obrázek narušené budovy a další kamery monitorují únikové cesty na nichž by se již mohl pachatel pohybovat.

⁴⁴ Více informací poskytuje článek Ing. Svatopluka Cafourka: Hodnocení efektivity městských kamerových dohlížecích systémů. SECURITY MAGAZÍN 07/08 z roku 2005.

⁴⁵ Více na : http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/prevence/ksp/14_kamery_slany.pdf

6.2. Projekty situační a technické prevence

Situační opatření jsou zaměřena na redukci příležitostí spáchání kriminálního deliktu. Tato opatření jsou cílena na okolnosti činu a na zvýšení rizika k jeho páčání. Musí pachateli komplikovat možnosti a problematizovat jeho odhodlání a tím jej od deliktu odrazovat. Opatření situační jsou obvykle rychleji realizovatelná, než opatření sociální, dá se lépe měřit jejich efektivita, ale mívají oproti opatřením sociálním krátkodobou účinnost. I z tohoto důvodu je právě její měření velmi důležité, aby nedocházelo k zbytečnému vynakládání finančních prostředků. Obvykle jde o opatření technické, organizační nebo administrativní povahy.

Kromě instalace a provozu kamerových systémů, jsou obvykle používána tato opatření situační prevence:

- osvětlení rizikových a problémových lokalit;
- instalace mříží a bezpečnostních zámků a dalších prvků pasivní ochrany;
- instalace zabezpečovacích systémů;
- registrace jízdních kol nebo jiného majetku a jeho označení, zavedení lokální databáze;
- napojení objektů na pulty centralizované ochrany;
- instalace stojanů na jízdní kola;
- nejrůznější typy záznamových a dokumentačních zařízení;
- architektonická úprava parků, lesoparků a jiné prvky urbanistické prevence;
- zvýšená kontrola přístupu do objektů;
- zvláštní zabezpečení přechodů pro chodce – panoramatické jehlany, zvláštní osvětlení, nasvícení;
- technická zařízení umožňující handicapovaným osobám přivolat pomoc;
- průmyslová televize;

Ve Středočeském kraji byla v posledních devíti letech používána následující opatření situační prevence (kromě kamerových systémů), která lze **označit za úspěšná**⁴⁶ a současně nejde o opatření běžná, jako je například osvětlení:

Instalace samoukazujících měřičů rychlosti

Samoukazující měřiče rychlosti informují řidiče o okamžité rychlosti, kterou se pohybuje jeho vozidlo obcí. Jestliže je v obci instalován pouze informativní měřič, který není doplněn vyhodnocovacím zařízením, na základě jehož výsledků plánuje policie dopravně bezpečnostní opatření formou represe, řidiči si na přítomnost zařízení zvyknou a po čase nepřinášejí kýžený efekt, tedy automatické zpomalení vozidla. Užitečné je také upozornění řidičům, že v obci je rychlost sledována.

Instalace uzamykatelných stojanů na kola

Cílem opatření je předcházet krádežím jízdních kol v rizikových, turisticky exponovaných, lokalitách, v obcích, kterými procházejí cyklostezky nebo v místech, kde obyvatelé používají kolo jako dopravní prostředek a ne pouze jako relaxační prvek. O instalaci stojanů je třeba obyvatele opakovaně informovat a místa pro jejich umístění dobře vytipovat ve spolupráci s policií a občany samotnými. Stojany zabezpečí kolo uchycením pomocí třmenů z masivní

⁴⁶ Někteří realizátoři těchto opatření i efektivitu skutečně měří. Například město Mělník provádělo krátce po instalaci samoukazujících měřičů rychlosti důsledná měření.

oceli a speciální pultvložkou FAB. Majitelé kol si ji buď zakoupí, anebo je jim půjčena nebo darována.

6.3. Projekty sociální prevence

Opatření sociální prevence jsou zaměřena na potenciální pachatele nebo potenciální oběti kriminality. V případě pachatelů redukuje sklony osob k páčání kriminality, v případě obětí snižují pravděpodobnost, že se riziková předpověď naplní. Středem pozornosti je jednak jedinec a jednak prostředí, ve kterém obvykle probíhají procesy jeho socializace a sociální integrace – škola, rodina, místní komunita, oblast volného času, pracoviště apod. Sociální prevence se zabývá také účinky a účinností trestů, postpenitenciární péče a vězeňství.

Obvyklá opatření sociální prevence s akcentací na prevenci sekundární a terciární, v případě prevence primární pak specifické prevence kriminality:

- výstavba víceúčelových hřišť a skateparků;
- budování lanových center;
- komunitní práce s ohroženou mládeží;
- interdisciplinární přístupy k řešení specifických druhů kriminality (kriminalita mládeže, domácí násilí);
- provozování azylových domů, chráněného bydlení a domů na půl cesty;
- provozování linek důvěry;
- poradenství pro oběti trestných činů;
- probační programy;
- postpenitenciární péče;
- sociální práce s rizikovými jedinci a v sociálně vyloučených lokalitách, sociálně aktivizační služby;
- zařízení a provoz nízkoprahových klubů;
- mentorské programy.

Ve Středočeském kraji byla v posledních letech používána následující opatření sociální prevence, která jejich realizátoři **označují za úspěšná**:

Právo pro každého

Smyslem projektu je zvyšovat právní vědomí dětí neformální cestou, například řešením modelových situací. Do projektu se zapojují žáci škol, soudci, policisté, strážníci, úředníci. V rámci besed v hodinách občanské výchovy mají žáci možnost diskutovat a řešit modelové situace především z práva rodinného, trestního, pracovního a občanského. Dozvědí se např. jaké náležitosti má mít pracovní smlouva, kdo a jak může uzavřít manželství a jaké jsou sankce za přestupek. V závěru školního roku je vyhlašována soutěž, která spočívá nejprve v písemném testu pro všechny žáky, čtyři nejlepší z každé třídy pak utvoří družstvo, které v dalších kolech již hájí barvy své školy. Finalisté mají možnost si získané zkušenosti vyzkoušet přímo v jednací síni okresního soudu. Za účasti veřejnosti zde sehrají simulované soudní jednání. Témata jsou vybírána tak, aby byla pro účastníky reálná a současně atraktivní⁴⁷.

Dívej se ke mně

Projekt je určen žákům prvního stupně základních škol, účastníkům letních a zimních táborů organizovaných lokálními pořadateli, dětem z Dětského domova. Jeho cílem je seznámit děti

⁴⁷ V této podobě je projekt realizován městem Mělník.

s pravidly bezpečnosti v silničním provozu, vyhláškami města o dodržování veřejného pořádku a přiblížit jim práci strážníků a policistů. Jeho součástí jsou besedy na základních školách, kterých se účastní strážníci a policisté a pochůzky po městě v doprovodu strážníka a policisty, během nichž děti přímo v terénu vidí rizikové jevy a protiprávní chování a jsou na ně upozorňovány. Jedná se o porušování pravidel silničního provozu (přechody pro chodce, světelné semaforey, nesprávné parkování, nedodržování zákazu stání a zastavení) a nedodržování městských vyhlášek (venčení psů, povinnost majitelů opatřit psa náhubkem, nepořádek kolem kontejnerů na odpadky, třídění separovaného odpadu apod.). Na služebně městské policie jsou seznámeny s funkcí kamerového systému. Po skončení je vyhlášena výtvarná soutěž na téma proběhlé akce. Obrázky jsou veřejně vystaveny a jejich autoři slavnostně odměněni⁴⁸.

Psychosociální tréninkový program pro znevýhodněné občany

Ucelený specifický program pro zlepšení připravenosti osob cílové populace (osoby bez příštířeší, osoby se záznamem v rejstříku trestů) a dalších znevýhodněných osob pro vstup na trh práce.

Účastníci jsou motivováni ke zvýšení svých kompetencí, praktických dovedností, utváření i stabilizaci pracovních návyků a k vyvíjení vlastní iniciativy pro získání zaměstnání. Program dané cílové populaci, obtížně umístitelným a opakovaně selhávajícím na trhu práce poskytuje podporu při jejich pracovní a společenské integraci a formou tréninku pracovních dovedností a stálých pracovních návyků včetně budování jejich motivace se snaží vytvořit u účastníků programu pozitivní vztah k trvalejšímu pracovnímu poměru.

6.4. Projekty založené na informování veřejnosti a komunikaci s veřejností

Projekty se zaměřují na informování obyvatel o možnostech a způsobech ochrany před trestnou činností a to zejména prostřednictvím tištěných letáků a informačních materiálů, rozhlasu, televize a novin. Využívány jsou také besedy a veřejná setkání za účasti policie a zástupců samosprávy.

Obvyklá opatření informační prevence:

- informační kampaně zaměřené na problém nebo cílovou skupinu;
- schránky důvěry;
- pravidelné stránky o kriminalitě v lokálním nebo regionálním tisku;
- rozhlasové a televizní pořady;
- tématické preventivní dny;
- filmy s bezpečnostní a preventivní tematikou;
- odborné semináře (např. Nutná obrana, Stop kapsářům, Jak zabezpečit obydlí);
-
-

Schránky důvěry, časopisy a pravidelné stránky o kriminalitě v regionálním a lokálním tisku a zpravodajích

Ve Středočeském kraji byla v posledních letech používána následující opatření informační prevence, která jejich realizátoři **označují za úspěšná**:

⁴⁸ Projekt v této podobě realizuje město Kralupy nad Vltavou.

Bezpečná cesta do školy – bezpečně do školy

Projekt je založen na spolupráci lidí bydlících v určité lokalitě, na spolupráci mezi školou, rodinou, dětmi, jejich rodiči, samosprávou a policií. Děti mají za úkol cestou do školy sledovat riziková místa a s pomocí rodičů je zakreslit do mapy. Vyznačit, kudy do školy docházejí a kde na ně číhají různá nebezpečí. Ve škole děti společně s učitelkami a učiteli o rizikových místech diskutují a učí se, jak se na nich chovat. Mapy jsou využitelné k místním úpravám nebo přijetím nejrůznějších bezpečnostních opatření.

Blíže k občanům

Projekt je zaměřen na budování partnerských vazeb mezi policisty a obyvateli. Policisté se pravidelně účastní zasedání zastupitelstev měst či obcí v jejich služebním okrsku. Policisté se také zaměřují na kriminalitou nejvíce postiženou skupinu obyvatel, kterou jsou majitelé rekreačních objektů. Přípravují plánovaná setkání v rekreačních oblastech, na nichž se prohlubuje vzájemná spolupráce. Policisté se seznamují s problémy majitelů rekreačních objektů a společně navrhují možná řešení. Účastníci těchto setkání obdrží desky s kontakty na příslušnou policejní služebnu, vizitkou odpovědného policisty, radami jak se chovat při zjištění trestného činu, možnostmi prevence atd. Policisté při kontrolách, prováděných především v zimním období, umísťují na rekreační objekty tzv. záznamové lístky o provedené kontrole⁴⁹.

6.5. Příklady dobré praxe

Příklady dobré praxe vycházejí z kreativity a aktivního přístupu těch, kteří je vytvořili a představují metody, které činí prevenci efektivnější. Jde o ukázky – vzorky aktivit, které se v dané oblasti uskutečnily a mají sloužit především jako inspirace. Mezi příklady dobré praxe by se měly objevovat takové, u kterých jejich realizátor měřil po celou dobu trvání opatření nebo projektu jeho efektivitu a je tedy schopen zodpovědně identifikovat rizika i hrozby, stejně jako přínosy, které projekt – opatření přineslo. Na krajské úrovni středních Čech se dobrá praxe doposud neshromažďovala a cíleně realizátorům preventivních aktivit nenabízela. S ukázkami dobré praxe je užitečné spojovat projektové nebo ukázkové dny, během kterých se přítomní mají nejen možnost seznámit s opatřením, ale i s jeho realizátory a vyměnit si zkušenosti přímo. Vzhledem k množství středočeských preventivních projektů, jejich úrovni a v některých případech i originalitě, se cesta projektových dnů nebo odborných konferencí přímo nabízí.

Dostupné příklady dobré praxe v oblasti prevence kriminality jsou na webových stránkách Ministerstva vnitra⁵⁰. Jednak jde o několik příkladů preventivních projektů, které byly podpořeny státní dotací a také o příklady preventivních projektů, které realizuje Policie ČR zejména prostřednictvím Preventivně informačních skupin.

7. KONCEPCE ROZVOJE PREVENCE KRIMINALITY**7.1. SWOT analýza**

SWOT analýza je standardní součástí procesu strategického plánování, neboť **identifikuje silné a slabé stránky, příležitosti i hrozby krajské preventivní politiky**. Do tvorby analýzy

⁴⁹ Projekt se v této podobě uskutečnil v policejním okrese Kutná Hora; více na: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/bezpecnost/dobrapraxe/index.html#auta>

⁵⁰ <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/bezpecnost/dobrapraxe/index.html> a http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/prevence/ksp/dobra_praxe.html

se kromě zpracovatele materiálu zapojil krajský koordinátor prevence kriminality a někteří krajsí odborníci na dané téma.

Silné stránky (Strengths) – vnitřní faktory
Existence fungujícího systému prevence kriminality
Kvalitní spolupráce mezi městy, resp. obcemi a krajem při zajišťování fungování systému prevence kriminality na regionální úrovni.
Projekty jednotlivých měst a obcí v rámci programů prevence kriminality na místní úrovni byly předkládány ve velmi kvalitní podobě a jejich úspěšnost při konečném přidělování dotací byla stabilně vysoká.
Aktivní a zodpovědný přístup veřejnosti k zajišťování vlastní bezpečnosti.
Rozsáhlá síť služeb NNO se zaměřením na prevenci kriminality.

Slabé stránky (Weaknesses) – vnitřní faktory
Středočeský kraj patří mezi regiony nejvíce zatížené kriminalitou.
Trvalý nárůst podílu a obecně vysoký podíl recidivistů na celkovém počtu pachatelů tr. č. svědčící o minimálním vlivu preventivních aktivit na tuto skupinu.
Veřejnost považuje za závažný fakt korupci policistů a úředníků.
Velmi nízká informovanost veřejnosti o preventivních aktivitách a projektech.
Účinnost preventivních opatření je měřena a vyhodnocována jen minimálně.

Příležitosti (Opportunities) – vnější faktory
Dostatek příkladů dobré praxe.
Možnost čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU.
Podpora a rozvoj poskytovatelů specifických sociálních služeb.
Zapojení aktivních občanů do zajišťování jejich bezpečnosti, spolupráce policie, samospráv a veřejnosti.

Hrozby (Threats) – vnější faktory
Negativní obraz Policie ČR a obecních policí v očích veřejnosti.
Špatná komunikace mezi úřady a veřejností v oblasti bezpečnosti a prevence kriminality.
Nárůst počtu sociálně vyloučených osob a vznik segregovaných skupin participujících se výrazným způsobem na zvýšené kriminalitě.

7.2. Základní principy prevence kriminality ve Středočeském kraji

- Definování cílových skupin, na které se preventivní aktivity mají zaměřovat.
- Definování okruhů kriminálních činů a delikventního jednání, na které se preventivní aktivity mají zaměřovat přednostně.
- Definování účinných preventivních opatření, která je ve vztahu k cílovým skupinám a cílovým okruhům doporučeno používat.

- Prosazování principů partnerství a společných postupů při vytváření preventivních strategií a volbě preventivních opatření.
- Hodnocení efektivity.
- Posilování komunit a občanské společnosti.

Definování hlavních cílových skupin

Po dobu trvání Strategie prevence kriminality Středočeského kraje budou prioritně podporovány projekty zaměřené na následující cílové skupiny:

- osoby ohrožené sociálním vyloučením;
- oběti trestné činnosti a domácího násilí;
- osoby opouštějící školská zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy;
- osoby ve výkonu trestu a propuštěné z výkonu trestu;
- děti a mládež s rizikovým chováním a děti ohrožené sociálně patologickými jevy;
- seniory.

Definování okruhů kriminality

Prioritně budou podporovány projekty **sociální prevence** následujícího typu trestné činnosti a přestupků:

- majetková kriminalita (krádeže vloupáním do obydlí, víkendových chat a domů, krádeže prosté)
- násilná kriminalita (loupeže, násilná trestná činnost spáchaná na ulici a na veřejném prostranství)
- vandalismus
- protiprávní jednání v sociálně vyloučených lokalitách
- přestupky (přestupková činnost v oblasti občanského soužití a přestupky proti majetku)

Definování prioritních preventivních opatření

Prioritně budou podporovány projekty určené na poskytování **sociální prevence** v oblastech:

- azylové bydlení;
- odborné sociální poradenství;
- probační, resocializační a reintegrační programy (programy na začleňování prvopachatelů po návratu z výkonu trestu zaměřené na změnu životního stylu, zvyšování kvalifikace a podporu zaměstnatelnosti);
- domy na půli cesty a kontrolované bydlení;
- terénní sociální programy a aktivizační služby (programy sanace rodin postižených sociálním vyloučením nebo rodin s dětmi s poruchami chování);
- nízkoprahová zařízení;
- krizová a poradenská zařízení;
- pomoc obětem trestné činnosti.

V oblasti **vzdělávací** budou podporovány zejména projekty zaměřené na:

- zvyšování právního vědomí dětí a mládeže, rodičů a seniorů.
- vzdělávací programy zaměřené na nabídku alternativních sociálních vazeb, životní dovednosti, profesní poradenství, zprostředkování informací o sociálně patologických jevech a rizikovém chování, prevenci školního násilí.

V oblasti **informační** prevence budou podporovány zejména tyto oblasti:

- poskytování validních informací o sociálně patologických jevech a rizikovém chování a o příčinách těchto jevů;
- informace zaměřené na prevenci v konkrétních lokalitách;
- informování veřejnosti o nejčastějších typech trestné činnosti o způsobech jejich páchaní a o místech a časech jejich výskytu.
- poskytování rad, návodů a doporučení ke zvýšení bezpečí majetku a osob, které může udělat každý občan sám a co pro zvýšení bezpečí dělá státní správa (včetně Policie ČR) a samospráva (včetně obecní policie).
- Poskytování informací o bezpečném nakládání s platebními kartami a zásadami bezpečného obchodního styku.

V oblasti **situační** prevence budou podporovány tyto oblasti:

- instalace mříží;
- instalace bezpečnostních stojanů na kola;
- rozšíření nebo modernizace stávajících technických opatření, např. kamerových systémů;

Definování **prioritně podporovaných lokalit**:

- lokality, které nejsou zařazené v městském systému prevence kriminality Ministerstva vnitra;
- lokality z nejrizikovějších oblastí kraje;
- ostatní lokality.

Prosazování principů partnerství

- Partnerská, formalizovaná, funkční a přínosná spolupráce je nejdůležitějším krokem v detekci problémů, v plánování a realizování opatření a při jejich hodnocení. Izolovaný postup jednotlivých institucí byť sebeodbornějších skončí na hranicích jejich kompetencí.
- Subjekty spolupráce jsou všechny složky společnosti - státní správa, samospráva, nestátní neziskový sektor, právnické osoby, církevní organizace, jednotliví občané.
- Pro formalizaci spolupráce, pro vymezení povinností jednotlivých stran spolupráce i pro srozumitelnost a deklaraci jednotného postupu vůči zaměstnancům a občanům se navrhuje vytvářet dohody o spolupráci. Může se jednat o dohody o spolupráci v obecné rovině zajištění bezpečnosti a prevence kriminality i o dílčí dohody při řešení konkrétních problémů.
- Pokusit se najít cestu k větší míře zapojení soukromoprávních subjektů do preventivních programů, jejich přípravy, organizace i zabezpečení – bezpečnostní agentury, pojišťovny, výrobci, prodejci a distributoři zabezpečovací techniky, banky a dal.
- Opatření proti majetkové kriminalitě a režimová opatření proti násilné musí být doplněna změnou urbanistického plánování a vzhledu částí měst a obcí vedoucí k bezpečnějšímu místu pro život občanů.

Hodnocení efektivity

- Preventivní opatření je třeba vytvářet na základě kvalitních informací a znalostí účinných postupů.
- Zjišťování nákladů a přínosů opatření je časově náročné a často je jednodušší u přístupů situační či rozvojové prevence či jednotlivých opatření, než u složitých komunálních strategií, využívajících celou řadu opatření.
- Je nutné podrobně evaluovat již učiněná opatření, aby byly navazující kroky vedeny správným směrem.

7.3. Cíle strategie prevence kriminality Středočeského kraje

Cíle preventivní strategie vycházejí jednak z národní strategie prevence kriminality, která je stanovila pro období 2008-2011, dále z úkolů, které tato strategie určila přímo krajům a rovněž z potřeb a specifických podmínek našeho regionu.

Specifické cíle státní Strategie prevence kriminality na léta 2008 až 2011

- Fungující a stabilní systém prevence kriminality na všech úrovních veřejné správy .
- Posílení kompetencí krajů a obcí při plánování a realizaci preventivních opatření.
- Systematická partnerská spolupráce mezi příslušnými orgány na všech úrovních veřejné správy.
- Profesní stabilizace kvalifikovaných manažerů prevence kriminality na úrovni krajů a měst, kteří budou vybaveni potřebnými kompetencemi.
- Profesní stabilizace kvalifikovaných pracovníků Policie ČR a obecní policie v oblasti prevence kriminality.
- Zajištění finančních zdrojů ze státního rozpočtu, z rozpočtů krajů a obcí a evropských fondů na realizaci úkolů vyplývajících ze Strategie.
- Zapojování širokého spektra subjektů do preventivních programů, do jejich přípravy, organizace a zabezpečení.

Úkoly stanovené státní Strategii prevence kriminality krajům⁵¹ pro léta 2008-2011

- Přenést preventivní politiku státu na úroveň kraje. Nástrojem budou Krajské programy prevence kriminality, které mohou být realizovány na území celého kraje, jeho části nebo na území obcí.
- Iniciovat a podporovat rozvoj preventivních aktivit na úrovni kraje i v jednotlivých obcích. Krajský program může být kombinací krajských a obecních projektů.
- Vytvořit koncepcce prevence kriminality kraje na léta 2009 - 2011 a vytvořením podmínek pro její realizaci.
- Zpracovat bezpečnostní analýzu v rámci kraje,
- Organizačně a metodicky zabezpečovat Krajské programy prevence kriminality (projekty krajů i obcí),
- Zabezpečovat konzultační a metodickou činnost pro obce, které budou realizovat preventivní projekty,
- Organizačně zabezpečovat poskytování dotací na preventivní projekty kraje a obcí,
- Provádět vyhodnocovací a kontrolní činnost.

Úkoly stanovené státní Strategii prevence kriminality obcím⁵² pro léta 2008-2011

- Ustanovit kontaktní osobu odpovědnou za realizaci programu prevence kriminality.
- Schválit realizaci programu usnesením zastupitelstva.
- Schválit usnesením zastupitelstva realizaci vyčlenění částky v rozpočtu obce v minimální výši 20 % z celkových předpokládaných nákladů na projekt (podíl 20 % nemusí být vyčleněn z rozpočtu obce, ale nesmí být použit ze státních prostředků).
- Zpracovat projekty, vyplnit žádost o dotaci, přiložit požadované přílohy, připojit stanovisko ředitele místně příslušného Okresního ředitelství Policie ČR a zaslat žádost v termínu stanoveným krajem na krajský úřad.

⁵¹ Týká se těch krajů, které souhlasí s podmínkami stanovenými strategií a mají v úmyslu se zapojit do státní koncepce prevence kriminality.

⁵² Týká se těch obcí, které souhlasí s podmínkami stanovenými strategií a mají v úmyslu se zapojit do krajské koncepce prevence kriminality formulované touto strategií.

- Realizovat program a vyhodnotit jeho výsledky.

Povinnosti a kompetence kraje dle státní Strategie prevence kriminality

Krajské zastupitelstvo rozhodne o zapojení kraje do krajské úrovně prevence kriminality v souladu se schválenou Strategií a o realizaci Krajských programů prevence kriminality v letech 2009 až 2011. Tím potvrzuje, že bude respektovat základní podmínky pro organizaci, přípravu, realizaci a finanční zabezpečení programu. Jestliže se kraj zapojí do krajské úrovně prevence kriminality, bude každoročně zpracovávat Krajský program, který bude schvalovat rada kraje.

Základními podmínkami jsou:

- zpracování bezpečnostní analýzy podle doporučení Republikového výboru pro prevenci kriminality;
- zpracování Koncepce prevence kriminality kraje na období 2009 – 2011;
- zřízení funkce manažera prevence kriminality,
- vytvoření pracovní skupiny prevence kriminality,
- zpracování závazných Zásad pro poskytování dotací na výdaje realizované v rámci Krajského programu,
- každoroční vyčlenění finančních prostředků na realizaci Krajského programu v minimální výši 20% celkových nákladů na projekty realizované přímo krajem; od roku 2009; se musí jednat o finanční prostředky, které nepochází ze státního rozpočtu,
- vytvoření krajské Komise pro výběr projektů od roku 2009, jejímž úkolem bude realizovat dotační řízení na úrovni kraje,
- zabezpečení poskytnutí finančních prostředků na krajský program a v rámci krajského programu na projekty obcí a dalších institucí na úrovni kraje, a to včetně programového financování;
- provádění věcných a finančních kontrol využití dotace.

HLAVNÍ CÍLE STRATEGIE

V kontextu základních principů strategie a z hlediska vyváženého uplatňování efektivních preventivních opatření, má Strategie prevence kriminality Středočeského kraje **TŘI hlavní cíle:**

- 1) Fungující systém prevence kriminality na krajské a obecní úrovni, reprezentovaný schopnými a kompetentními lidmi.
- 2) Informovaný občan, který zabezpečí svůj majetek a život na základě dostupných objektivních a nezkreslených informací o rizikových faktorech ve svém okolí; občan ochotný převzít svůj díl odpovědnosti za dodržování veřejného pořádku a veřejné bezpečnosti.
- 3) Včasně ošetřený rizikový jedinec, který se nedopouští trestné činnosti a včasně ošetřený prvopachatel, který se nedopouští další trestné činnosti. Oba jsou integrováni v lokalitě, ve které žijí.

Prioritní cíl č. 1

Fungující systém prevence kriminality na krajské a obecní úrovni, reprezentovaný schopnými a kompetentními lidmi.

K dosažení tohoto cíle je nutné zejména:

- posílit kompetence kraje a obcí při plánování a realizaci preventivních opatření,
- posilovat odpovědnost a působnost obcí a mikroregionů v oblasti prevence kriminality,
- zajistit systematickou a partnerskou spolupráci co největšího množství realizátorů preventivních opatření v kraji,
- zapojit široké spektrum subjektů do preventivních programů, do jejich přípravy, organizace a zabezpečení;
- nalézt roli městské policie v oblasti prevence kriminality tak, aby pro občana představovala především pomoc, nikoliv hrozbu,
- deklarovat podporu kraje subjektům realizujícím preventivní opatření a to za jasně stanovených podmínek.

Opatření

- vytvářet a podporovat vlastní preventivní projekty celokrajského charakteru (*každoročně*);
- vytvořit regionální Krajský program prevence kriminality organizačně a metodicky ho zabezpečovat (*do 2009*);
- zabezpečovat konzultační a metodickou činnost pro obce, které budou realizovat preventivní projekty v režimu Krajského programu prevence kriminality (*od 2009 průběžně*);
- podporovat realizaci preventivních programů za úzké spolupráce více subjektů a rozvíjet jejich součinnost (*průběžně*);
- vytvořit pravidelnou možnost výměny zkušeností a poznatků mezi různými subjekty prevence, umožnit a organizovat jejich vzájemné setkávání (*2010*);
- vytvořit minimální standardy kvality programů prevence kriminality a zavázat realizátory podpořených projektů k jejich dodržování (*2010*);
- zpracovat systém evaluace a indikátorů kvality programů prevence kriminality (*2012*).

Indikátory

- objem vynaložených finančních prostředků;
- počet realizovaných krajských programů;
- existence Krajského programu prevence kriminality;
- počet preventivních programů realizovaných v součinnosti;
- existence minimálních standardů;
- existence systému evaluace a indikátorů kvality;
- počet obcí zapojených do realizace preventivních opatření krajského programu prevence kriminality.

Finanční zajištění

- každoročně vyčlenit finanční prostředky na realizaci Krajského programu (*od 2009*);
- vyčlenit dostatek vlastních finančních prostředků z rozpočtu kraje pro oblast prevence kriminality, které mohou být za předem stanovených podmínek žadatelům přerozdělovány (*2009*);

- zajistit finanční zdroje ze státního rozpočtu (od 2009)⁵³

Prioritní cíl č.2

Informovaný občan, který zabezpečí svůj majetek a život na základě dostupných objektivních a nezkreslených informací o rizikových faktorech ve svém okolí; občan ochotný převzít svůj díl odpovědnosti za dodržování veřejného pořádku a veřejné bezpečnosti.

K dosažení tohoto cíle je nutné zejména:

- poskytovat dostatečné množství validních informací o kriminalitě a jejích příčinách a následcích na krajské i lokální úrovni,
- vytvoření systémové sítě prevence kriminality v kraji,
- zapojení občanů do vytváření příslušných projektů a umožnit jim spolurozhodování o obsahu preventivních činností,
- vytvářet poradní sbory občanů pro prevenci kriminality,
- zvyšovat právní vědomí veřejnosti,
- zvýšit důvěru občanů v jednotlivé instituce, které v oblasti kontroly kriminality, včetně její prevence, hrají podstatnou roli.

Opatření

- vytvořit krajskou databázi příkladů dobré praxe a tyto příklady maximálně zpřístupnit veřejnosti (2010);
- poskytovat veřejnosti seriózní informace o stavu a dynamice kriminality v regionu (průběžně);
- zaměřit se na popularizaci potřebných informací z policejních zdrojů (průběžně).
- vytvořit analýzu pocitu bezpečí středočeských občanů, na jejímž základě dojde k vytváření dalších preventivních postupů (do 2010).

Indikátory

- existence databáze příkladů dobré praxe,
- počet vytvořených informačních materiálů,
- počet pravidelných informačních rubrik, příloh a jiných periodik o prevenci kriminality a stavu kriminality,
- analýza pocitu bezpečí.

Prioritní cíl č.3

Včasně ošetřený rizikový jedinec, který se nedopouští trestné činnosti a včasně ošetřený prvopachatel, který se nedopouští další trestné činnosti. Oba jsou integrováni v lokalitě, ve které žijí.

K dosažení tohoto cíle je nutné zejména:

- podporovat a odborně posilovat orgány, které mohou významně přispět k prevenci v oblasti kriminality mládeže;
- podporovat integraci národnostních a etnických menšin a cizinců, odstraňovat xenofobii a zvyšovat míru tolerance majoritního obyvatelstva;

⁵³ Uvolnění prostředků nemůže kraj ovlivnit, zásady jsou stanoveny státní strategií.

- apelovat na vzdělávací instituce, aby se v jejich programech věnovala ještě větší pozornost prevenci kriminality, zvyšování právního vědomí a prevenci sociálně patologických jevů;
- dosažení včasné intervence a dlouhodobě vyváženého preventivního působení;
- vytvořit příznivé klima pro rozvoj a udržení kvalitních preventivních programů a prostředků, které mohou pomoci udržet bezpečné prostředí;
- zvyšovat právní vědomí dětí a mládeže, rodičů a profesionálů pracujících s mládeží;
- odstranit znevýhodnění v přístupu ke vzdělávání u dětí a mládeže pocházejících ze sociokulturně znevýhodněného prostředí, dětí se zdravotním postižením a dětí a mládeže ohrožených sociálním vyloučením z jiných příčin;
- posílit dovednosti spojené se starostí o bydlení a domácnost se zaměřením na prevenci ztráty bydlení a vzniku bezdomovectví;
- podporovat nepatologické rodinné zázemí, eliminovat negativní vliv na děti a mladé dospělé z kriminálního okolí a vyhnout se tak napodobování a opakování delikventních vzorců jednání;
- podporovat realizaci nepatologických forem trávení volného času mládeže a mladých dospělých.

Opatření

- systematicky vzdělávat pracovníky zabývající se preventivní činností (*průběžně*);
- vytvářet a podporovat programy na posílení sociálních dovedností osob sociálně vyloučených nebo ohrožených sociálním vyloučením, zaměřené na hledání zaměstnání a jeho následného udržení (*od 2009*);
- vytváření a podpora terénních a mentorských programů (*od 2009*);
- podpora programů zaměřených na připravenost a samostatnost mladých lidí opouštějících institucionální péči (*od 2009*);
- podpora a vytváření programů, které jsou cíleně zaměřené na podporu tzv. slabých rodin, kde hrozí odebrání dětí do ústavní péče (*od 2009*);
- podpora programů zaměřených na integraci osob po výkonu trestu odnětí svobody při návratu do společnosti (*od 2009*).

Indikátory

- počet podpořených programů dané kategorie,
- počet nově vzniklých programů,
- evidence kriminality a statistické údaje.

ORGANIZAČNÍ CÍLE

Pro dosažení prioritních cílů a možnost realizace uvedených opatření je třeba zkvalitnit stávající systém a vytvořit odpovídající a funkční organizační prostředí. Z těchto důvodů jsou stanoveny následující organizační cíle:

Efektivní financování - zajistit finanční prostředky na realizaci opatření vyplývajících z cílů.

Koordinace – vybudovat a zkvalitňovat funkční a přehlednou strukturu prevence kriminality založenou na efektivní koordinaci aktivit zapojených subjektů s jasně definovanými a rozdělenými povinnostmi a kompetencemi.

Evaluace – evaluovat lokální opatření a podporovat rozvoj evaluačních nástrojů, jako jsou indikátory pro hodnocení, určování charakteristiky pomoci a strategických opatření. Kritéria hodnocení úspěšnosti je nutné nastavit již při tvorbě opatření.

7.4. Úloha policie v krajském systému prevence kriminality

Policie je jako partner samospráv důležitá z hlediska disponování s údaji o trestné činnosti a současně jako realizátor cíleného dohledu nad problémovými jedinci a lokalitami. Z tohoto důvodu je nutné:

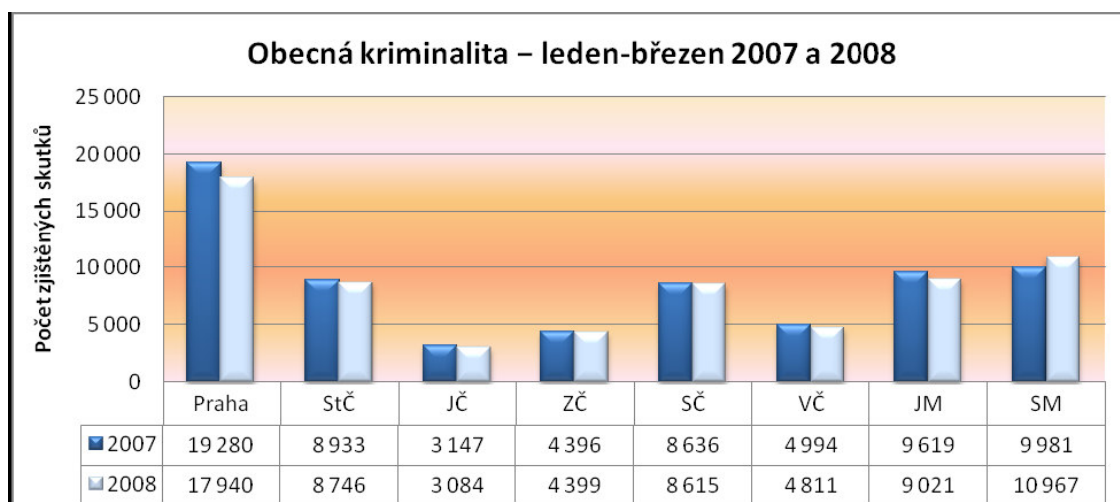
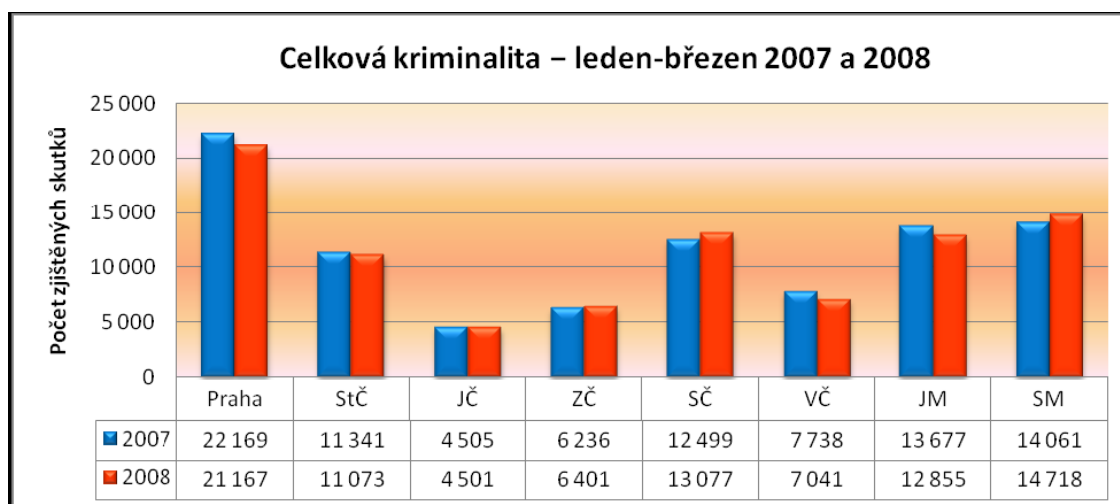
- zkvalitnit analýzy statistik trestné činnosti a zkvalitňovat depistážní roli Policie ČR, která je klíčová pro efektivní návrhy preventivních opatření.
- zvýšit viditelnosti a přítomnost policistů na ulici a v problémových lokalitách
- orientovat policejní práci na potřeby veřejnosti
- pružně pojmenovat problémy v oblasti veřejného pořádku a bezpečnosti a navrhnout opatření, která těmto jevům předcházejí, případně je eliminují v samých začátcích
- zajistit účast policistů v pracovních skupinách a komisích prevence kriminality
- začleňovat policisty do fungování nejrozličnějších interdisciplinárních týmů

8. ZÁVĚR

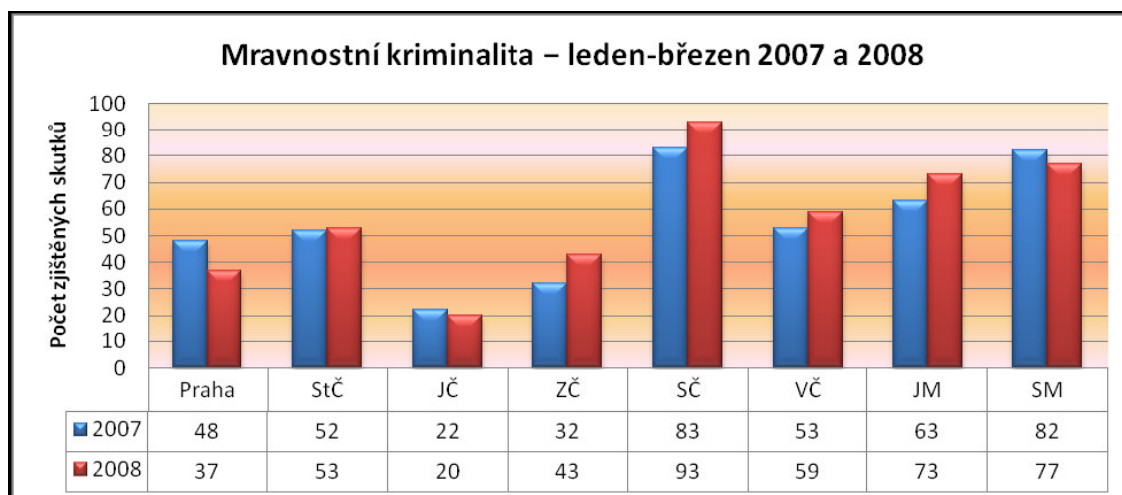
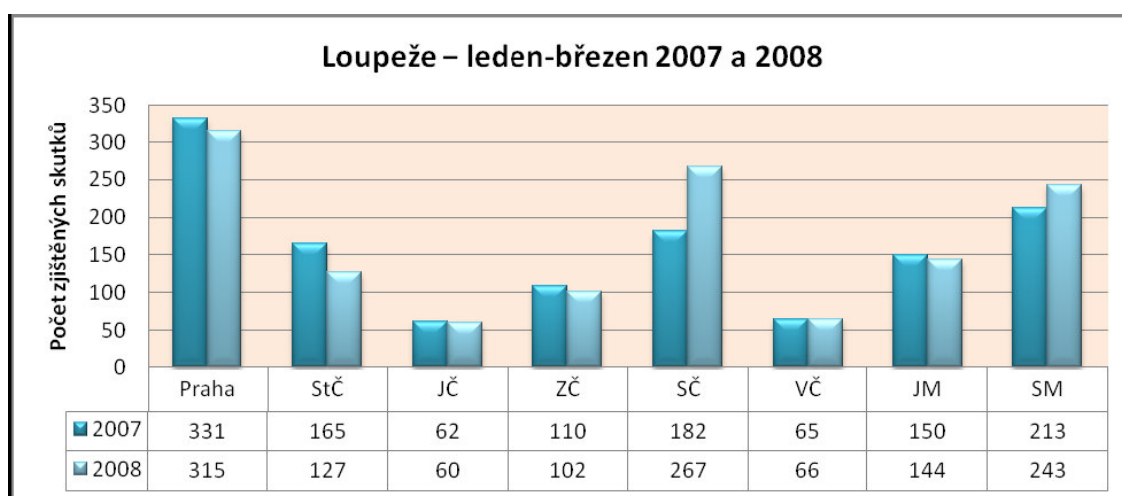
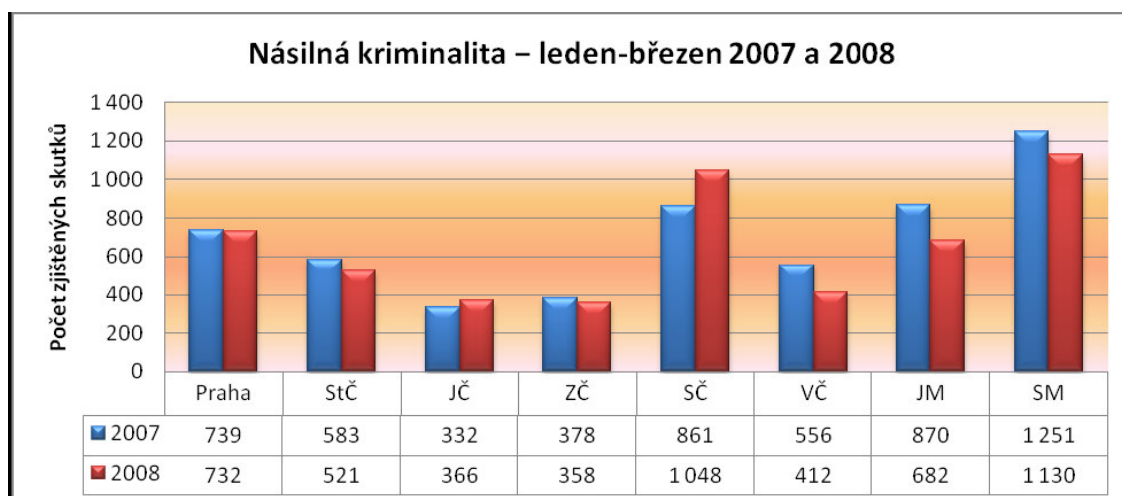
Kriminalita jako negativní vedlejší produkt lidské společnosti nás obklopuje neustále a její absolutní vymýcení nebude nikdy reálné. Proto mírnit její dopady a zajistit bezpečné prostředí pro všechny obyvatele regionu, je jedním z hlavních poslání samosprávy. Trestné činnosti je nejlepší předcházet tam, kde vznikla a tehdy, když je to ještě možné. Středočeský kraj má dostatečné kompetence vytvářet fungující partnerství na místní úrovni a dokáže při strategickém plánování využívat místní znalost. Podporuje změnu stylu práce Policie ČR směrem k potřebám komunit a také prostřednictvím tohoto strategického dokumentu směřuje k nejdůležitějšímu cíli, totiž aby region střední Čechy byl bezpečným a příjemným místem k životu.

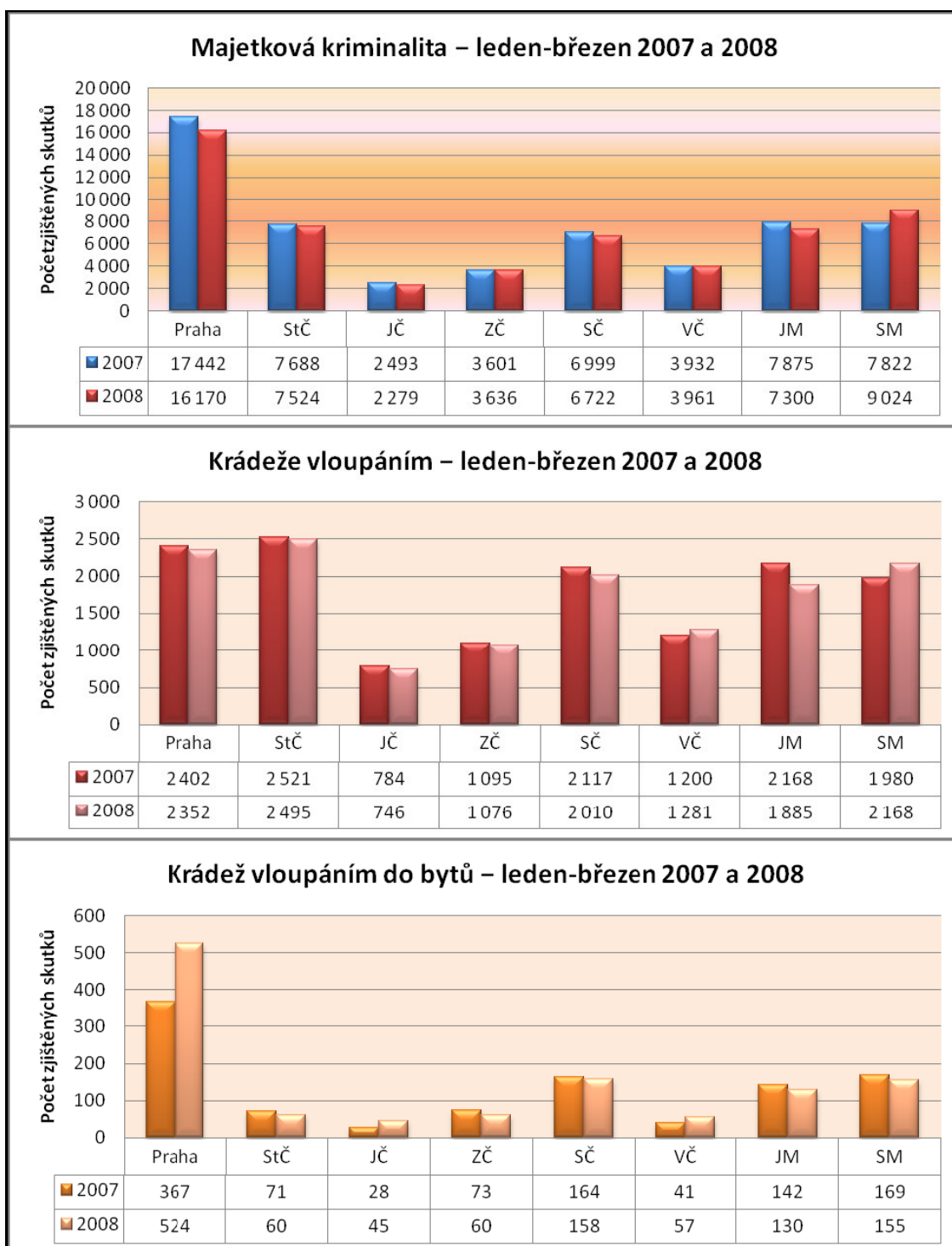
9. PŘÍLOHY

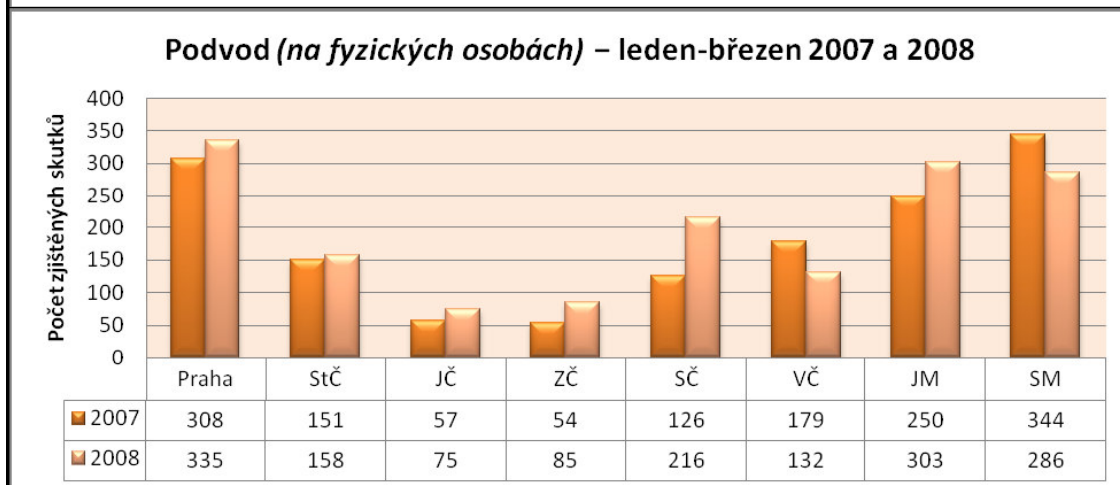
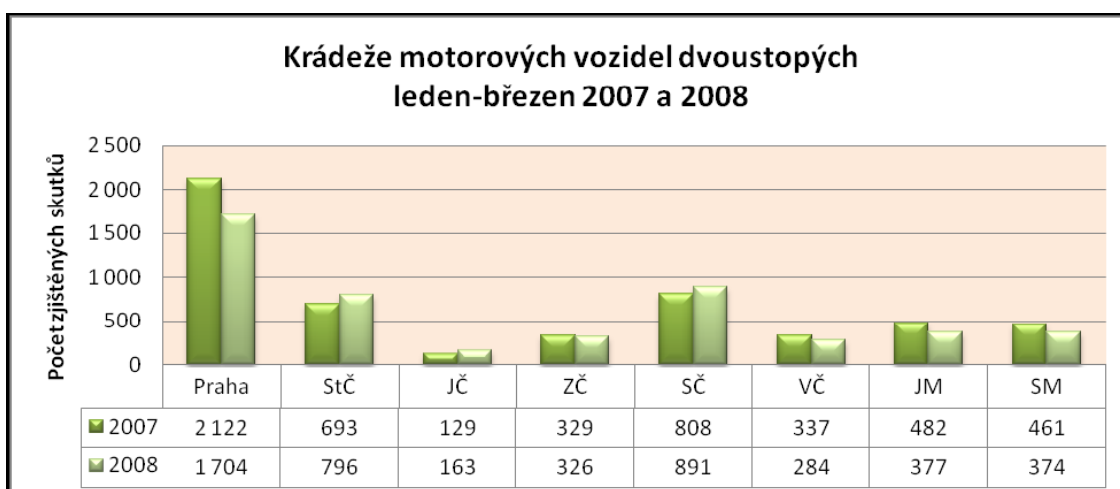
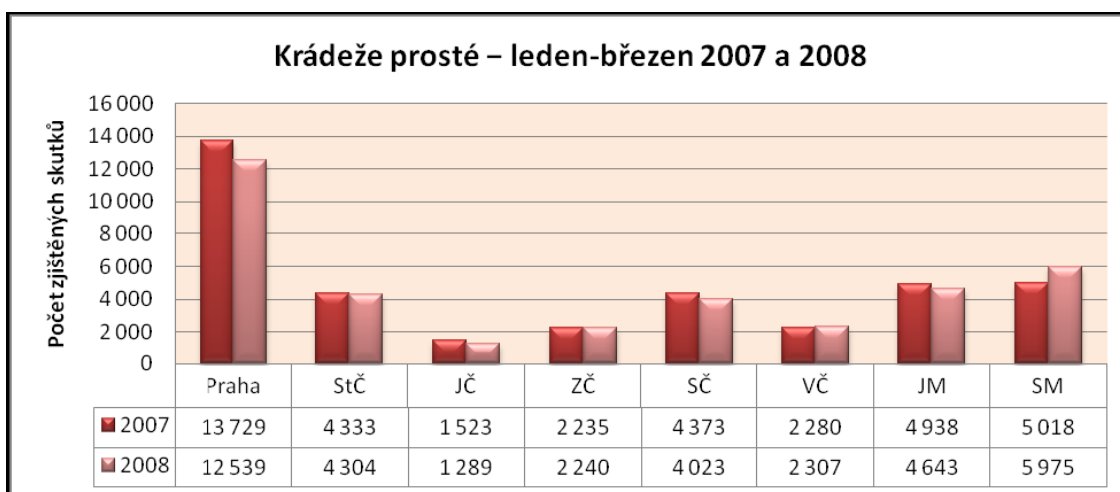
9.1. Stav a vývojové trendy kriminality v roce 2008⁵⁴

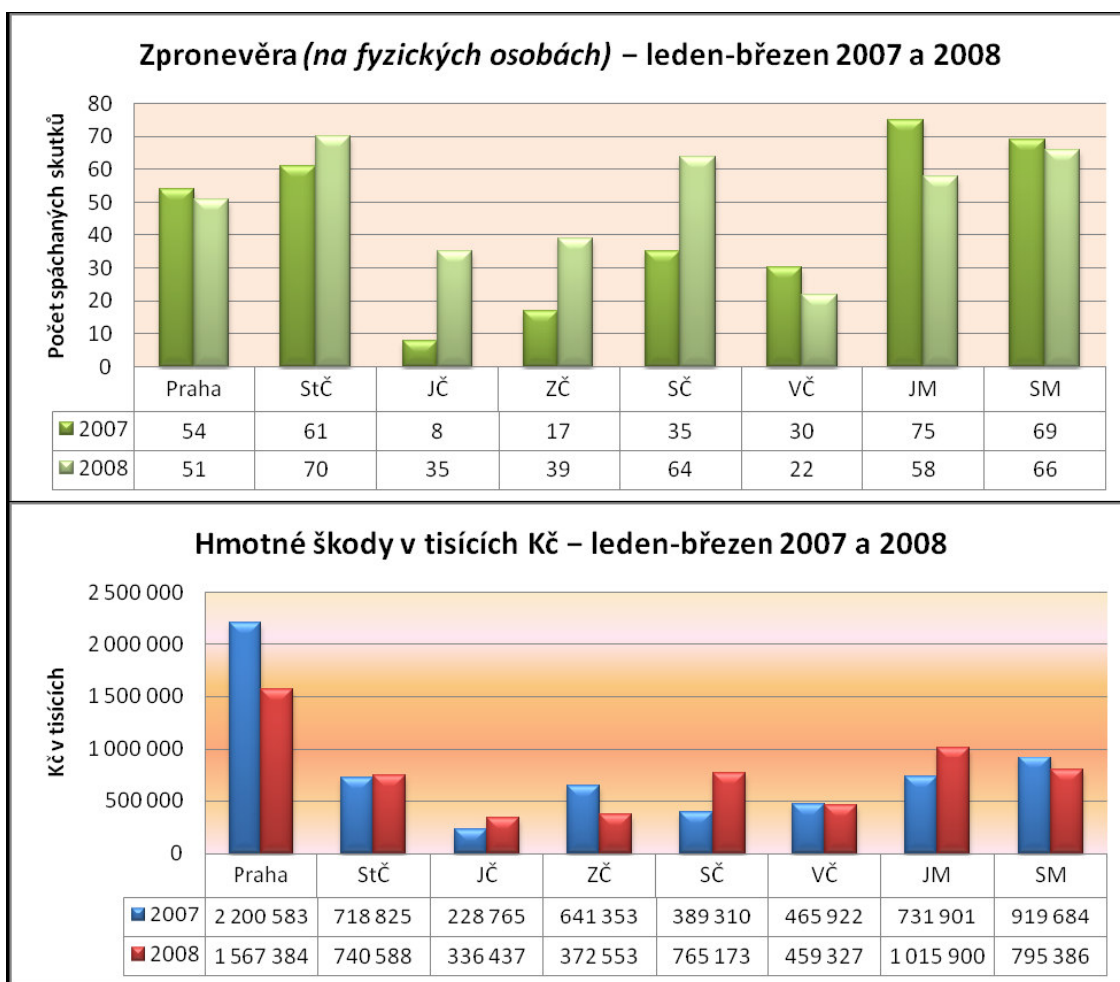

⁵⁴ Měsíční analýza stavu a vývojových trendů kriminality v ČR k 31. březnu 2008; zdroj Policejní prezidium ČR

9.2. Použité zdroje informací

- *Měsíční analýza stavu a vývojových trendů kriminality v ČR k 31. březnu 2008*; zdroj: http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/statistiky/krim_stat/2008/situacni_zprava03_08.pdf
- *Strategie prevence kriminality na léta 2008-2011*; zdroj: [://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/dokument/2007/prevence/strategie1016.html](http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/dokument/2007/prevence/strategie1016.html)
- *Policie ČR, Správa Středočeského kraje*
- *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku a na území ČR v roce 2007*
- *Zákony usnesení zmíněná v textových poznámkách*
- Závěry 11. kongresu OSN o prevenci kriminality a trestní justice, Bangkok 2005. Čerpáno z publikace IKSP (2006) *Prevence městské kriminality a ohrožená mládež*; Přehled slibných strategií a programů z celého světa
- *Výroční zpráva o realizaci prevence kriminality ve Středočeském kraji v roce 2005*
- *Výroční zpráva o realizaci prevence kriminality ve Středočeském kraji v roce 2006*
- *Výroční zpráva o realizaci prevence kriminality ve Středočeském kraji v roce 2007*
- *Analýza sociálně vyloučených romských lokalit a absorpční kapacity subjektů působících v této oblasti*, GAC spol. s r. o. pro MPSV;
- PhDr. Kazimír Večerka, CSc.; Mgr. Jakub Holas; Mgr. Jan Tomášek; Mgr. Hana Přesličková; PhDr. Šárka Blatníková. *Občané o kriminalitě a prevenci. Závěrečná zpráva z výzkumu veřejného mínění*. IKSP, Praha 2007
- PhDr. Milada Martinková, CSc. *Zkušenosti obyvatel České republiky s některými delikty - výsledky viktimologického výzkumu*. IKSP, Praha 2007
- Ing. Svatopluk Cafourek: *Hodnocení efektivity městských kamerových dohlížecích systémů*. SECURITY MAGAZÍN 07/08 z roku 2005.
- *Sociálně demografická analýza Středočeského kraje*; - SOCIKLUB, 2004, pro Středočeský kraj
- Večerka, K. - Holas, J.: *Preventivní aktivity v názorech obyvatel měst*: (Názory občanů na bezpečnostní situaci ve městech, dlouhodobě zařazených do KSP prevence kriminality - závěrečná zpráva z výzkumu)
- Internetové stránky Středočeského kraje: <http://www.kr-stredocesky.cz/portal>
- Internetové stránky Českého statistického úřadu : <http://www.czso.cz/>

INTERNET

- http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/prevence/ksp/14_kamery_slany.pdf
- <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/bezpecnost/dobrapraxe/index.html#auta>
- <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/bezpecnost/dobrapraxe/index.html>
- http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/prevence/ksp/dobra_praxe.html
- <http://www.kr-stredocesky.cz/portal/odbory/socialni-oblast/prevence-kriminality/>
- www.firmy.cz
- www.edu.cz
- www.mpsv.cz
- www.mvcr.cz
- www.obecnipolicie.cz